

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE.**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PERSPEKTIVY STAVU A VÝVOJE ORGÁNŮ
CIZINECKÉ POLICIE NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Šárka Zimolová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu práce Mgr. et Bc. Josefu Kříhovi za cenné rady, věcné připomínky a metodické vedení práce.

Děkuji panu Mgr. Vladimíru Novotnému za cenné rady a postřehy při tvorbě bakalářské práce.

ABSTRAKT

ZIMOLOVÁ, Š. *Perspektivy stavu a vývoje orgánů cizinecké policie na území České republiky: Bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 105 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Klíčová slova: cizinecká policie, zákon o pobytu cizinců na území České republiky, legální a nelegální migrace, pobytová kontrola

Cizinecká policie prochází po pádu komunistického režimu v roce 1989 mnoha změnami souvisejících s politickou situací nejen v České republice, ale i v celé Evropě. Velký vliv měla a má migrace cizinců především ze zemí bývalého Sovětského svazu a Asie.

Práce představuje činnosti útvarů cizinecké policie podle aktuálního politického vývoje v České republice. První část uvádí dobu od vzniku samostatné České republiky v roce 1993 do doby vstupu České republiky do Evropské unie dne 1. 5. 2004. Druhá část se zabývá obdobím do přistoupení k schengenskému prostoru dne 21. 12. 2007, třetí část popisuje období do konce roku 2010, kdy bylo ministrem vnitra České republiky rozhodnuto o zrušení Oblastních ředitelství služby cizinecké policie a poslední část je věnována současnému stavu cizinecké policie.

V jednotlivých kapitolách jsou uváděny statistické údaje legální a nelegální migrace, jakým způsobem se vyvíjela a jakým způsobem je vnímána z hlediska bezpečnostní situace.

ABSTRACT

ZIMOLOVÁ, Š. *Perspectives, state and development of Foreign Police's bodies operating in the Czech Republic*: Bachelor thesis. České Budějovice. The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012. 105 s. Supervisor: Mgr. et Bc. Josef KŘÍHA.

Key words: Foreign Police, Act on residence of aliens in the territory of the Czech Republic, legal and illegal migration, inspection of residence

Foreign Police is going through many changes associated with the political situation after the fall of the Communist regime in 1989, not only in the Czech Republic but also in the whole of Europe. It had and still has big influence on the migration of aliens, in particular, of the States of the former Soviet Union and Asia.

This thesis represents the activities of *Foreign Police's* according to the current political developments in the Czech Republic. The first part of the thesis refers to the period from the creation of a separate Czech Republic in 1993, until the entry of the Czech Republic to the European Union on 1. 5. 2004. The second part deals with the period up to accession to the Schengen area on 21. 12. 2007, the third part describes the period until the end of 2010, when the Minister of the Interior of the Czech Republic decided on the abolition of the Regional Directorate of the Foreign Police and the last part deals with the current state of the Foreign Police.

There are presented the statistical data of the legal and illegal migration in each of the chapters, the way of his development and how she is perceived from the perspective of the security situation.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
2 VÝVOJ CIZINECKÉ POLICIE PO PÁDU KOMUNISTICKÉHO REŽIMU DO DOBY VSTUPU ČESKÉ REPUBLIKY DO EVROPSKÉ UNIE	14
2.1 Útvary cizinecké policie a jejich činnosti.....	14
2.1.1 Útvary cizinecké policie působící v České republice do roku 2001.....	14
2.1.2 Služba cizinecké policie jako útvar s celorepublikovou působností.....	16
2.2 Migrace cizinců.....	17
2.2.1 Definice migrace.....	17
2.2.2 Přístup České republiky k migraci.....	18
2.2.3 Důvody migrace do České republiky.....	20
2.3 Legitimita činnosti cizinecké policie.....	23
2.4 Cizinecký informační systém.....	27
2.2.3 Zpracování osobních údajů v cizineckém informačním systému.....	30
3 CIZINECKÁ POLICIE V EVROPSKÉ UNII	31
3.1 Společný výkon služby.....	31
3.1.1 Společný výkon služby při ochraně státní hranice.....	32
3.1.2 Společný výkon služby na hraničních přechodech.....	33
3.1.3 Přeshraniční pronásledování.....	34
3.1.4 Výměna informací se sousedními státy a spolupráce ve společných centrech.....	35
3.2 Migrace v letech 2004 - 2007.....	37
3.2.1 Dlouhodobý a trvalý pobyt cizinců.....	37
3.2.2 Nelegální migrace v letech 2004 - 2007.....	39
3.2.3 Represivní opatření prováděné cizineckou policií.....	42
4 PŘISTOUPENÍ ČESKÉ REPUBLIKY K SCHENGENSKÉMU PROSTORU .	45
4.1 Česká republika součástí schengenského prostoru.....	45
4.1.1 Hlavní změny související se vstupem České republiky do schengenského prostoru.....	45
4.1.2 Služba cizinecké policie.....	48
4.2 Základní úkoly orgánů služby cizinecké policie.....	50

4.2.1 Nelegální migrace v letech 2008 - 2010.....	50
4.2.2 Opatření k potírání nelegální migrace.....	52
4.2.3 Základní kategorie sledování nelegální migrace	54
4.2.4 Legální migrace v letech 2008 - 2010.....	57
4.3 Schengenský informační systém	59
4.3.1 Kancelář SIRENE	61
5 UKONČENÍ ČINNOSTI OBLASTNÍCH ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY	
CIZINECKÉ POLICIE	63
5.1 Odbor cizinecké policie	63
5.1.1 Legální migrace v roce 2011	64
5.1.2 Pobytová kontrola – kontrola zaměstnávání cizinců.....	66
5.2 Odbor cizinecké policie – Jihočeský kraj	71
5.2.1 Trestné činy, přestupky a správní delikty.....	73
5.2.2 Správní řízení o správním vyhoštění	75
5.2.3 Neregulérní doklady.....	77
5.3 Ředitelství služby cizinecké policie	79
5.3.1 Oblast metodická a realizačně výkonná	80
5.3.2 Oddělení ochrany vnějších hranic.....	81
5.3.3 Nelegální migrace v roce 2011 – vnější schengenská hranice	82
5.3.4 Neregulérní doklady zjištěné na vnější schengenské hranici	84
ZÁVĚR.....	85
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	88
SEZNAM PŘÍLOH.....	96
SEZNAM ZKRATEK.....	97
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	98
PŘÍLOHY	100

ÚVOD

Ochrana vnitřního pořádku a bezpečnosti patří k významným funkcím demokratických států. Zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti můžeme považovat za záležitost celé společnosti. Je nutné, aby všichni občané žijící v jakémkoli státě dodržovali určitá pravidla, normy a zákony. Bezpečnost a vnitřní pořádek tvoří součást vnitřních věcí a slouží pro vymezení postavení, funkcí a činnosti policie, která má bezpečnost chránit. Policie musí chránit bezpečnost osob a majetku bez ohledu na to, zda jde o státní občany České republiky, bezdomovce nebo uprchlíky.¹

Součástí zajištění vnitřní bezpečnosti je ochrana hranic, která je zájmem každého členského státu Evropské unie, na jehož vnějších hranicích se ochrana hranic provádí, ale také všech členských států, které zrušily ochranu vnitřních hranic v rámci schengenského prostoru. Ochrana hranic je účinným nástrojem v boji proti nedovolenému přistěhovalectví a obchodování s lidmi, má zabránit jakékoliv hrozbě pro vnitřní bezpečnost, veřejný pořádek, veřejné zdraví a mezinárodní vztahy členských států.

Ochranu hranic zabezpečovaly a zabezpečují útvary cizinecké policie ve smyslu zákona č. 216/2002 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně některých zákonů. Hlavním úkolem policie je ochrana hranice proti nedovolenému překročení státní hranice České republiky a zajištění plnění některých závazků, vyplývajících z mezinárodních úmluv o odstraňování kontrol na společných hranicích.² Úkoly policie na úseku zabezpečování ochrany státních hranic České republiky se měnily s vývojem politické situace v České republice související se vznikem samostatné České republiky, se vstupem České republiky do Evropské unie, s přistoupením k schengenskému prostoru a v neposlední řadě s úspornými opatřeními v resortu Ministerstva vnitra České republiky. Stejně tak se měnila i podoba cizinecké policie. Zásadní vliv na činnost cizinecké policie měla a má migrace cizinců ze zemí bývalého Sovětského svazu, bývalé Jugoslávské republiky, ale i Asie.

Do doby přistoupení České republiky k schengenskému prostoru, 21. prosince 2007, byla stěžejní činností cizinecké policie hraniční kontrola a s tím související boj

¹ MATES P., HORZINKOVÁ E., HROMÁDKA M., RAJMAN J. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009. s. 10-17. ISBN 978-807-2017-430.

² ČESKO. Zákon č. 216/2002 Sb., o ochraně státní ochrany státních hranic České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 83. Dostupný z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-216>>.

s nelegální migrací spočívající v nedovoleném překračování státní hranice, převaděčství a obchodování s lidmi. Přistoupením České republiky k schengenskému prostoru dochází k odstranění hraničních kontrol na vnitřní schengenské hranici, a tím odchodu policistů z hraničních přechodů. Dne 1. 1. 2008 dochází k reorganizaci cizinecké policie, služba cizinecké a pohraniční policie mění název na službu cizinecké policie a na každém oblastním ředitelství vznikají inspektoráty cizinecké policie. Stejně tak vznikají inspektoráty cizinecké policie na 5 mezinárodních letištích, kde ke zrušení hraničních kontrol dochází až k 31. 3. 2008. Od tohoto data jsou všechna letiště v České republice s mezinárodním provozem považována za hraniční přechod s vnější schengenskou hranicí.

Cizinecká policie se ve vnitrozemí soustředí na provádění pobytových kontrol cizinců, ubytovatelů, a v součinnosti s úřady práce a celní správou na kontroly v zaměstnání. V příhraničních oblastech se zavádí model závojevého pátrání, konají se společné hlídky s policejními orgány sousedních států, společné bezpečnostní akce, pravidelná setkání vedoucích pracovníků policie za účelem výměny informací v oblasti nelegální migrace.

K největší reorganizaci cizinecké policie dochází 1. 1. 2011. Jsou zrušena oblastní ředitelství služby cizinecké policie, na každém krajském ředitelství vzniká odbor cizinecké policie, kam je převedena pouze část policistů z původních inspektorátů cizinecké policie. Policisté cizinecké policie definitivně opouštějí příhraniční oblasti a přesouvají se do vnitrozemí, kde se soustředí na potírání nelegální migrace v podobě nelegálního pobytu, nelegálního zaměstnávání, nucené práce, obchodování s lidmi, nebo také odhalování trestné činnosti spočívající v používání neregulérních dokladů a napomáhání k pobytu jako jsou účelové sňatky, účelová otcovství a jiné. Agenda dlouhodobých pobytů je, stejně jako agenda trvalých pobytů v roce 2009, převedena na Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky. Pod Ředitelstvím služby cizinecké policie Praha nadále zůstává 5 inspektorátů cizinecké policie na mezinárodních letištích a 2 zařízení pro zajištění cizinců. Ředitelství služby cizinecké policie nadále zůstává metodickým a kontrolním pracovištěm pro odbory cizinecké policie.

Teoretická část práce se věnuje jednotlivým útvarům cizinecké policie, její postupně měnící se organizační struktura a jejími úkoly v návaznosti na platnou

legislativu. Jsou vysvětleny pojmy legální a nelegální migrace, dále popisuje přístup České republiky k migraci a způsoby odhalování nelegální migrace.

Praktická část práce je zaměřena na kvantitativní údaje na úseku legální a nelegální migrace. V jednotlivých kapitolách jsou tyto údaje uváděny v návaznosti na organizační strukturu cizinecké policie. V poslední kapitole jsou mimo jiné porovnány vybrané činnosti Odboru cizinecké policie České Budějovice Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje v roce 2011 a Oblastního ředitelství služby cizinecké policie České Budějovice v roce 2010 a poukázáno, jaký vliv na potírání nelegální migrace mělo snížení počtu policistů na území Jihočeského kraje. Vzhledem k mému dlouholetému působení u cizinecké policie, od roku 1996, se v práci objevují mé vlastní zkušenosti, poznatky, názory. V neposlední řadě podrobně rozeberu 2 příklady správního vyhoštění cizinců, jeden z roku 2000 a druhý z roku 2011, v návaznosti na platnou legislativu.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cíl bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je na základě odborné literatury, interních materiálů, ale i vlastních zkušeností poukázat na vývoj orgánů cizinecké policie a současný stav, kdy na území České republiky působí útvar s celorepublikovou působností služba cizinecké policie a na každém krajském ředitelství Policie České republiky působí od 1. 1. 2011 odbor cizinecké policie. V návaznosti na měnící se organizační strukturu a příslušnost jednotlivých útvarů cizinecké policie nastíním, jaké základní úkoly plnila cizinecká policie po rozpadu Československé federace, po vstupu České republiky do Evropské unie, dále pak po přistoupení České republiky k schengenskému prostoru a jaké úkoly plní v současné době, tedy po transformaci cizinecké policie uskutečněné v roce 2011 z důvodů úsporných opatření v resortu Ministerstva vnitra České republiky. Dále má práce nastínit dopady legislativních změn a na snižování počtu policistů v závislosti na legální a nelegální migraci cizinců.

Dílčí cíle:

- představit základní činnosti a úkoly orgánů cizinecké policie od roku 1993, tedy vzniku samostatné České republiky, přes přistoupení České republiky do Evropské unie, k schengenskému prostoru až do současné doby
- poukázat na vývoj orgánů cizinecké policie spočívající ve změnách v organizační struktuře a v příslušnosti a současný stav

Celkové cíle:

- vysvětlit legální a nelegální migraci, jakým způsobem se od roku 1993 do současné doby vyvíjela
- seznámit s trendy nelegální migrace v minulosti a v současné době
- uvést prostředky a způsoby, jakými je nelegální migrace zjišťována
- porovnat určité vybrané činnosti spočívající v potírání nelegální migrace a dodržování zákona o pobytu cizinců na území ČR u Odboru cizinecké policie České Budějovice v roce 2011 s rokem 2010 u Oblastního ředitelství služby cizinecké policie České Budějovice v souvislosti se snížením počtu policistů

Předpokládané hypotézy:

1. Migrace cizinců do České republiky je z hlediska bezpečnostní situace vnímána pozitivně.
2. Po přistoupení České republiky k schengenskému prostoru neexistují rizika, která mohou ovlivnit bezpečnost státu z hlediska cizinecké problematiky.
3. Snížení počtu policistů cizinecké policie na území Jihočeského kraje má negativní vliv na potírání nelegální migrace a kontrolu dodržování zákona o pobytu cizinců na území ČR.

Metodika bakalářské práce

S odvoláním na výše uvedené cíle byly teoretickým způsobem analyzovány a syntetizovány veřejně dostupné odborné prameny a literatura, včetně zákonných a obecně závazných předpisů, které se zabývají danou problematikou. Ke zpracování bakalářské práce bude užita nejen odborná literatura, ale také interní materiály, vlastní empirické znalosti a kvantitativní údaje dostupné v rámci Policie ČR a na internetových stránkách Českého statistického úřadu. Bude formou dílčích i zevšeobecnujících závěrů poukázáno na postupy, které jsou používány při odhalování a řešení nelegální migrace. Tyto odborné materiály byly roztříděny pro potřeby a použití v práci.

V teoretické části jsou nastíněny základní úkoly cizinecké policie od roku 1993 až do současnosti, jakým způsobem se činnost cizinecké policie měnila v souvislosti se změnami v organizační struktuře, v legislativě, s velkou migrací cizinců, dále pak s přistoupením České republiky do Evropské unie a k schengenskému prostoru a v neposlední řadě s úspornými opatřeními v resortu Ministerstva vnitra České republiky v současné době. Budou vysvětleny pojmy legální a nelegální migrace, jaké jsou aspekty migrace do České republiky a trendy nelegální migrace. Rovněž budou popsány informační systémy jako je cizinecký informační systém a schengenský informační systém, které jsou pro cizineckou policii nepostradatelné.

Praktická část bakalářské práce je na základě interních zdrojů Policie zaměřena na kvantitativní data na úseku legální a nelegální migrace, jakými prostředky je ze strany policejních orgánů nelegální migrace potírána a jakým způsobem je prováděna kontrola dodržování zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České

republiky a o změně některých zákonů. V návaznosti na změnu organizační struktury služby cizinecké policie budou porovnány vybrané činnosti Odboru cizinecké policie České Budějovice Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje v roce 2011 a Oblastního ředitelství služby cizinecké policie České Budějovice v roce 2010. V přílohové části pak budou podrobně rozebrány 2 příklady zjištění nelegální migrace, jeden z roku 2000 a druhý z roku 2011, a bude popsáno, jakým způsobem byly případy zjištěny a jak bylo v návaznosti na platnou legislativu postupováno při jejich řešení.

2 Vývoj cizinecké policie po pádu komunistického režimu do doby vstupu České republiky do Evropské unie

2.1 Útvary cizinecké policie a jejich činnosti

2.1.1 Útvary cizinecké policie působící v České republice do roku 2001

Služba cizinecké a pohraniční policie (dále jen „SCPP“) je po pádu komunistického režimu jednou ze složek Federálního policejního sboru. Zajišťuje především ochranu státních hranic, odhaluje trestnou činnost organizovanou ve spojení s cizinou a organizovanou trestnou činnost související s držením a rozšiřováním drog, s pašováním a falšováním a pozměňováním cestovních dokladů a jiných cenných papírů, projednává přestupky podle zvláštního zákona, vede celostátní evidenci a statistiky potřebné k plnění svých úkolů.³

Federální policejní sbor, tedy i službu cizinecké a pohraniční policie, její agendu a úkoly, přebírá po rozpadu československé federace, 1. 1. 1993, Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“).⁴ Policie ČR je ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky (dále jen „ČR“), je podřízena Ministerstvu vnitra ČR a její činnost při plnění úkolů řídí Policejní prezídium. Jejich základní činností je plnit úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a další úkoly v rozsahu a způsobem stanoveným právními předpisy. SCPP je jednou ze složek Policie ČR a je řízena Správou kraje Policie ČR. Mezi její základní úkoly patří evidenci a vydávání cestovních pasů, pohraniční služba na úseku státní hranice, hraniční služba na hraničním přechodu a evidenci příslušníků jiných národností v ČR.

Oddělení cizinecké policie ve spolupráci s agendou plní tyto úkoly: povoluje dlouhodobé a trvalé pobyty cizincům, uděluje jim zpětná víza k cestám do zahraničí v rámci povoleného pobytu, ověřuje pozvání k cestě do ČR pro občany cizích států, u nichž je pozvání jednou z podmínek ke vstupu. Dále přijímá ohlášení pobytu cizinců, poskytuje informaci o podmínkách jejich vstupu a pobytu, eviduje cizí státní příslušníky, kterým byl na území ČR pobyt zakázán, povolen nebo požádali o statut uprchlíka, eviduje cesty cizinců podléhajících vízové povinnosti, projednává přestupky

³ GOTVALD, J. *Gotiskův historický web. Právo a policie* [online]. 31. 5. 2009 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <http://www.gotisek.estranky.cz/clanky/pravo-a-policie/zakon-c_-333_1991-sb_-o-federalnim-policejnim-sboru-a-sboru-hradni-policie.htm>.

⁴ Karlova univerzita Praha. Fakulta sociálních věd. *Kapitoly o bezpečnosti. Kapitola 3.2. Policie České republiky*, s. 5.

dle zákona o pobytu cizinců na území ČR, vyslovuje zákaz pobytu, provádí správní řízení o správním vyhoštění a eskortuje vyhoštěné osoby ze země.

Pasová agenda bývá umístěna v okresních městech nebo obvodech krajských měst. Vydává cestovní doklady (cestovní pas, průkaz pro překročení státní hranice), provádí změny v cestovních dokladech a vydává potvrzení o souhlasu s vývozem cestovního pasu do zahraničí. Pasová agenda v roce 2000 přechází pod službu správních činností Ministerstva vnitra ČR.

Referáty cizinecké policie jsou umístěny na hraničních přechodech a letištích. Provádějí kontrolu cestovních dokladů v souvislosti s překračováním státních hranic, vydávají turistická víza ČR k pobytu do 30 dnů cizím státním příslušníkům, pátrají po osobách a věcech, vydávají zbrojní průvodní listy pro průvoz zbraně a střeliva, projednávají přestupky podle přestupkového zákona a zákona o pobytu cizinců na území ČR, dle mezinárodních dohod přebírají osoby ze sousedních států a vedou správní řízení o správním vyhoštění.

Oddělení pohraniční policie zajišťuje ochranu státní hranice mimo hraniční přechody. Plní především úkoly na úseku zákona o státní hranici, projednávají přestupky podle zákona o pobytu cizinců na území ČR a v pohraničním území, kde není dislokováno obvodní oddělení policie, plní jeho úkoly včetně projednávání přestupků a trestního řízení.⁵

V krajských městech vznikají oddělení dokumentace, jejichž úkolem je odhalování trestních činů souvisejících s přeshraniční kriminalitou, a dále oddělení pátrání a eskort, jejichž teritorium působnosti je po celém kraji. Jejich hlavní činností je pátrání po osobách nelegálně pobývajících na území ČR a eskortování osob do zařízení pro zajištění nebo eskortování v souvislosti se správním vyhoštěním.

Postupně u SCPP dochází k mnoha změnám, ať už legislativního či personálního charakteru. Všechny tyto změny jsou reakcí na velkou migraci osob především z Číny, Vietnamu, Ukrajiny, Ruska, Moldavska ale i Slovenska nebo Polska.

⁵ Magazín SPECIALISTA. *Policie ČR – organizační složky* [online]. 2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://magazin.specialista.info/view.php?cislocclanku=200509021>>.

2.1.2 Služba cizinecké a pohraniční policie jako útvar s celorepublikovou působností

V červenci 2001 vláda přijímá návrh ministra vnitra na vytvoření nové organizační struktury SCPP. Základem pro jeho vypracování byla analýza situace v oblasti nelegální migrace, nelegálního pobytu cizinců v ČR a systémového zajištění ochrany státních hranic ČR. Byl porovnán stávající systém ochrany státních hranic se systémy uplatňovanými v některých státech Evropské unie (dále jen „EU“) i v přistupujících zemích. Návrh na vytvoření nové organizační struktury stávající SCPP vychází z potřeby přizpůsobení praxe ochrany státních hranic systémům obvyklým v schengenských zemích. Zahrnuje kontrolu osob, které překračují státní hranice, ochranu „zelené“ hranice a dodržování pobytového režimu cizinců.⁶ Ke dni 1. 1. 2002 vzniká samostatný útvar s celorepublikovou působností služba cizinecké a pohraniční policie. Nejvyšším útvarem této služby je Ředitelství SCPP Praha. Ředitelství SCPP v plném rozsahu řídí 7 nově vzniklých oblastních článků, kterými jsou oblastní ředitelství SCPP. Jeho struktura je tvořena 7 útvary odboru pátrání a kontroly pobytu, 77 odděleními cizinecké policie, které jsou dislokovány v okresních městech, 4 zařízeními pro zajištění cizinců a 138 referáty cizinecké a pohraniční policie, které vznikají z původních referátů cizinecké policie a oddělení pohraniční policie nebo v mnoha místech jejich sloučením.⁷ Útvary SCPP působí na úseku povolování vstupu a pobytu cizinců na území České republiky, zabezpečování ochrany státních hranic, kontroly osob na hraničním přechodu a odhalování a dokumentování nelegálního jednání souvisejícího s pobytem cizinců na území České republiky a úzce spolupracují s ostatními složkami Policie ČR v daném teritoriu.⁸ V této době je již v platnosti zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů a činnost útvarů SCPP je stanovena především tímto zákonem.

⁶ EPRAVO.CZ. *Služba cizinecké a pohraniční policie* [online]. 12. 1. 2001 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/služba-cizinecke-a-pohranicni-police-708.html>>.

⁷ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv - červen 2008: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie - Statistiky* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/ileg2002/migr02.pdf>>.

⁸ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv - červen 2008: Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha* [online]. MVČR, ©2002 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/aktualit/regiony/ciz_praha/o_nas.html>.

2.2 Migrace cizinců

2.2.1 Definice migrace

Migraci lze definovat jako časově ohraničený proces přesunu lidí mezi prostory určenými státními hranicemi. Jde o neustálý proces vykazující určité odlišné znaky, které definují, o jaký typ či kombinaci migrace se jedná. Přístup jednotlivých komunit k nově přichozím nebo k těm, kteří o příchod usilují, má dnes i v daleké historii mnoho společného, protože společnosti se vždy snažily a snaží kontrolovat příliv cizinců. Migraci, jako společenský jev, lze zkoumat v několika rovinách i z různých úhlů pohledu. Základním hlediskem je dělení na migraci dobrovolnou (imigraci) a vynucenou (emigraci). Obecně se tyto jevy označují jako přistěhovalectví či vystěhovalectví.⁹ Mnohdy však nelze mezi těmito dvěma náhledy stanovit pevnou dělicí hranici, neboť v řadě případů, zvláště u migrace za prací, dobrovolná migrace splývá s kategorií migrace vynucené. Pod pojem migrace dobrovolné můžeme podřadit zejména ty případy, kdy lidé opouštějí svoji vlast za účelem studia, sloučení rodiny, zaměstnání či z jiných důvodů osobního charakteru. Vynucená migrace je vyjádřením snahy vyhnout se pronásledování, represi, ozbrojeným konfliktům, přírodním či jiným katastrofám nebo jiným situacím, jež představují ohrožení života, svobody a živobytí jednotlivce.

Převažující příčiny migrace lze v současném světě spatřovat zejména v rozdílech v bohatství mezi jednotlivými světadíly, v síle ekonomik jednotlivých zemí a úrovni ekonomického rozvoje a v životní úrovni jejich obyvatel. Při sledování migrace nelze mít na zřeteli jen jevy migraci vyvolávající, ale i faktory migraci umožňující nebo jí napomáhající. Svět tedy byl, je i v blízké budoucnosti bude, konfrontován s pozitivními i negativními faktory vyvěrajícími z mezinárodní migrace, jež bezesporu představuje jednu z globálních výzev lidstva.

Je zřejmé, že na současnou dynamiku mezinárodní migrace je třeba reagovat snahou využít co nejlépe její potenciál a zároveň minimalizovat její negativa. Jedním ze způsobů, jak efektivně omezovat obtížně zastavitelnou migraci nelegální, je kontrolovat a řídit její kroky pomocí programů migrace legální.¹⁰

⁹ NETOPILÍK, P. *Nelegální migrace, její příčiny a sociální důsledky z pohledu zařízení pro zajištění cizinců v regionu Břeclav*. Brno 2010, Diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, fakulta humanitárních studií.

¹⁰ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv - 2008: Imigrace* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/migrace.html#zrusenivp>>.

2.2.2 Přístup České republiky k migraci

Od vzniku samostatné České republiky prochází situace v oblasti migrace zásadním vývojem. V České republice dochází v průběhu několika posledních let k zásadní proměně v přístupu k migraci. Prosazuje se povědomí, že migrace se stává jedním z efektivních nástrojů řešení dalšího ekonomického rozvoje naší země i součástí jejího společenského vývoje. Usnesením č. 55 ze dne 13. ledna 2003 přijímá Vláda ČR „Zásady politiky vlády v oblasti migrace cizinců“, které jsou základním dokumentem a východiskem pro budování moderní a cílené „Koncepce imigrační politiky České republiky“.

Mezi zásady, které obecně vyjadřují vůli České republiky aktivně a zodpovědně se zabývat migrační politikou, patří i ta, že migrační politika státu je založena na koordinovaném postupu všech státních orgánů, orgánů územní a zájmové samosprávy a na podpoře ze strany dalších subjektů zabývajících se migrací a její realizace předpokládá široké zapojení nevládních a dalších organizací občanské společnosti. Jednou z důležitých zásad je ta, že migrační politika státu neklade překážky legální migraci, a podporuje migraci, která je pro stát a společnost v dlouhodobé perspektivě přínosná.

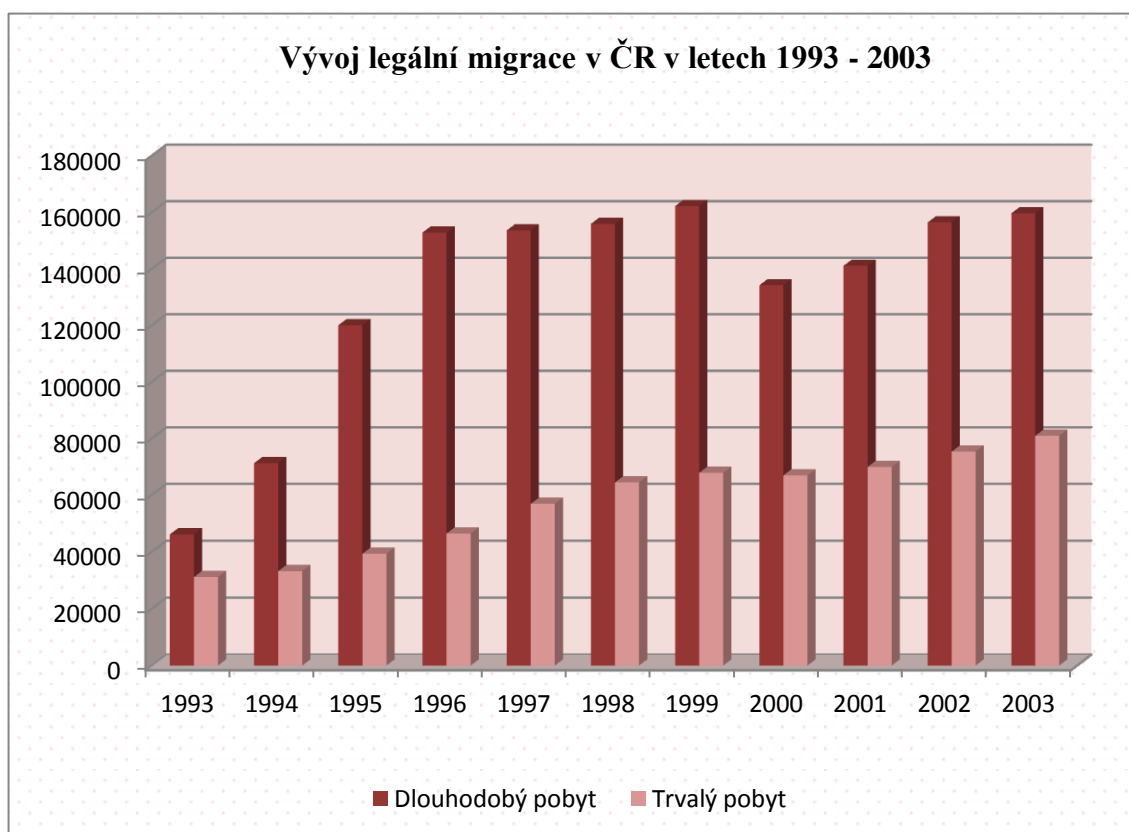
V souvislosti s problematikou legální imigrace je nutné zmínit i některé další aspekty. Zejména je třeba aktivně působit na myšlení našich občanů a měnit v něm hluboce zakořeněnou nedůvěru a v mnoha případech až nenávist k cizincům. Češi se musí přesunout k toleranci a osobnímu poznání, že cizinci mohou být pro nás inspirací, zdrojem zkušeností a mohou obohatit i náš život. Velmi častým argumentem našich občanů je „cizinci nám berou práci“. Toto konstatování je zcela nesmyslné a pouze podporuje xenofobní nálady. Jak již bylo uvedeno, legální migraci Česká republika vítá. Tito cizinci totiž velmi často vyplňují mezery na trhu práce, neboť jsou činní tam, kde čeští občané nemají zájem pracovat. Většinou pak vykonávají těžkou fyzickou práci na stavbách, pomocnou nekvalifikovanou práci, práci ve směnném provozu nebo málo honorovaná povolání.¹¹

¹¹ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv - 2008: Imigrace* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/migrace.html#zruseni vp>>.

Tab. 1: Legální migrace v letech 1993 - 2003¹²

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
CELKEM	77 668	104 343	159 207	199 152	210 311	220 187	228 862	200 951	210 794	231 608	240 421
Dlouhodobý pobyt	46 070	71 179	119 965	152 764	153 514	155 835	162 108	134 096	140 978	156 359	15 9577
Trvalý pobyt	31 072	33 164	39 242	46 388	56 797	64 352	67 754	66 855	69 816	75 249	80 844

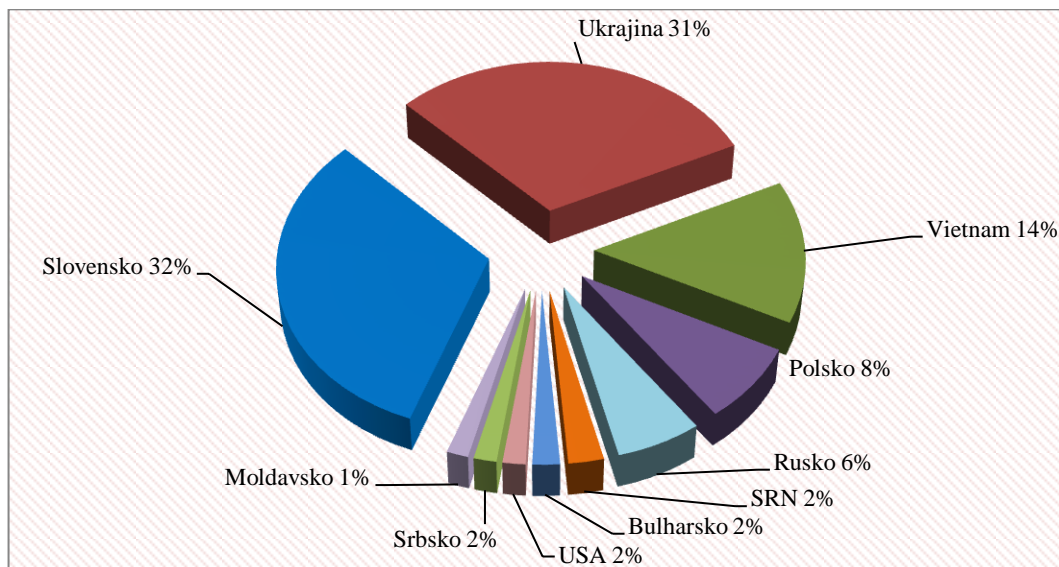
Podle statistických údajů Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie pobývá v roce 1993 na území ČR 77 668 cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem. Tento počet se rok od roku zvyšuje, v roce 2000 u nás pobývá 200 951 cizinců a v roce 2003 již 240 421 cizinců s povoleným trvalým nebo dlouhodobým pobytem. Z tohoto počtu mají největší zastoupení občané Slovenska, Ukrajiny a Vietnamu. Pojem dlouhodobý a trvalý pobyt bude definován v následující kapitole.

Graf 1: Vývoj legální migrace v letech 1993 - 2003¹³

¹² ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie - Statistiky* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/ileg2002/migr02.pdf>>.

¹³ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie - Statistiky* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/ileg2002/migr02.pdf>>.

Graf 2: Legální migrace – 10 TOP státních občanství v roce 2003¹⁴

2.2.3 Důvody migrace do České republiky

Důvodů, proč do tak malé země, jako je Česká republika, přichází tolik osob ze zahraničí, je několik. Například přítomnost Vietnamců v ČR lze datovat již od 40. let minulého století, kdy je jejich pobyt vázán mezistátními dohodami, které občanům socialistického Vietnamu nabízejí vysokoškolské vzdělání nebo vyučení a praxi v československých podnicích. Po vytvoření České a Slovenské federativní republiky sice tehdejší vláda přerušuje s Vietnamem veškeré politické i hospodářské styky a vietnamští pracovníci jsou hromadně posíláni domů, tlak na jejich návrat však není důsledný. V letech 1990 – 1992 jsou uskutečněny reformy českého politického systému, nastartován proces ekonomické transformace, vytvořeny migrační mechanismy a řada Vietnamců využívá možnosti získat živnostenský list a na jeho základě dlouhodobý pobyt. Tito lidé pak vytvářejí pro nové vlny vietnamských migrantů dostatečně fungující základnu. Přichází Vietnamci z chudých provincií, motivovaní zlepšením životní úrovně.

Další početnou část tvoří migranti z Ukrajiny. Po rozpadu Sovětského svazu čelí Ukrajina, stejně jako mnoho jiných nově vzniklých států, mnohým politickým, ekonomickým a sociálním změnám, které výrazně ovlivňují život místního obyvatelstva, a tím startují novou vlnu masové emigrace. Jednou z možných cílových destinací se stává Česká republika, která má v evropském migračním prostoru poměrně

¹⁴ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie - Statistiky* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/ileg2002/migr02.pdf>>.

specifický status, daný jak její geografickou polohou, tak i politickou a ekonomickou situací. Ukrajinská migrace je často charakterizována jako pracovní migrace, ale může se také jednat o rodinné důvody, hledání sociální jistoty, zvýšení kvality života, zlepšení standardů zdravotní péče nebo hledání lépe fungujících institucí.¹⁵ Velký vliv na výběr České republiky jako cílové země má i příbuznost kultur Ukrajinců a jejich možnost vhodného začlenění do majoritní společnosti. U Vietnamců je to zase žití vedle majority, která tuto komunitu toleruje.

Česká republika není pro migranty jen cílovou zemí, ale díky své geografické poloze se stává zemí tranzitní. Migrace má pro Českou republiku i negativní stránku, kdy po touze lepšího života se cizinci snaží jakýmkoli způsobem tohoto života dosáhnout. Pokud to nejde legální cestou, pak zákonitě přichází cesta nelegální, která spočívá v páchání přestupků a trestných činů souvisejících především s nedovoleným překračováním státní hranice, paděláním či pozměňováním cestovních dokladů, porušováním pobytového režimu, převaděčstvím, drogovou kriminalitou, obchodováním s lidmi atp. Organizované převaděčství z východu do západních zemí začíná být celosvětovým problémem, je stále častější a stává se významnou formou mezinárodního organizovaného zločinu s vysokým příjmem a minimálním rizikem.¹⁶ Nedovolené překračování státní hranice České republiky se stává obrovským trendem pro lidi z Ruska, Moldávie, Ukrajiny, Číny nebo Vietnamu, kteří ze své domovské země utíkají nejen z politických důvodů, ale i ekonomických.

Tab. 2: Nelegální migrace v letech 1993 - 2003¹⁷

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Nelegální migrace - CELKEM	43302	20480	19172	23705	29339	44672	32325	55075	42143	34314	34556
Nelegální migrace cizinců celkem	41765	18832	17132	21325	27325	42957	30377	53116	39399	32205	32475
Nelegální migrace přes státní hranici	43302	20480	19172	23705	29339	44672	32325	32720	23834	14741	13206
z toho cizinci	41765	18832	17132	21179	27325	42957	30377	30761	21090	2632	11125
Z toho občané ČR	1537	1648	2040	2526	2014	1715	1948	1959	2744	2109	2081
Porušení pobytového režimu	0	0	0	0	0	0	0	22355	18309	19573	21350

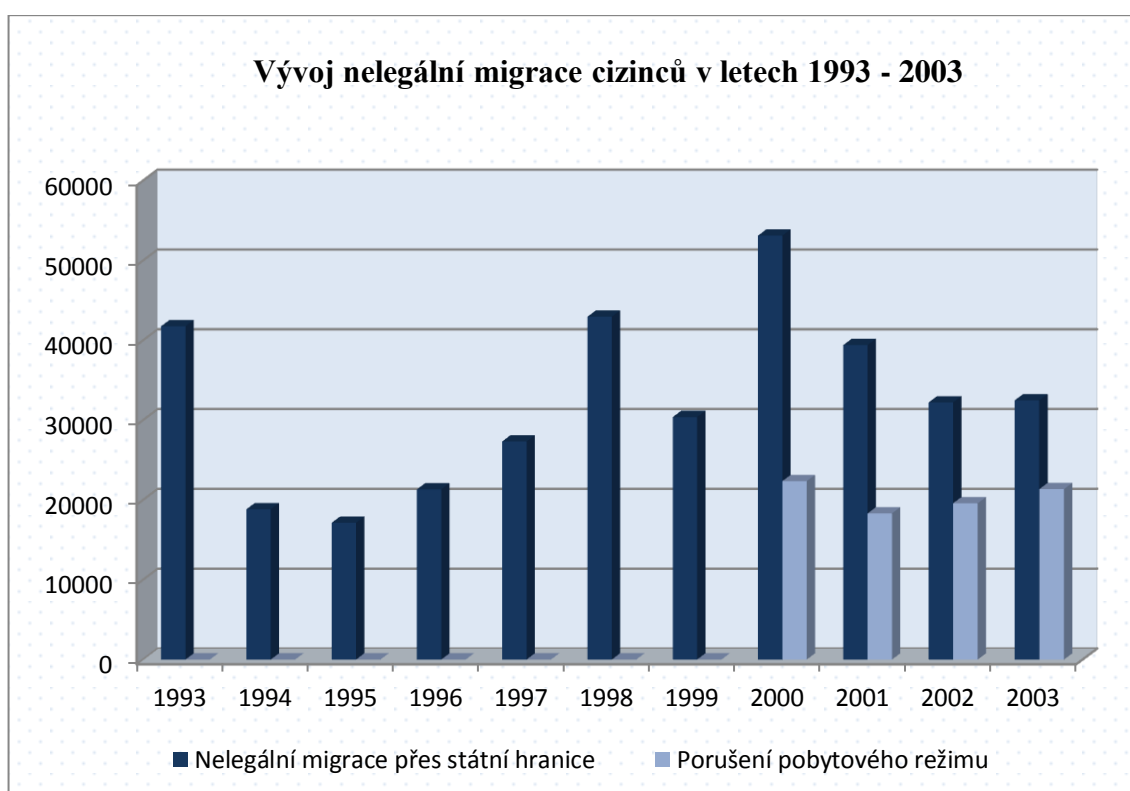
¹⁵ MARTÍNKOVÁ, Š., PECHOVÁ, E., FEISTINGEROVÁ, V., LEONTIYEVA, Y., HIRT, T. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR: Pracovní migrace, životní podmínky, kulturní specifika*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2009, s. 9-11, 59-63. ISBN 978-80-7312-063-4.

¹⁶ *První zkušenosti ze schengenského prostoru v Česko – rakouském pohraničí. Erste Erfahrungen mit den Abläufen des Schengenraumes im Tschechisch Österreichischen Grenzgebiet. 1998 – 2008. 10 let IPA Slavonice*. Slavonice: IPA Slavonice, IPA místní skupina Gmünd – Weidhofen/Th, Jihočeská Silva Nortica, 2008.

¹⁷ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Počet cizinců* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/datove_udaje/ciz_nelegalni_migrace>.

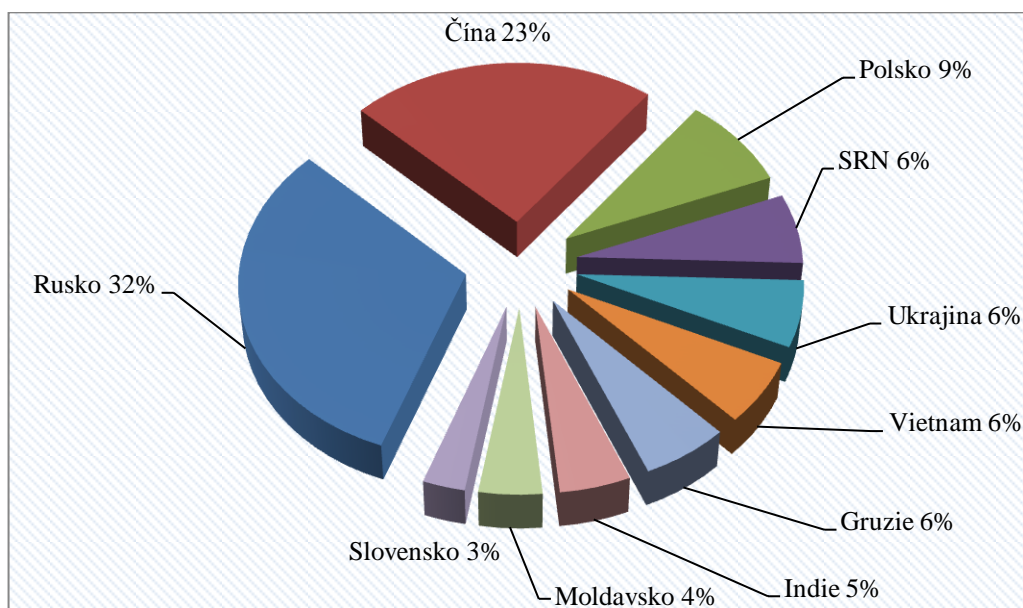
Největší počet nedovoleného překročení státní hranice je zaznamenán v roce 1993, kdy nedovoleným způsobem překročilo státní hranice 41 765 cizinců, a poté v roce 1998, kdy tento počet je 42 957 cizinců. Od roku 2000 již jsou ve statistických údajích uváděny také počty cizinců, kteří porušili pobytový režim. Před tímto datem nejsou bohužel údaje o porušení pobytového režimu shromažďovány. V roce 2000 je podle Českého statistického úřadu v ČR zaznamenáno 53 116 případů nelegální migrace cizinců, z toho 30 761 případů nedovoleného překročení státní hranice a 22 355 porušení pobytového režimu. V následujících letech se počty těchto osob vzhledem k uklidnění politické situace v uvedených zemích snižuje, porušení pobytového režimu je však na přibližně stejné úrovni. Ke konci roku 2003, tedy krátce před vstupem České republiky do Evropské unie, tvoří nejpočetnější skupinu nelegálně migrujících cizinců občané Ruska a Číny.

Graf 3: Vývoj nelegální migrace cizinců v letech 1993 - 2003¹⁸

¹⁸ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: < http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_nelegalni_migrace>.

Graf 4: Nelegální migrace celkem - 10 TOP státních občanství v roce 2003¹⁹

2.3 Legitimita činnosti cizinecké policie

Ústava (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.) a Listina základních práv a svobod (Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb.) jsou klíčové dokumenty, jejichž ústředním posláním je charakterizovat vztah mezi státní mocí a občanem, definovat meze, v nichž státní moc, jejíž součástí je i policie, může zasahovat do osobní sféry jednotlivců a přesně určit hranici, kterou státní moc v demokratickém právním státě nesmí přesáhnout. Jako ústřední princip policejní práce v právním státě lze označit to, že každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Klíčovým ustanovením pro činnost policie je to, že nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu a všechna práva jsou zaručena všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení a nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod.²⁰ Pro činnost cizinecké policie jsou zásadní ustanovení vyplývající z Listiny základních práv a svobod, kdy každý, kdo se oprávněně zdržuje na území České republiky, má právo ji svobodně

¹⁹ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: < http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_nelegalni_migrace>.

²⁰ *Ústava České republiky: Listina základních práv a svobod, Parlament, Ministerstva, Ombudsman, Antidiskriminační zákon*. ÚZ. Ostrava-Hrabůvka: Sagit, 2009, s. 5-17. ISBN 978-80-7208-755-6.

opustit nebo na ni svobodně vstoupit a toto právo může být omezeno, pokud je to nevyhnutelné pro bezpečnost státu, udržení veřejného pořádku nebo pro ochranu práv a svobod druhých. Cizinec může být vyhoštěn jen v případech stanovených zákonem.²¹ Nikdo nesmí být vystěhován, vyhoštěn ani vydán do státu, v němž mu hrozí vážné nebezpečí, že by mohl být vystaven trestu smrti, mučení nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.²²

Činnost Policie České republiky je upravena v mnoha předpisech různé právní síly. Mezi nejdůležitější právní předpis patří bezpochyby zákon č. 283/1993 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších změn a doplňků. V zákoně byly vymezeny jednotlivé úkoly Policie ČR, stanoveny povinnosti a oprávnění policistů a prostředky, které mají k dispozici k plnění svých úkolů. Nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“), sice nestanoví jednotlivé úkoly, ale je obsáhlejší, je více zaměřen na povinnosti a oprávnění policistů a prostředky, které mají k dispozici při plnění svých úkolů. Posláním a úkolem policie není mocensky zasahovat, ale sloužit veřejnosti. Hlavním úkolem je bezpečnost osob a majetku, péče o veřejný pořádek a předcházení trestné činnosti. Na úrovni normativního systému morálky jsou povinnosti policistů rovněž stanoveny Etickým kodexem Policie ČR.²³

Příslušníci Policie České republiky jsou ve vztahu k České republice ve služebním poměru. Služební poměr je do 31. 12. 2006 upraven zákonem č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a dne 1. 1. 2007 vstupuje v platnost zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, jehož účinnost byla několikrát odložena. Tento zákon pod pojmem bezpečnostní sbor nerozumí pouze příslušníky Policie ČR, ale i Hasičský záchranný sbor ČR, Celní správu ČR, Vězeňskou službu ČR, Bezpečnostní informační službu a Úřad pro zahraniční styky a informace. Důsledkem přijetí nového zákona je v roce 2007 odchod několika tisíc zkušených policistů od Policie ČR. Dochází k odchodu jak starších policistů, jimž nový zákon o služebním poměru dává možnost získat vyšší výsluhový příspěvek, tak i mladších

²¹ BÍLEK, P., DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Policie a lidská práva*. 1. vyd. Praha: Themis, 2000. s. 81-82. ISBN 80-858-2194-X.

²² EUROPA. Portál Evropské unie. *Úřední věstník Evropské unie C 83/391. Listina základních práv Evropské unie* [online]. 2010 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:CS:PDF>>.

²³ MATES, P. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, s. 10-11, 37-38. ISBN 978-807-2017-430.

policistů, kteří jsou ve služebním poměru 10 let a mají nárok podle starého zákona na výsluhový příspěvek, neboť nový zákon stanoví nárok na výsluhový příspěvek až po 15 letech služby.²⁴

Orgány státní správy a orgány obce vedou občany k tomu, aby dodržovali zákony a jiné právní předpisy a respektovali práva spoluobčanů. Jedním z ochranných právních nástrojů při výkonu veřejné správy je správněprávní odpovědnost za přestupek. Přestupkové právo je součástí správního práva trestního, které tvoří složitý a rozsáhlý subsystem správního práva. Nejrozsáhlejší právní úpravy přestupkového práva obsahuje zákon **č. 200/1990 Sb.**, o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), který však nepředstavuje úplnou kodifikaci přestupkového práva.²⁵ Podle tohoto zákona nebo i jiného zákona se posuzuje přestupek, který byl spáchán na území České republiky. Cizinecká policie řeší především přestupky na úseku ochrany státních hranic, kterých se dopustí nejen cizinci, ale i občané České republiky, kteří při výstupu a vstupu na území České republiky překročí státní hranice mimo hraniční přechod, nebo se úmyslně vyhnou kontrole na hraničním přechodu anebo užijí k překročení státních hranic hraniční přechod v jiné než stanovené provozní době. Stejně jako všechny složky Policie ČR také cizinecká policie řeší přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.²⁶ Nutné také podotknout, že v příhraničních oblastech, kde nebylo dislokováno Obvodní oddělení policie, bylo do roku 2001 Oddělení pohraniční policie příslušné k řešení přestupků spadající do kompetence Obvodních oddělení policie.

V případech správního řízení o povolení k pobytu či řízení o správním vyhoštění bylo přiměřeně postupováno podle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Jmenovaný zákon postupně přestal vyhovovat na některých úsecích veřejné správy a v roce 2004 byl schválen nový zákon **č. 500/2004 Sb.**, správní řád (dále jen „správní řád“).²⁷ Správní řád upravuje postup ve správním řízení při vydávání rozhodnutí, to znamená, co vydání rozhodnutí předchází, kdy je správní řízení zahájeno, kdo je

²⁴ TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem k 1. 1. 2007*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, s. 344-345. ISBN 978-80-7263-385-2.

²⁵ PŘIBYL, K., HEJDA, J. *Správní právo II: vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006, s. 165. ISBN 80-867-0823-3.

²⁶ JEMELKA, L. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. Beckovy malé komentáře*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 15, 20-22, 40-45, 71-73. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-807-4003-554.

²⁷ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010, s. 32. ISBN 978-808-7212-349.

účastníkem řízení, dokazování, jaké náležitosti musí rozhodnutí obsahovat, dále jsou vymezeny lhůty jak pro vydání rozhodnutí, tak lhůty pro odvolání, kdy je nabytí právní moci rozhodnutí, vykonatelnost, upraveno doručování písemností, odvolací řízení, obnova řízení a přezkumné řízení.²⁸

V souvislosti s páčáním trestné činnosti na úseku ochrany státních hranic je nutné zmínit zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, který byl platný do konce roku 2009 a dne 1. 1. 2010 vstupuje v platnost nový zákon č. **40/2009 Sb.**, trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“). Skupina dokumentace Služby cizinecké policie plní úkoly Policie České republiky zejména na úseku odhalování, objasňování a dokumentace trestné činnosti související s organizováním, umožněním, či napomáháním nedovoleného překračování státních hranic, porušením režimu pobytu cizinců na území České republiky a napomáháním k neoprávněnému pobytu. Podílí se na odhalování, objasňování a dokumentaci trestné činnosti související s obchodováním s lidmi, kde není zjištěn prvek zločinného spolčení. Vyhledávají cizince, kteří neoprávněně vstoupili nebo neoprávněně pobývají na území. Útvary cizinecké policie jsou oprávněny šetřit trestné činy na úseku ohrožení pod vlivem návykové látky, maření výkonu úředního rozhodnutí a padělání a pozměňování veřejné listiny, to znamená cestovních dokladů, vízových štítků, řidičských průkazů a mnohých dalších průkazů. Všechny útvary cizinecké policie mají k dispozici technické prostředky, díky nimž mohou zjistit, zda se jedná o padělaný či pozměněný doklad.

V České republice je ochrana státních hranic zakotvena v zákoně č. **216/2002 Sb.**, o ochraně státních hranic a o změně některých zákonů, který upravuje ochranu hranic ČR proti nedovolenému překračování, vymezuje oprávnění Policie České republiky při zajišťování ochrany hranic a stanoví správní delikty na úseku ochrany hranic. V současné době tento zákon upravuje ochranu vnější schengenské hranice a mimo jiné zajišťuje plnění některých mezinárodních závazků vyplývajících ze Schengenské dohody.

Stěžejní zákon pro činnost orgánů cizinecké policie je zákon č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území České a Slovenské Federativní republiky a o změně některých zákonů.²⁹ S narůstající migrací se tento zákon stal nedostačující a v roce 1999

²⁸ PŘIBYL, K., HEJDA, J.. *Správní právo II: vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006, s. 90-95. ISBN 80-867-0823-3.

je schválen nový zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců na území ČR“), který vstupuje v platnost 1. 1. 2000. Stejně jako původní zákon stanoví podmínky vstupu cizince na území České republiky, jeho pobytu na něm a vycestování z území a vymezuje působnost Policie ČR, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí v této oblasti státní správy. Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, avšak nevztahuje se na cizince, který požádal Českou republiku o ochranu formou azylu anebo pobývá na území na základě zákona o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Podle tohoto zákona je Policie ČR oprávněna vyžadovat opis z evidence Rejstříku trestů, snímat daktyloskopické otisky a pořizovat obrazové záznamy v souvislosti s řízením o správním vyhoštění, zajištěním za účelem správního vyhoštění nebo zjišťováním totožnosti cizince anebo v souvislosti s poskytnutím dočasné ochrany. Dále při plnění úkolů požaduje vysvětlení související s plněním úkolů, provádí pobytovou kontrolu cizince za účelem zjištění, zda se na území zdržuje oprávněně a zda splňuje podmínky pobytu na území nebo za účelem zjištění, zda dodržuje povinnosti stanovené v zákoně o pobytu cizinců na území ČR. V souvislosti s hraniční nebo pobytovou kontrolou požaduje po cizinci prokázání totožnosti, může vstupovat do ubytovacích zařízení a provádět kontrolu domovní knihy, provádí zápis do cestovního dokladu, že cizinci bylo uloženo rozhodnutí o správním vyhoštění.³⁰

2.4 Cizinecký informační systém

Cizinecký informační systém (dále jen „CIS“) je celostátní informační systém a je centrálně provozován Policií ČR. Účelem provozování a využívání systému CIS je zpracování údajů v rámci Policie ČR služby cizinecké policie. Systémem CIS jsou evidovány údaje k cizincům a občanům České republiky tak, aby byly v souladu se zákonem o pobytu cizinců na území ČR a zákonem o azylu. V systému CIS jsou zpracovávány osobní údaje osob, se kterými musí Policie ČR zacházet korektně a k přesně stanoveným účelům. Každá tato osoba má právo na přístup k údajům, které o ní byly shromážděny a zároveň má právo na jejich změnu.³¹ CIS obsahuje jméno,

³⁰ VLČKOVÁ, A. Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a související předpisy (s výkladem). 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003, s. 5-10. ISBN 80-7317-024-8.

³¹ PROUZA, D., ZAJÍČKOVÁ, E. *Dokumenty ke studiu práva EU, 2. díl*. České Budějovice, 2007, s. 366. ISBN 978-80-86708-60-7.

příjmení, včetně dřívějších jmen a příjmení, den, měsíc a rok narození, pohlaví a státní příslušnost cizince, jeho rodné číslo, nebo jiný identifikační údaj sdělený cizincem, obrazový záznam, například fotografii cizince a jeho daktyloskopické otisky. Dále se v CIS vedou údaje o žádosti cizince o udělení víza, povolení k dlouhodobému pobytu nebo k trvalému pobytu, žádosti o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území, údaje o průkazu o povolení k trvalému pobytu, žádosti o vydání cizineckého pasu, cestovního průkazu totožnosti, údaje o vystavení výjezdního příkazu, hraniční průvodky nebo tiskopisu pozvání či přihlašovacího tiskopisu, dále pak údaje o dni, měsíci a roku vydání víza nebo dokladu vydaného v souladu s cizineckým zákonem, jeho číslu, druhu a době platnosti, o dni, měsíci a roku ověření pozvání nebo jeho odepření, o zrušení, zániku nebo skončení platnosti víza nebo jiného dokladu vydaného Českou republikou včetně uvedení jeho druhu a čísla, a důvodu zrušení, zániku nebo skončení platnosti, údaje o odepření vstupu nebo odepření vycestování, o důvodu zařazení do evidence nežádoucích osob s uvedením doby platnosti omezení vstupu na území, o důvodu povolení vstupu na území na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra nebo Ministerstva zahraničních věcí, o zařazení do informačního systému smluvních států jiným smluvním státem s uvedením doby platnosti omezení vstupu na území smluvních států a o orgánu jiného státu, který cizince do systému zařadil, údaje o dni, měsíci a roku, kdy bylo vydáno rozhodnutí o správním nebo soudním vyhoštění, a kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci, a o důvodu pro jeho vydání, o dni, měsíci a roku překročení státních hranic při průvozu přes území a o orgánu, který o průvoz požádal, a orgánu, který provedení průvozu umožnil, o dni nabytí právní moci rozhodnutí o správním deliktu podle cizineckého zákona, o označení správního deliktu podle zákonného ustanovení, skutkových okolnostech případu podle výroku rozhodnutí, způsobu vyřízení a údaje vztahující se k vybírání a vymáhání uložené pokuty, o druhu, číslu a době platnosti ztraceného nebo odcizeného dokladu a o datu ohlášení ztráty nebo odcizení dokladu, o číslu a druhu dokladu, který byl orgánem vydávajícího státu prohlášen za neplatný, včetně důvodu neplatnosti, údaje umožňující určit orgán, který rozhodoval ve věci, o které se vedou údaje umožňující určit spis vedený k cizinci, vztahující se k průběhu řízení a výkonu rozhodnutí podle cizineckého zákona, dále údaje o zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům, rodinném stavu, datu a místu uzavření manželství, datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datu

zániku manželství smrtí jednoho z manželů, anebo datu nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství. Dále jsou uvedeny údaje o nezletilých cizincích, popřípadě jejich osvojitelích a mnoho dalších údajů, se kterými cizinecká policie denně pracuje. CIS obsahuje rovněž údaje o cizinci, kterému byla udělena mezinárodní ochrana nebo dočasná ochrana podle zákona o azylu. Na žádost cizince lze v CIS vést údaj o adrese, na kterou mu mají být doručovány písemnosti.

V CIS jsou také vedeny údaje o občanech ČR - fyzických nebo právnických osobách, kteří cizincům poskytují ubytování, o adrese ubytovacího zařízení a údaje o době ubytování cizince.³² Ubytovatelé mají podle zákona o pobytu cizinců na území ČR povinnost zasílat tzv. přihlašovací tiskopisy nejpozději do 3 dnů od ubytování cizince na příslušné oddělení cizinecké policie.

V neposlední řadě jsou v CIS vedeny všechny přestupky, kterých se cizinci dopustí na území ČR a rovněž správní delikty ubytovatelů a dopravců, kteří zajišťují přepravu cizince.

Vedené údaje vkládají do systému CIS pracovníci Služby cizinecké a pohraniční policie nebo zaměstnanci Ministerstva vnitra, kteří v rámci svého zařazení a pracovní náplně zajišťují vkládání, aktualizaci, archivaci a likvidaci údajů z tohoto systému. Při vkládání a změnách údajů k cizinci tyto údaje ověřují podle předložených platných dokladů a písemností. Každý z těchto pracovníků má přidělené heslo, které je povinen chránit před možným zneužitím, musí být schopen prokázat oprávněnost a nutnost vytěžování v systému CIS, získané údaje ze systému může využívat pouze pro plnění služebních úkolů a pro účel, pro který byly získány nebo předány. Musí provést všechna dostupná opatření k zabezpečení zpracovávaných údajů před neoprávněným nebo nahodilým přístupem, před jejich zničením nebo ztrátou, neoprávněným přenosem nebo jiným zneužitím, to znamená, že musí učinit všechna opatření, aby se s těmito údaji nemohla seznámit nepovolaná osoba. Získané údaje, které jsou uchovávané v písemné nebo jiné formě a které již nepotřebuje pro plnění služebních úkolů, musí likvidovat.

Oprávnění pro přístup do systému CIS stanoví Ředitelství služby cizinecké policie, dříve Ředitelství SCPP, na základě požadavku vedoucího pracovníka útvaru. Ředitelství stanoví způsob využívání systému CIS nižšími organizačními články cizinecké policie, popřípadě jinými útvary a Ministerstvem vnitra. Dále jsou stanoveny

³² VLČKOVÁ, A. Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a související předpisy (s výkladem). 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003, s. 120-122. ISBN 80-7317-024-8.

formy dotazů a způsob jejich zadávání pro jednotlivé pracovníky, rozsah přístupových práv ke konkrétním údajům a pravidla pro zápis přístupových hesel.³³

2.4.1 Zpracování osobních údajů v cizinecké informačním systému

Podle zákona o Policii ČR může policie zpracovávat osobní údaje včetně citlivých údajů osoby, které se tyto údaje týkají, pokud je to nezbytné pro plnění jejich úkolů. Nesmí však shromažďovat údaje o rasovém původu, politickém přesvědčení nebo i sexuální orientaci osoby. Tyto údaje je možné shromažďovat jen v rámci konkrétního trestního řízení.

Zpracování osobních údajů upravuje zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Osobním údajem je podle tohoto zákona jakákoliv informace týkající se určité osoby. Zpracování osobních údajů provádí orgán veřejné moci nebo i soukromé subjekty, a to se souhlasem osoby, které se zpracování údajů týká. Zpracováním se rozumí každá operace, která je prováděna automatizovaně nebo jinými prostředky. Jde tedy o shromažďování informací, ukládání na nosiče informací, pozměňování, zpřístupňování, vyhledávání, třídění, kombinování, ale i likvidaci.

Policie zpracovává osobní údaje v rámci určitého úkolu. Jedná se zejména o zajištění bezpečnosti ČR, veřejného pořádku, předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů. Rovněž se toto týká řízení o přestupcích nebo při vykázání ze společného obydlí. V těchto případech není nutný souhlas osoby se zpracováním jejích osobních údajů. Stejně tak je tomu v CIS, kde jsou vedeny údaje o cizincích, kteří, ať už krátkodobě, dlouhodobě či trvale, pobývají na našem území. Zpracování osobních údajů v CIS je nezbytné pro plnění úkolů cizinecké policie, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí. Díky zpracovávání osobních údajů v CIS jsou zpracovávány statistiky o legální či nelegální migraci, přestupcích a trestné činnosti páchané cizinci.³⁴

³³ ČESKO. Policie ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2004, kterým se upravuje postup při provozování informačního systému Policie České republiky služby cizinecké a pohraniční policie*. In Sběrka interních aktů řízení Policejního prezidia ČR. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – ESIAŘ.

³⁴ MATES, P. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, s. 164-166. ISBN 978-807-2017-430.

3 Cizinecká policie v Evropské unii

3.1 Společný výkon služby

Česká republika se dne 1. května 2004 stává řádným členem Evropské unie. Tento fakt neznamená jen zařazení do prestižního společenství západoevropských států, ale kromě výhod a širších možností pro Českou republiku znamená rovněž přihlášení se ke společnému směřování EU a naplňování jejich ambicí. Vstup do EU znamená zásadní uvolnění na státních hranicích se sousedními státy. Dochází k zániku dlouhých kolon na hraničních přechodech, neboť orgány celní správy opouštějí hraniční přechody a jejich činnost se přesouvá do vnitrozemí.³⁵ Orgány SCPP nadále provádějí stejnou činnost spočívající především v ochraně státní hranice, avšak kontrola probíhající přímo na hraničních přechodech je více zaměřena na osoby pocházející z tzv. třetích zemí, což jsou státy mimo EU. V této době začíná příprava ČR na plné začlenění se do schengenské spolupráce, za níž je zcela odpovědné Ministerstvo vnitra. Svým vstupem do EU přebírá Česká republika většinu pravidel uplatňovaných státy Schengenu v oblasti bezpečnosti a ochrany hranic. Kromě účasti na společné vízové politice EU začíná plnit podmínky schengenského *acquis* týkající se překračování vnějších hranic, vzájemné spolupráce v trestních věcech, vzájemné pomoci mezi policejními orgány pro účely prevence a odhalování trestných činů, boje proti nelegálnímu dovozu omamných a psychotropních látek, výměny informací o střelných zbraních a ochrany osobních údajů.³⁶

Se sousedními státy jsou uskutečněna pracovní jednání k realizaci záměru společného odbavování osob a dopravních prostředků na společných státních hranicích. Cílem těchto jednání je zahájení provádění společného výkonu hraničních kontrol s orgány sousedních států na hraničních přechodech, které splňují podmínky společného výkonu služby na tzv. jedno zastavení. Intenzivní policejní spolupráce při ochraně „dočasných vnějších hranic“ vyžaduje mnohem širší zapojení jednotlivých členských zemí EU. V rámci ČR funguje tato spolupráce s některými evropskými zeměmi již několik let na základě dvoustranných mezinárodních smluv. Spolupráce na základě těchto smluv má podobný obsah jako v případě schengenské spolupráce.

³⁵ BALABÁN, M. *Bezpečné Česko v bezpečné Evropě*. 1. vyd. Editor Libor Stejskal. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007, s. 55, 119.

³⁶ ČESKO. Vláda ČR. EUROSKOP.cz. *Postupné zavádění schengenských standardů* [online]. ©2005 [cit. 2011-11-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8751/sekce/postupne-zavadeni-schengenskych-standardu/>>. ISBN 978-80-87041-17-8.

3.1.1 Společný výkon služby při ochraně státní hranice

Konkrétním příkladem policejní spolupráce v příhraničních oblastech je společný výkon služby policistů Policie ČR služby cizinecké a pohraniční policie a orgánů ochrany státních hranic Spolkové republiky Německo nebo Rakouska při ochraně státních hranic formou smíšené hlídkové služby. Za účelem odvracení nebezpečí pro veřejný pořádek nebo bezpečnost, za účelem boje proti trestné činnosti jakož i za účelem ochrany státních hranic, mohou bezpečnostní orgány smluvních států provádět až do vzdálenosti deseti kilometrů podél společných státních hranic smíšenou hlídku.³⁷ Ustanovení o výkonu služby ve společných hlídkách je dodatečně doplněno novelou zákona o Policii ČR na základě bilaterálních smluv, kdy příslušník zahraničního bezpečnostního sboru může za podmínek, v rozsahu a způsobem, stanovených mezinárodní smlouvou, vykonávat na území České republiky oprávnění a povinnosti policisty.³⁸ Smíšená hlídková služba je prováděna na základě pravidelně vyhodnocované bezpečnostní situace a na základě výměny informací za účelem posilování bezpečnosti, zabránění nelegální migraci, zabránění jiným nebezpečím pro veřejnou bezpečnost a posílení policejní spolupráce na společných státních hranicích. Smíšené hlídky jsou zpravidla pěší, popřípadě se využívají služební motorová vozidla té policejní složky, na jejímž území je služba vykonávána. Příslušníci, kteří provádějí výkon ve smíšených hlídkách na státním území druhé smluvní strany, jsou vysíláni do hlídkové činnosti v souladu s legislativou příslušné hostitelské země. Smíšená hlídka je vedena příslušníkem té smluvní strany, na jejímž území je hlídková činnost vykonávána. Policejní složky smluvních států jsou oprávněny na území druhého smluvního státu při výkonu hlídkové služby nosit zbraň a použít ji pouze za podmínek nutné obrany nebo krajní nouze.³⁹ Policisté mohou na území druhého smluvního státu vstupovat bez cestovního dokladu a zdržovat se tam až do potřebné vzdálenosti od státních hranic po dobu nezbytnou k plnění úkolů, pokud mají u sebe platný služební průkaz opatřený fotografií⁴⁰. Smíšená hlídka je ustanovena vždy služebním rozkazem

³⁷ *Mezinárodní konference "Bezpečné příhraničí": 1. 3. 2007, Prachatice, Česká republika*. 1. vyd. Praha: Police History, 2007. s. 30. ISBN 978-80-86477-39-8.

³⁸ MATES P., HORZINKOVÁ E., HROMÁDKA M., RAJMAN J. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009. s. 185-189. ISBN 978-807-2017-430.

³⁹ *Mezinárodní konference "Bezpečné příhraničí": 1. 3. 2007, Prachatice, Česká republika*. 1. vyd.. Praha: Police History, 2007. s. 30-31. ISBN 978-80-86477-39-8.

⁴⁰ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *SMLOUVA mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o policejní spolupráci a o druhém dodatku k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959*. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Policejní prezidium ČR.

smluvní strany, na jejímž území je hlídka vykonávána. Na české straně rozkaz vydává příslušné oblastní ředitelství SCPP, neboť činnost jednotlivých smíšených hlídek řídí a zajišťují referáty cizinecké a pohraniční policie.

Smíšené hlídky jsou prováděny do současné doby a je za ně zodpovědný odbor mezinárodních vztahů každého krajského ředitelství Policie ČR. Do smíšených hlídek dnes nejsou zapojováni pouze policisté cizinecké policie, ale i policisté dopravní a pořádkové policie působící v příhraničních oblastech.

3.1.2 Společný výkon služby na hraničních přechodech

S problematikou smíšených hlídek úzce souvisí společný výkon služby na hraničních přechodech. Všeobecná svoboda volného pohybu občanů EU a skutečnost, že právě občané členských států EU představují převážnou část osob překračujících státní hranice ČR, vyžadují zásadní změnu dosud probíhajících kontrolních postupů při provádění hraniční kontroly. Dochází k usnadnění překračování státních hranic občanům EU a dalším osobám zvýhodněným na základě komunitárního práva, a to sloučením hraničních kontrol, prováděných referátem cizinecké a pohraniční policie s pohraničními orgány sousedních států, do jednoho místa, na tzv. předsunutá stanoviště. Sloučením kontrol dochází pouze k jednomu zastavení, a tím k optimalizaci nezbytných kontrolních úkonů prováděných vůči osobám ze třetích zemí. Společné odbavování zahrnuje nezávisle prováděné kontrolní úkony výstupního a vstupního státu na předsunutých pohraničních odbavovacích stanovištích se zvláštním zřetelem na právní postavení při výkonu služby na území sousedního státu a právnímu postavení státních příslušníků tohoto státu. Kontrolní úkony jsou prováděny formou „kontrola ruku v ruce“. Jde o soubor všech opatření, která provádějí pracovníci pohraničních orgánů obou států při pohraniční kontrole. Kontrola probíhá jako vzájemně odsouhlasený a místnímu stavu přizpůsobený soubor policejních úkonů se zřetelem k právním podmínkám jednotlivých států, za vzájemné podpory a vzájemného poskytování pomoci, včetně vzájemného zajišťování osobní bezpečnosti. K provádění společné pohraniční kontroly se vytvářejí kontrolní týmy, jejichž členy jsou pracovníci pohraničních orgánů obou států příslušných k provádění pohraničního odbavení, kteří vykonávají službu na předsunutém pohraničním odbavovacím stanovišti společně na kontrolní pozici nebo na kontrolním místě. V rámci zajištění plynulého odbavení u občanů EU a osob zvýhodněných na základě práva EU je na kontrolní pozici prováděna

tzv. minimální kontrola. Minimální kontrola spočívá ve zjištění totožnosti všech osob překračující státní hranici na základě předložených cestovních dokladů a ostatních podmínek pro vstup, pobyt, zaměstnání a kontrola směřující ke zjištění a zabránění ohrožení bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku.⁴¹ Důkladná kontrola se provádí zásadně společně a pokud možno mimo jízdní pruh tak, aby nedošlo k narušení plynulosti provozu ostatních vozidel při překračování hranic.⁴²

3.1.3 Přeshraniční pronásledování

Dalším taktickým prvkem při zabezpečení ochrany státních hranic je provádění přeshraničního pronásledování na základě mezinárodních smluv. Přeshraniční pronásledování podrobněji upravuje článek 41 Úmluvy podepsané dne 19. června 1990 v Schengenu mezi Belgickým královstvím, Spolkovou republikou Německo, Francouzskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím a Nizozemským královstvím k provedení dohody podepsané den 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.⁴³ Účelem přeshraničního pronásledování je zadržení osoby, která je přistižena při páchání trestného činu nebo je stíhána pro trestný čin nebo účasti na něm, uprchla z výkonu trestu, vazby nebo ochranného léčení, vyhýbá se hraniční, celní nebo jiné policejní kontrole a prchá na území sousedního státu. Policista může při přeshraničním pronásledování vstoupit na území sousedního státu a stejně tak příslušníci bezpečnostního orgánu sousedního státu mohou při přeshraničním pronásledování vstoupit na území ČR a pokračovat zde v pronásledování. Policista je oprávněn po souhlasu nejbližší nadřízeného služebního funkcionáře zahájit přeshraniční pronásledování pachatele na území sousedního státu v souladu s právními předpisy a v rozsahu a za podmínek stanovených mezinárodní smlouvou. Policista je oprávněn pokračovat v pronásledování na území sousedního státu i bez předchozího souhlasu, pokud příslušné orgány tohoto státu z důvodu naléhavosti nemohly být předem informovány nebo se nedostavily včas k převzetí pronásledování. Policista naváže bezodkladně, zpravidla ještě před překročením státních hranic, kontakt

⁴¹ *Mezinárodní konference "Bezpečné příhraničí": 1. 3. 2007, Prachatice, Česká republika*. 1. vyd. Praha: Police History, 2007, s. 31-34. ISBN 978-80-86477-39-8.

⁴² *Schengenské dohody*. Editor Iva Weidenhofferová. Překlad Zdeněk Masopust. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v edičním oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2001, s. 10. ISBN 80-85864-64-9/ÚMV.

⁴³ *Schengenské dohody*. Editor Iva Weidenhofferová. Překlad Zdeněk Masopust. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v edičním oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2001. s. 30-31. ISBN 80-85864-64-9/ÚMV.

s příslušným orgánem sousedního státu, na jehož území má pronásledování probíhat. Pokud nemůže navázat spojení, informuje příslušný policejní orgán sousedního státu cestou dozorčí služby příslušného referátu cizinecké a pohraniční policie. Policista předá dozorčí službě hlášení, které obsahuje důvod pronásledování, popis pronásledované osoby, vozidla, počet osob ve vozidle, barvu, typ a registrační značku vozidla, dále informace, zda je pachatel ozbrojen nebo zda drží rukojmí a směr skutečné nebo předpokládané jízdy. Pokud je to nezbytné, může policista překračovat státní hranice i mimo hraniční přechod. Policista je vázán právními předpisy sousedního státu, rovněž je povinen dodržovat pokyny příslušných orgánů sousedního státu. Policista ukončí pronásledování okamžitě, pokud o to smluvní stát požádá. Po zadržení může u pronásledovaného pachatele policista provést bezpečnostní prohlídku osoby, zajistí věci důležité pro trestní řízení a případně vozidlo. Na místě vyčkává příjezdu příslušníků policejního orgánu sousedního státu. Jestliže se příslušníci policejního orgánu nemohou na místo dostavit, může policista zadrženého pachatele eskortovat na nejbližší útvar policejního orgánu sousedního státu. Policista musí zůstat k dispozici až do skončení neodkladných úkonů. Při přeshraničním pronásledování je nutné, aby dozorčí služba referátu a hlídka, která provádí pronásledování, přesně dodržovaly povinnosti a stanovené pokyny. Dozorčí služba následně plní hlášenou povinnost vůči nadřízené součásti. V případě dozorčí služby je nutná bezpodmínečná znalost cizího jazyka sousední země pro zabezpečení komunikace. V té době byla jazyková vybavenost policistů na velmi dobré úrovni, neboť většina z nich se v průběhu několika let účastnila jazykových kurzů nebo se učili danému jazyku právě při běžné komunikaci při společných hlídkách.⁴⁴

V současné době komunikace mezi policejními orgány probíhá na české straně přes odbor mezinárodních vztahů jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR nebo operační odbor příslušného územního odboru. Nácvik přeshraničního pronásledování probíhá několikrát do roka a týká se především pořádkové a dopravní policie.

3.1.4 Výměna informací se sousedními státy a spolupráce ve společných centrech

Důležitou formou policejní spolupráce v příhraničních oblastech je pravidelná výměna informací, která se například s policejními orgány Rakouska koná do současné doby, a to pravidelně každý měsíc. Jde o zkvalitnění a posílení informací sousedních

⁴⁴ *Mezinárodní konference "Bezpečné příhraničí": 1. 3. 2007, Prachatice, Česká republika*. 1. vyd. Praha: Police History, 2007, s. 32-34. ISBN 978-80-86477-39-8.

států v boji proti trestné činnosti při respektování vnitrostátních právních předpisů.⁴⁵ Výměna informací se týká zejména migračních pohybů, jejich rozsahu struktury a možných cílů. Dále mapování pravděpodobných migračních tras a dopravních prostředků používaných při nedovoleném překračování státních hranic, jakož i organizace převaděčských skupin.

Policejní spolupráce je uskutečňována na základě žádosti nebo i bez předchozí žádosti, pokud věc nesnese odkladu. Bezpečnostní orgány států si navzájem na žádost poskytují v rámci svých kompetencí pomoc za účelem předcházení a objasňování trestné činnosti, pokud žádost nebo její vyřízení není podle vnitrostátního právního řádu vyhrazena justičním orgánům. Žádosti se týkají zejména zjišťování vlastníků a držitelů silničních vozidel, plavidel a letadel, informací o řidičských průkazech a dokladech k vozidlům, zjišťování místa pobytu a místa bydliště osob, zjišťování povolení k pobytu, zjišťování majitelů telefonních přípojek a podobně. Žádosti a odpovědi se zasílají zásadně písemně.⁴⁶

Za účelem usnadnění výměny informací a spolupráce mezi bezpečnostními orgány smluvních států jsou zřizována společná centra. V roce 2004 jsou tato centra 4, a to s Rakouskem na hraničním přechodu Mikulov - Drasenhofen, s Polskem na hraničním přechodu Náchod - Kudowa Slone a na hraničním přechodu Chotěbuz a se Spolkovou republikou Německo na hraničním přechodu Petrovice - Schwandorf. Se Slovenskou republikou tato spolupráce funguje přes integrované operační středisko PČR Jihomoravského nebo Moravskoslezského kraje. Teprve v roce 2011 vzniká společné centrum se Slovenskou republikou, a to na hraničním přechodu Břeclav - Holíč. Ve společných centrech bezprostředně spolupracují úředníci obou smluvních států v rámci svých kompetencí tak, že si vyměňují, analyzují a postupují informace bez újmy na služebním styku a výměně informací cestou národních centrál, jakož se i podpůrně spolupodílejí na koordinaci přeshraniční spolupráce podle této smlouvy. Podpůrná činnost může zahrnovat i přípravu a součinnost při předávání osob na základě smluv platných mezi smluvními státy. Úředníci, kteří spolupracují ve společných centrech, spadají výlučně pod nařizovací a kázeňskou pravomoc svých vnitrostátních orgánů. Na evropské úrovni existují tendence, aby do budoucna společná centra hrála

⁴⁵ PROUZA, D., ZAJÍČKOVÁ, E. *Dokumenty ke studiu práva EU, 2. díl*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. S. 251. ISBN 978-80-86708-60-7.

⁴⁶ *Mezinárodní konference "Bezpečné příhraničí": 1. 3. 2007, Prachatice, Česká republika*. 1. vyd. Praha: Police History. s. 32. ISBN 978-80-86477-39-8.

zásadnější roli v celkovém kontextu mezinárodní policejní spolupráce. V tomto ohledu se zdá být přínosné i budoucí širší zapojení orgánů Celní správy ČR do fungování všech společných center.

3.2 Migrace v letech 2004 - 2007

3.2.1 Dlouhodobý a trvalý pobyt cizinců

Dlouhodobé a trvalé pobyty udělují oddělení cizinecké policie na základě předložení náležitostí, které stanoví zákon o pobytu cizinců na území ČR.

Trvalý pobyt udělí policie cizinci, který na území ČR pobývá nepřetržitě 10 let nebo po 8 letech nepřetržitého pobytu na území na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití s cizincem, tedy manželem, manželkou, nezaopatřeným dítětem nebo rodičem.

Dlouhodobý pobyt na území ČR povoluje policie na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt na území ČR delší než 3 měsíce. Uděluje jej vystavením víza k pobytu nad 90 dnů s dobou platnosti na 6 měsíců nebo 1 rok. K žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů je cizinec povinen předložit cestovní doklad, fotografie, doklad potvrzující účel pobytu na území, prostředky k pobytu na území, doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území, v některých případech také výpis z evidence Rejstříku trestů svého domovského státu.

Dokladem potvrzujícím účel pobytu se rozumí potvrzení o zaměstnání, živnostenské oprávnění nebo jiný doklad, kterým cizinec prokazuje, že je rodinným příslušníkem cizince již pobývajícím na území ČR.

Zajištění prostředků k pobytu na území prokazuje cizinec předložením peněžních prostředků na osobní potřeby, a to podle délky pobytu ve výši stanovené zákonem. Zajištění prostředků k pobytu na území může cizinec prokázat výpisem z účtu vedeného v bance znějícím na jeho jméno nebo například platnou mezinárodně uznávanou kreditní kartou.

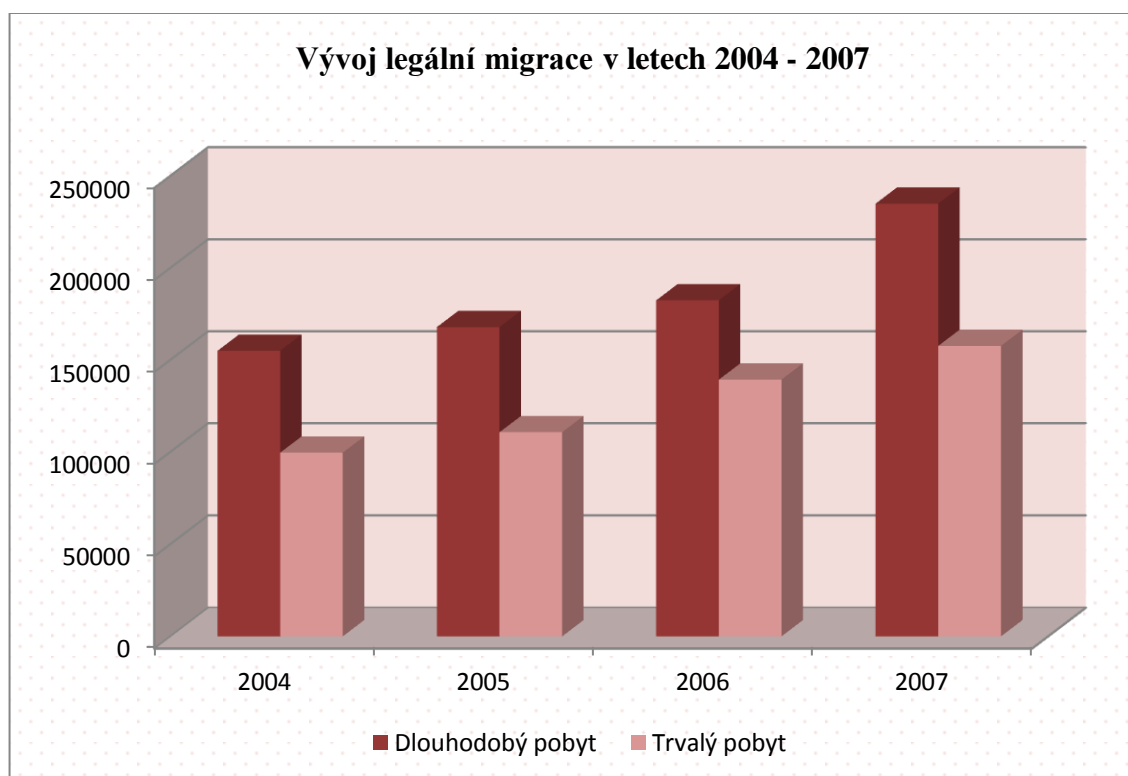
Co se týká krátkodobých pobytů, ty povolují Zastupitelské úřady, a to vystavením víza do 90 dnů. Jedním z dokladů, který musí cizinec předložit, je pozvání, ve kterém se zvoucí osoba zavazuje, že uhradí náklady spojené s obživou, s ubytováním a s poskytnutím zdravotní péče cizince po dobu pobytu na území ČR až do vycestování. Oddělení cizinecké policie pro Zastupitelské úřady tato pozvání prověřuje.

Je nutné zmínit opět narůstající tendenci trvale či dlouhodobě pobývajících cizinců na území ČR. V roce 2004 pobývá v ČR 254 294 cizinců a do konce roku 2007, tedy do doby přistoupení České republiky do schengenského prostoru, na území ČR pobývá 392 315 cizinců. Největší zastoupení mají občané Vietnamu, Ukrajiny, ale také Slovenska.

Tab. 3: Legální migrace – dlouhodobý a trvalý pobyt v letech 2004 - 2007⁴⁷

Rok	2004	2005	2006	2007
CELKEM	254294	278312	321456	392315
Dlouhodobý pobyt	154827	167714	182271	234803
Trvalý pobyt	99467	110598	139185	157512

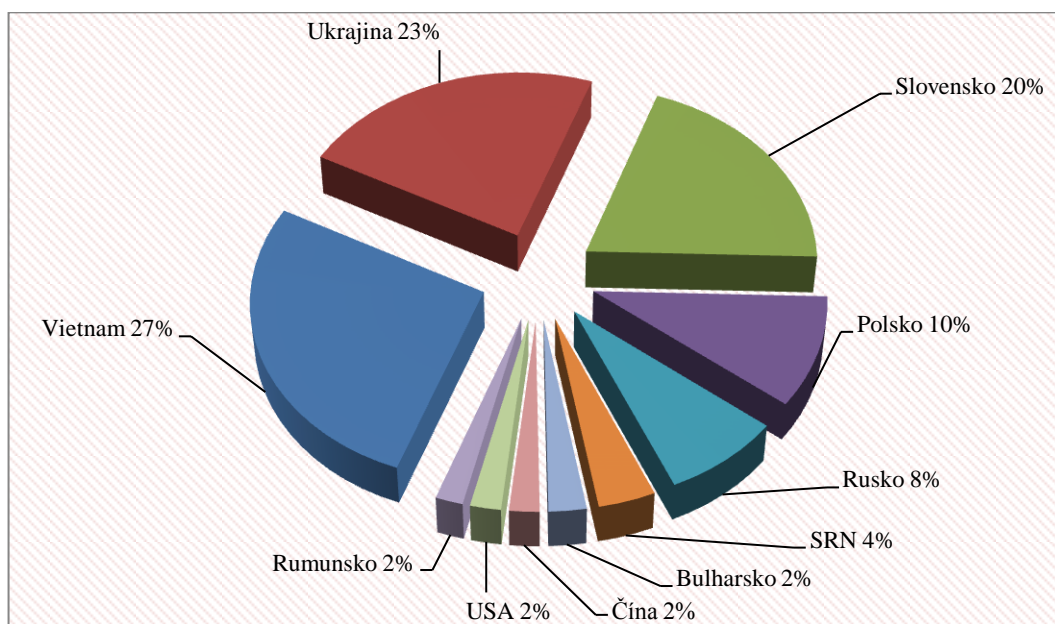
Graf 5: Vývoj legální migrace v letech 2004 - 2007⁴⁸

⁴⁷ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Počet cizinců* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/\\$File/c01r02.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/$File/c01r02.pdf)>.

⁴⁸ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Počet cizinců* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/\\$File/c01r02.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/$File/c01r02.pdf)>.

Graf 6: Legální migrace – 10 TOP státních občanství v roce 2007

3.2.2 Nelegální migrace v letech 2004 - 2007

Nelegální migrací se v České republice rozumí případy nelegálního vstupu osob přes státní hranice na území daného státu z různých důvodů, případy nedovoleného způsobu opouštění státu, ale i případy nelegálního pobytu – to vše jsou případy porušení zákonem předepsané podmínky pro pobyt cizince. Nelegální forma migrace je vládou ČR dlouhodobě řazena mezi priority bezpečnostní politiky v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Problematika migrace se vzhledem k závažnosti stala každoročně předmětem jednání Bezpečnostní rady státu, Vlády ČR a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Bezpečnostní politiku je možné vnímat jako souhrnnou kategorii zahrnující bezpečnost, obranu a ochranu občana a státu. Veřejný pořádek je součástí tzv. vnitřního pořádku a patří k základním činnostem Policie ČR. Veřejný pořádek a veřejná bezpečnost představují jednu z důležitých součástí vnitřních věcí, jinak řečeno vnitřní bezpečnosti státu. Nutno zdůraznit, že i po našem vstupu do EU nese výhradní odpovědnost za vnitřní bezpečnost stát.⁴⁹ Nelegální migraci nelze tedy chápat zúženě pouze jako nedovolené překročení státních hranic. Ve srovnání s projevy nelegální migrace na státních hranicích lze v následujícím období očekávat růst nebezpečnosti jevů spojených s nelegálním pobytem cizinců na území ČR. Současná situace v oblasti

⁴⁹ DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. s. 38, 87. ISBN 978-80-86708-38-6.

nelegální migrace potvrzuje, že prioritou bezpečnostní politiky v ČR, zemích EU, ale i ostatních zemích světa, nepochybně zůstane i v dalších letech.⁵⁰ V roce 2004 zaznamenává Ředitelství SCPP 26 129 případů nelegální migrace cizinců. Nedovoleným způsobem překročilo státní hranici 9 433 cizinců, u 16 696 osob bylo zjištěno porušování pobytového režimu. V roce 2007 je zaznamenáno 7 549 případů nelegální migrace, státní hranice nedovoleně překročilo 2 837 cizinců a 4 712 porušilo pobytový režim.⁵¹

Drtivou většinu mezi cizinci odhalenými při porušování pobytového režimu tvoří občané Ukrajiny, kteří jsou zjišťováni při kontrolních akcích ve vnitrozemí, ale i při odbavovacím procesu na hraničních přechodech při výjezdu z ČR.

Pro cizince nedovoleně překračující státní hranice ČR je charakteristické, že ČR využívají jako tranzitní území k cestě do západní Evropy a často i s využitím azylové procedury. Po vstupu do EU získává ČR mimo jiné možnost uplatňovat vůči těmto cizincům tzv. Dublinskou konvenci, Nařízení Rady Evropského společenství číslo 343/2003, podle níž mohou být žadatelé o azyl vráceni z hraničních přechodů, pokud přijíždějí z jiné členské země EU. Podle státní příslušnosti dominují občané Ruska a Číny. Pro běžence z Číny zůstává ČR typicky tranzitní zemí. Meziročně se snižuje počet Číňanů, kteří byli zjištěni při nelegálním přechodu státních hranic ČR, k jejich transportu přes území ČR však nadále dochází. Převaděčské organizace využívají skutečnosti, že po zrušení celních kontrol na hraničních přechodech s okolními státy se snižuje pravděpodobnost odhalení osob, které jsou převáženy v nákladových prostorech kamionů, užitkových vozidel i v zavazadlových prostorech osobních vozidel. To mohu potvrdit příkladem z vlastní zkušenosti, kdy jsem pracovala na hraničním přechodu s Rakouskem. Občan ČR v zavazadlovém prostoru osobního automobilu převážel 2 osoby čínské národnosti. Toto vozidlo však bylo zadrženo na rakouském území. Občan ČR byl rakouskými policejními orgány obviněn z trestného činu Převaděčství, odsouzen a v Rakousku si odpykal i trest odnětí svobody. Číňané byli podle readmisní dohody vráceni zpět na naše území, kde byly provedeny úkony správního řízení o správním vyhoštění z důvodu neoprávněného pobytu na území ČR a nedovoleného překročení státní hranice.

⁵⁰ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie - Statistiky* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-11-13]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/2003/statistiky/cpp2005/migrace04_police.html>.

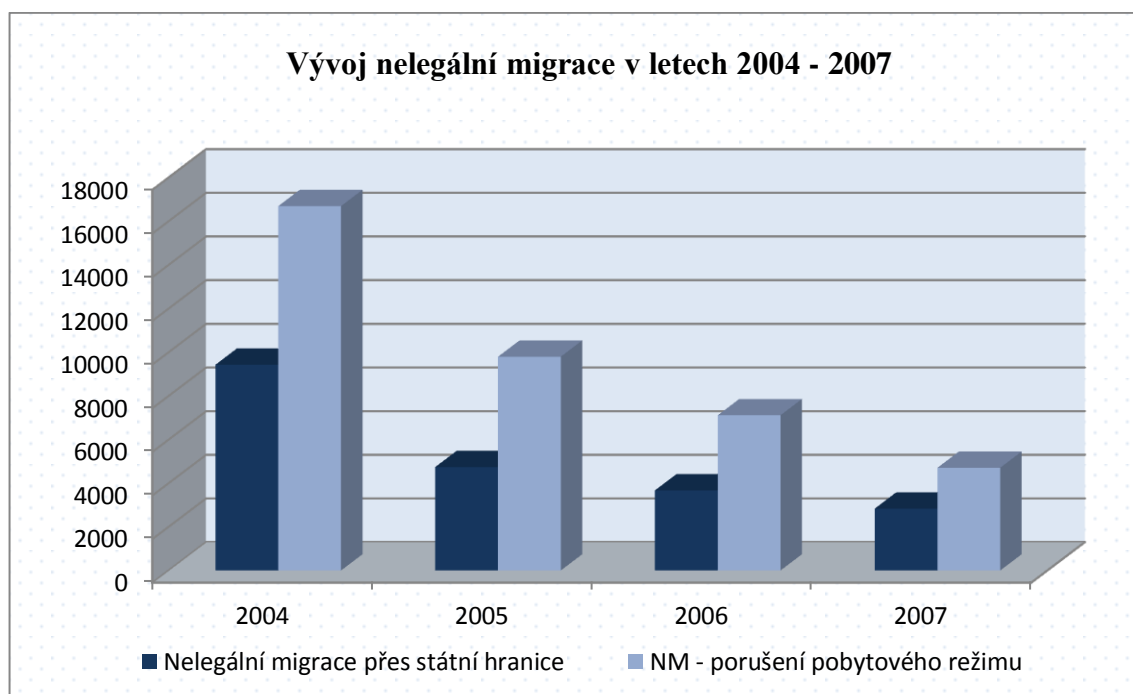
⁵¹ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-11-13]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/\\$File/c09r01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/$File/c09r01.pdf)>.

Významným fenoménem je nárůst používání cizích, pozměněných a padělaných cestovních dokladů při nelegálním přechodu státních hranic ČR. Zejména po 1. 5. 2004 dochází k rozšíření možností osob, které doklady zneužívají, i těch, které jim doklady obstarávají. Především občané Ukrajiny a Moldavska využívají zjednodušeného odbavování na hraničních přechodech pro občany členských států EU a používají doklady těchto zemí, zejména pak Polska a Litvy.

Tab. 4: Nelegální migrace v letech 2004 – 2007⁵²

Rok	2004	2005	2006	2007
Nelegální migrace - CELKEM	27391	15489	11488	8096
Nelegální migrace cizinců - celkem	26129	14545	10793	7549
Nelegální migrace přes státní hranici	10695	5689	4371	3384
z toho cizinci	9433	4745	3676	2837
z toho občané ČR	1262	944	695	547
Porušení pobytového režimu	16696	9800	7117	4712

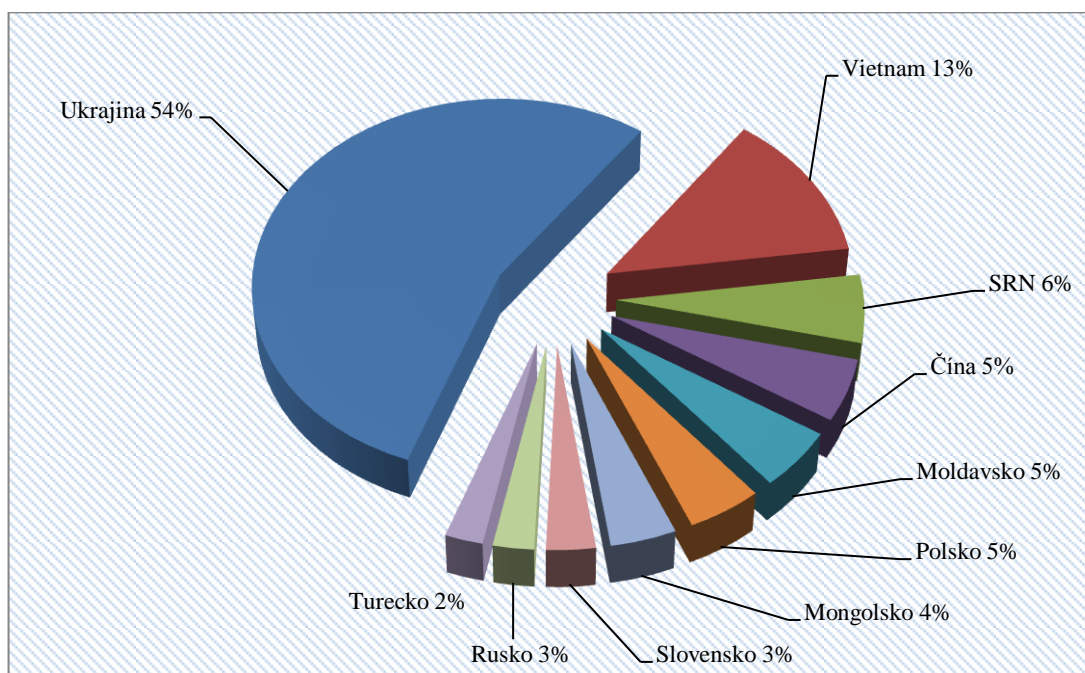
Graf 7: Vývoj nelegální migrace cizinců v letech 2004 - 2007⁵³

⁵² ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-11-13]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/\\$File/c09r01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/$File/c09r01.pdf)>.

⁵³ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-11-13]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/\\$File/c09r01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/$File/c09r01.pdf)>.

Graf 8: Nelegální migrace CELKEM - 10 TOP státních občanství v roce 2007⁵⁴

3.2.3 Represivní opatření prováděné cizineckou policií

Represivní opatření, jinak řečeno donucovací úkony, jsou právní úkony prováděné orgány státní moci s cílem odvrátit nebezpečí, které bezprostředně ohrožuje právem chráněné zájmy. Použití represivních opatření je striktně limitováno zákonem a lze je tedy použít jen v případech, v mezích a způsobem stanovených zákonem.

Příkladem přímého donucení je použití donucovacích prostředků či zbraně policistou. Za nepřímé donucení je považováno ukládání sankcí za již spáchané skutky a následuje de facto až ex post a působí v tomto smyslu nepřímě, např. ukládání blokových pokut.⁵⁵ Při porušení zákona o pobytu cizinců na území ČR může pouze cizinecká policie uložit v blokovém řízení pokutu do 3.000,- Kč, a to za přestupek cizince, který překročí státní hranice mimo hraniční přechod, vyhne se provedení pobytové nebo hraniční kontroly, předloží padělané nebo pozměněné doklady, při pobytové nebo hraniční kontrole se prokáže neplatným cestovním dokladem, pobývá na území bez cestovního dokladu nebo se v ČR zdržuje po uplynutí doby platnosti víza nebo bez víza.

⁵⁴ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-11-13]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/\\$File/c09r01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/$File/c09r01.pdf)>.

⁵⁵ Hrudka, J., JUDr. *Otázky a odpovědi – Je Policie ČR represivní složkou státu?* [online]. [cit. 2011-11-15]. Dostupné z WWW: <http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/1-2011/je_policie_cr_represivni_slozkou_statu.pdf>.

Do této kategorie je možné zařadit i správní delikty ubytovatelů, a to v případech nesplnění povinnosti ohlášení ubytovaného cizince do 3 dnů na příslušné oddělení cizinecké policie nebo pokud není vedena ubytovací kniha v souladu se zákonem. Dále jsou sem řazeny správní delikty leteckých dopravců, kteří nesmí na naše území dopravit cizince, který nemá cestovní doklad nebo vízum nebo také správní delikty, kterých se dopustí vysoké školy nebo vyšší odborné školy, když neoznámí nezhájení, přerušeni nebo ukončení studia cizince.

Dalším nepřímým represivním opatřením vůči cizincům je správní řízení o správním vyhoštění. Předmětem takového správní řízení je rozhodovací činnost orgánů Policie ČR, v jejímž rámci policie převážně rozhoduje o právech a povinnostech cizinců nebo v určité věci autoritativně prohlašuje, zda cizinci práva nebo povinnosti mají nebo nemají. Jde o rozhodování v oblasti veřejné správy, které se dotýká nejen právního postavení cizinců, ale i veřejných zájmů. Správní řízení se člení na obecné a zvláštní. Obecné správní řízení je upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, a zvláštní správní řízení je v případě správního vyhoštění upraveno v ustanovení Hlavy X a Hlavy XI zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.⁵⁶

Vývoj situace v oblasti nelegální migrace je provázán s vývojem v počtu cizinců, kterým bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. Pokud jsou cizinci zjištěni při nelegální migraci přes státní hranice nebo při porušování pobytového režimu, jsou zpravidla sankcionováni rozhodnutím o správním vyhoštění. Podle zákona zajištěného cizince, kterému je na základě pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění ukončen pobyt na území, dopraví policie na hraniční přechod za účelem vycestování z území.⁵⁷ Správním vyhoštěním se rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby vycestování z území a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území.⁵⁸ Ukončit pobyt může cizinecká policie také cizinci, který pro pobyt na našem území nepotřebuje vízum, a v tomto případě vydá pouze výjezdní příkaz se stanovením doby k vycestování.

Rozhodnutí o správním vyhoštění, uložené správním orgánem, však nelze zaměňovat s trestem vyhoštění, který ukládá soud. Soudní vyhoštění cizinců se provádí

⁵⁶ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010. s. 30-31. ISBN 978-808-7212-349.

⁵⁷ VLČKOVÁ, A. *Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a související předpisy (s výkladem)*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003. s. 242. ISBN 80-7317-024-8.

⁵⁸ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archív – červen 2008. Ředitelství služby cizinecké policie* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-11-15]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/402/9221.html>.

na základě výkonu trestu vyhoštění podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, které ukládají soudy v trestním řízení podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v souvislosti s jedním nebo více trestnými činy.

4 Přistoupení České republiky k schengenskému prostoru

4.1 Česká republika součástí schengenského prostoru

4.1.1 Hlavní změny související se vstupem České republiky do schengenského prostoru

- **Překračování státních hranic se sousedními státy bez hraničních kontrol a bez zastavení.**

Hranice, respektive vnitřní hranice, České republiky se sousedními státy je možné překračovat v jakémkoli místě a v jakoukoli denní či noční hodinu, tedy i mimo bývalé hraniční přechody a jejich provozní dobu. I nadále je však nutné dodržovat pravidla týkající se povinnosti prokázat v případě potřeby svou totožnost platným občanským průkazem nebo cestovním pasem během pobytu v jiném státě EU. Další omezení mohou vyplynout z důvodů ochrany přírody (omezení přechodu hranic v chráněných územích) a z důvodů ochrany soukromého majetku.

Vnější hranice České republiky zůstávají pouze na 5 mezinárodních letištích, kontroly však probíhají jen na letech mimo schengenský prostor. Ohledně podmínek pro odlety do takzvaných třetích zemí a přílety z třetích zemí, tedy zemí mimo EU, se vstupem ČR do schengenského prostoru pro občana ČR nic nezmění. Občan ČR se musí prokázat platným cestovním pasem nebo občanským průkazem. Kontrola cizinců ze třetích zemí však na letištích podléhá zvýšené kontrole.

- **Zintenzivnění spolupráce s policejními i justičními orgány ostatních schengenských států při zajišťování bezpečnosti společného prostoru v boji s nelegální migrací a přeshraniční trestnou činností.**

Ochrana společných vnějších hranic EU a států schengenského prostoru je věcí zájmu nejen členského státu, na jehož vnějších hranicích se provádí, nýbrž všech členských států, které zrušily ochranu vnitřních hranic. Ochrana hranic by měla napomáhat v boji proti nedovolenému přistěhovalectví a obchodování s lidmi a zabránit jakékoliv hrozbě pro vnitřní bezpečnost, veřejný pořádek, veřejné zdraví a mezinárodní vztahy členských států. Boj s nelegální migrací je soustředěn zejména na vlastní území ČR, kde jsou posílena opatření v oblasti pátrání, kontroly, dohledu a navrácení cizinců. Jelikož má Česká republika vnější schengenské hranice pouze na mezinárodních

letištích, kontrola nelegální migrace je soustředěna do vnitrozemí. Policisté cizinecké policie provádějí jak v příhraničí, tak i ve vnitrozemí kontroly cílené především na pobytový režim cizinců a samozřejmě i nelegální migraci. V příhraničí provádí cizinecká policie nadále osvědčený model takzvaného závojevého pátrání (pátrání od státní hranice směrem do vnitrozemí). Dále jsou v příhraničních oblastech vykonávány společné hlídky (hlídky složené z českých policistů a policistů sousedního státu v konkrétní oblasti), tak jak tomu bylo v minulosti. Policista druhého státu má stejná oprávnění a povinnosti jako příslušník Policie ČR. Ke spolupráci mimo jiné přispívají společná kontaktní centra se sousedními státy.

- **Využívání informačních systému uvnitř schengenského prostoru.**

Již od 1. září 2007 mají příslušné české orgány přístup k schengenskému informačnímu systému (dále jen „SIS“), jehož prostřednictvím sdílejí a vyměňují informace důležité pro zajištění bezpečnosti společného prostoru s orgány ostatních schengenských států. SIS obsahuje záznamy o vybraných kategoriích osob a věcí, mimo jiné také o nežádoucích státních příslušnících třetích zemí, kterým má být odepřen vstup a pobyt na území schengenského prostoru, o osobách hledaných za účelem zatčení či hledaných věcech (např. odcizené či ztracené doklady, automobily, střelné zbraně, padělané bankovky a další).

Vzniká i několik dalších informačních systémů, které souvisejí se schengenskou spoluprací. Pro komunikaci mezi členskými státy EU byl zřízen elektronický systém FADO, který umožňuje vzájemnou výměnu důležitých informací ohledně pravých a falešných cestovních dokladů, systém EURODAC pro porovnávání daktyloskopických otisků prstů, VIS - vízový informační systém a schengenská konzultační síť VISION obsahující údaje o prováděných „Žádostech o udělení schengenského víza“ s partnerskými pracovišti smluvních států.

- **Zjednodušené cestování cizinců.**

Zastupitelské úřady ČR vydávají krátkodobá víza ve formě tzv. jednotných schengenských víz s platností pro celý schengenský prostor. Žadatelům ze třetích států podléhajícím vízové povinnosti tato víza umožňují cestovat téměř po celé Evropě s jedním vízem. Občané třetích zemí, kteří jsou držiteli platného povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na území ČR a kteří podléhají vízové povinnosti,

už pro své krátkodobé cestování po Schengenu nepotřebují vízum – stačí jim platné české povolení k pobytu a platný cestovní pas.⁵⁹ Celková doba pobytu cizince na území smluvních států nesmí překročit 3 měsíce v průběhu 6 měsíců ode dne prvního vstupu na území těchto států.

- **Společná azylová politika.**

Požádat o azyl může cizinec, který se ve svém domovském státě obává pronásledování kvůli své rase, náboženství, státní příslušnosti, politickým názorům nebo příslušnosti k určité sociální skupině. Dublinská úmluva mezi členskými státy EU, platná od 1. 9. 1997, stanoví stát, který má přezkoumat žádost o azyl, podanou v některém ze členských států EU.⁶⁰ Obvykle je za přezkoumání žádosti odpovědný stát EU, do kterého žadatel o azyl vstoupil poprvé. K tomuto účelu slouží databáze EURODAC, která obsahuje otisky prstů všech žadatelů o azyl v EU, a dle níž je tedy možné zjistit, zda příslušná osoba je již žadatelem v jiném členském státě.⁶¹

- **Dočasné zavedení kontrol na vnitřní hranici.**

Pokud dojde k ohrožení bezpečnosti či veřejného pořádku, může česká vláda, nebo vláda některého z ostatních schengenských států, rozhodnout o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic včetně obnovení hraničních kontrol. Takové opatření však může být přijato pouze ve výjimečných případech a po dobu, která by neměla být delší než 30 dnů, případně po dobu přetrvávající hrozby. Rozsah provádění kontrol na hranicích bude vždy záviset na rozsahu a intenzitě takové hrozby. Osoba, která překračuje takto dočasně chráněnou vnitřní hranici, je pak povinna na výzvu předložit svůj cestovní doklad a strpět jeho kontrolu. Výzva k předložení dokladu a jeho kontrola přísluší Policii ČR.

Příkladem je dočasné zavedení hraniční kontroly na rakouských hranicích v době od 2. června do 1. července 2008, po dobu trvání Mistrovství Evropy ve fotbale. Kontroly byly zaměřeny nejen na potenciální chuligány a další problémové fanoušky při

⁵⁹ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Schengen. Česká republika se stala součástí schengenského prostoru* [online]. MVČR, ©2010 [cit. 2011-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/eu-schengen-ceska-republika-se-stala-soucasti-schengenskeho-prostoru.aspx>>.

⁶⁰ PROUZA, D., ZAJÍČKOVÁ, E. *Základy práva Evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, s. 131. ISBN 978-80-86708-45-4.

⁶¹ *Svoboda, bezpečnost a spravedlnost pro všechny: spravedlnost a vnitřní záležitosti v Evropské unii. Evropa v pohybu*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, ©2005. s. 15. ISBN 92-894-6711-8.

Euru 2008, ale i na ilegální přistěhovalce, kteří by mohli využít zvýšeného provozu na hranicích k pronikání do země.⁶²

- **Služba cizinecké policie.**

V rámci reorganizace služby cizinecké a pohraniční policie vznikají nové základní organizační články služby cizinecké policie označované jako inspektoráty cizinecké policie. Na ně přechází agenda z oddělení cizinecké policie a referátů cizinecké a pohraniční policie.

4.1.2 Služba cizinecké policie.

Vstupem do schengenského prostoru Česká republika ukončuje dlouhé období příprav na splnění schengenských pravidel a převzetí všech opatření vyrovnávající chybějící kontroly na vnitřních hranicích. Zrušení kontrol je vždy podmíněno zajištěním vysoké úrovně bezpečnosti. Schengen je prostorem volného pohybu osob a stejně tak prostorem bezpečnosti a práva. Zrušené hraniční kontroly na vnitřních hranicích jsou nejviditelnějším, nikoliv však jediným znakem schengenské spolupráce. Členství v Schengenu znamená plné zapojení do schengenské spolupráce, která zahrnuje harmonizovaná pravidla týkající se ochrany vnějších hranic, vízových a konzulární záležitostí, policejní spolupráce i ochrany osobních údajů.⁶³ Budování prostoru bez vnitřních hranic znamená zvýšení různých rizik. Odstranění hranic mezi členskými státy zvyšuje riziko nekontrolovatelného pohybu drog, zbraní, nelegálních migrantů a vytváří tak podmínky pro šíření organizovaného zločinu.⁶⁴

Rušení kontrol na vnitřních hranicích je provázeno rozsáhlou reorganizací Policie ČR, zejména cizinecké policie. Dochází k revizi stávající koncepce činnosti cizinecké policie a k přehodnocení „Koncepce působnosti a organizačního uspořádání služby cizinecké a pohraniční policie po vstupu České republiky do Schengenského prostoru“ ze srpna 2005.

⁶² Aktuálně .cz. *Rakousko znovu obsadí hranice. Kvůli fotbalu* [online]. 2. 6. 2008 [cit. 2011-11-21]. Dostupné z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/sportplus/fotbal/euro2008/evropa/clanek.phtml?id=606988>>.

⁶³ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Schengen. Česká republika se stala součástí schengenského prostoru* [online]. MVČR, © 2010 [cit. 2011-11-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/eu-schengen-ceska-republika-se-stala-soucasti-schengenskeho-prostoru.aspx>>.

⁶⁴ FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010, s. 649. ISBN 978-807-3252-236.

Cizinecká policie se dnem 1. 1. 2008 transformuje do specializované složky, tzv. služby cizinecké policie (dále jen SCP). Službu cizinecké policie řídí Ředitelství služby cizinecké policie sídlící v hlavním městě Praze. Ředitelství SCP řídí 7 oblastních ředitelství služby cizinecké policie, jimž jsou podřízeny nově vzniklé inspektoráty cizinecké policie, které tvoří část policistů, přibližně třetina, bývalých referátů cizinecké policie. Na celém teritoriu příslušného oblastního ředitelství působí skupina dokumentace a odbor specializovaných činností.

K 1. 12. 2007 byl u služby cizinecké a pohraniční policie plánovaný stav 6 713 policistů a skutečný stav byl 5 610 policistů. K 1. 1. 2008 je u služby cizinecké policie systemizováno 4 867 pracovních míst pro policisty, naplněnost je 89,1 %, to je 4 337 pracovních míst pro policisty (- 530 policistů). Nadále však dochází k postupným odchodům policistů, především v roce 2008 a 2009.

- **Ředitelství služby cizinecké policie.** Ředitelství SCP je řídicím, metodickým a kontrolním pracovištěm. Podílí se zejména na plnění úkolů při ochraně státních hranic, rozhoduje o povolení vstupu, pobytu nebo vycestování z území státu, rozhoduje o odepření vstupu, o správním vyhoštění cizinců, zabezpečuje plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, spolupracuje a udržuje součinnost s dalšími službami Policie ČR a s příslušnými orgány státní správy a samosprávy, spolupracuje s orgány ochrany státních hranic sousedních států a spolupůsobí při udržování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie se rovněž podílí na řešení úkolů svěřených do působnosti Policejního prezidia České republiky a Ministerstva vnitra.

- **Oblastní ředitelství služby cizinecké policie.** Oblastní ředitelství služby cizinecké policie jsou v přímé podřízenosti Ředitelství služby cizinecké policie a jsou dislokována v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a Ostravě. Územní působnost oblastních ředitelství je totožná s teritoriální působností Policie České republiky správ krajů s výjimkou Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Praha, jehož teritoriální působnost zahrnuje území hlavního města Prahy a Policie ČR Správy Středočeského kraje.

Oblastní ředitelství služby cizinecké policie řídí výkonné útvary - inspektoráty cizinecké policie ve vnitrozemí. Inspektoráty na 5 mezinárodních letištích jsou řízeny přímo Ředitelstvím služby cizinecké policie.

○ **Inspektoráty cizinecké policie.** Inspektoráty cizinecké policie vznikají v souvislosti se vstupem České republiky do schengenského prostoru sloučením oddělení cizinecké policie v okresních městech a referátů cizinecké a pohraniční policie. Umístění inspektorátů a jejich detašovaných pracovišť zpravidla kopíruje sídla bývalých oddělení cizinecké policie. V rámci celé republiky je konstituováno celkem 48 inspektorátů cizinecké policie, 43 z nich je umístěno ve vnitrozemí a 5 na mezinárodních letištích Praha Ruzyně, Brno Tuřany, Ostrava Mošnov, Karlovy Vary a Pardubice.

Inspektoráty cizinecké policie plní úkoly policie zejména na úseku výkonu státní správy ve věcech povolování vstupu, pobytu a ukončování pobytu cizinců, provádí pobytové kontroly, provádí ochranu hranic při jejím dočasném znovuzavedení, odhalují ve své působnosti padělané a pozměněné, zneužitě a smyšlené veřejné listiny, doklady a ceniny, provádí činnosti v oblasti mezinárodní policejní spolupráce, zejména společné formy nasazení a přeshraniční pronásledování, kontrolují stav a úplnost vyznačení průběhu státních hranic a zařízení upozorňujících na jejich průběh, podílí se na plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv, zpracovávají data pro účely vedení evidencí a statistik potřebných k plnění úkolů, provozují informační systémy a řadu dalších úkolů.

Inspektoráty cizinecké policie, v jejichž působnosti jsou mezinárodní letiště se zřízeným hraničním přechodem pro vnější lety, plní zejména úkoly spojené s ochranou vnějších hranic. Ochranou vnějších hranic se budu zabývat v poslední kapitole

Dále se inspektoráty cizinecké policie podílí na plnění úkolů na úseku odhalování a zabraňování terorismu a organizovaného zločinu, ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti, bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, provádí eskorty a poskytuje pomoc při likvidaci následků katastrof a živelných událostí.⁶⁵

⁶⁵ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Ředitelství služby cizinecké policie* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/prezidium/cizina/prezentace/48965.html>.

4.2 Základní úkoly orgánů služby cizinecké policie

4.2.1 Nelegální migrace v letech 2008 – 2010

Mezi hlavní kritéria úspěšné migrační politiky každé země je míra začlenění cizinců do společnosti. Legální migrace však s sebou přináší i potencionální bezpečnostní rizika, protože se v některých případech může snadno propojit s nelegální migrací. Zneužívání forem legálního vstupu na území ČR, po kterém následuje nelegální pobyt na území nebo snaha o legalizaci pobytu či pokus o nelegální překročení hranic, je běžnou formou nelegální migrace. V posledních letech je velmi obtížně rozlišovat migraci na legální a nelegální, zejména kvůli využívání mnoha způsobů, jak pobyt na území učinit legálním (vstupem do azylové procedury, skutečným nebo předstíraným podnikáním, výkonem zaměstnání, studiem, účelovým vytvářením rodinných vazeb s občany cílových zemí apod.).

Nelegální migrace může vyvolat ohrožení vnitřní stability společnosti a bezpečnostní situace ve státě. Nelegální migrace mimo jiné nepřímo ovlivňuje vztah veřejnosti k integraci dlouhodobě a legálně usídlených cizinců. Souvisí s přeshraniční trestnou činností, organizovanou převaděčskou kriminalitou, obchodem s lidmi, může být napojena i na mezinárodní terorismus. Nelegální migrace a s ní související nelegální zaměstnávání má rovněž vliv na ekonomickou stabilitu a nepřímo i na vztah veřejnosti k integraci cizinců v ČR. Cizinci, kteří se v ČR zdržují nelegálně, se v některých případech dopouštějí trestné činnosti nebo se sami stávají obětmi zločinu.

Bezpečnostní rizika, která nelegální migrace přináší, musí Česká republika po vstupu do schengenského prostoru eliminovat v nových podmínkách novými formami a metodami práce policejních orgánů, které umožňují rychlou a jednotnou reakci na opatření přijímaná Radou EU k nelegální migraci. Zásadním strategickým dokumentem, kterým se tato transformace realizuje, je Národní plán řízení ochrany státních hranic ČR obsahující Integrovaný model zabezpečení hranic. Integrovaný model zabezpečení hranic je důležitým nástrojem zabezpečení vnitřní bezpečnosti a zejména ochrany proti nelegálnímu přistěhovalectví. Spočívá v novém zavedení souboru komplementárních opatření, v rámci kterých se rozlišují 4 pásma, na kterých spolupůsobí služba cizinecké policie:

- Prvním pásmem je činnost ve třetích zemích, zejména v zemích původu a tranzitních zemích např. formou vysílání styčných důstojníků a poradců pro doklady.

- Druhé pásmo zahrnuje mezinárodní spolupráci (multilaterální, bilaterální a místní) související s ochranou hranic.
- Třetím pásmem se rozumí opatření na vnějších hranicích, tj. mezinárodních letištích provozujících „neschengenské“ lety.
- Čtvrtým pásmem jsou aktivity realizované na území schengenských států a mezi těmito státy (aktivity na území ČR zaměřené proti nelegální migraci a přeshraniční kriminalitě).⁶⁶

Systém opatření související s bojem proti nelegální migraci je rozprostřen na celé území ČR, přičemž intenzivnější je v příhraničním území, ale svým rozsahem nenahrazuje a ani nedosahuje úrovně kontrolní činnosti na hraničních přechodech. Tato činnost je realizována inspektoráty cizinecké policie a odbory specializovaných činností, které jsou základními výkonnými organizačními články služby cizinecké policie.

4.2.2 Opatření k potírání nelegální migrace

Jedním z hlavních typů opatření k potírání nelegální migrace je intenzivnější provádění pobytových kontrol, a to jak samostatně plánovaných, tak ve spolupráci s ostatními orgány Policie ČR a státní správy a samosprávy. Pobytová kontrola je jedním ze základních úkolů inspektorátů cizinecké policie po přistoupení České republiky k schengenskému prostoru, kdy došlo k upuštění kontrol prováděných na státní hranici. Pojem „pobytová kontrola“ není v žádném předpisu právně vymezen, může být však definován jako souhrn opatření, která mají omezit negativní jevy spojené s nelegálním pobytem. Oprávnění provádět pobytovou kontrolu jsou policii, respektive cizinecké policii, dána zákonem o pobytu cizinců na území ČR. § 167 odst. 1 písm. d) bod 1 a 2 zmíněného zákona umožňuje policii provádět pobytovou kontrolu:

- za účelem zjištění, zda se cizinec na území ČR zdržuje oprávněně a zda splňuje podmínky pobytu.
- za účelem zjištění, zda cizinci nebo i občané ČR (ubytovatelé, dopravci, školy) dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem.

⁶⁶ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Národní plán řízení ochrany státních hranic ČR*. Praha, 2008. s. 7, 15, 26, 43. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR.

Provádění pobytových kontrol má zásadní vliv na odhalování nelegální migrace. Pobytová kontrola je prováděna následujícími způsoby:

1. Pobytová kontrola je prováděna v obchodních domech, v restauracích, na tržnicích, v objektech pro výdělečnou činnost (v zaměstnání) nebo v ubytovacích zařízeních. Důležitou roli sehrávají plánované součinnostní akce služby cizinecké policie s celním úřadem, s úřadem práce nebo s živnostenským úřadem, ale také samostatné celorepublikové nebo jen krajské akce služby cizinecké policie vyhlášené ředitelem služby cizinecké policie nebo ředitelem příslušného oblastního ředitelství nebo také policejním prezidentem.
2. Při provádění pobytové kontroly je v první řadě zjišťována totožnost cizince předložením cestovního dokladu, případně povolení k pobytu. Tento doklad je pak prověřen z hlediska jeho platnosti a pravosti, kdy může být užito speciálních technických prostředků, kterými je cizinecká policie vybavena. Dále je prověřováno, zda fotografie v dokladu souhlasí s jeho držitelem a zda má cizinec platné povolení k pobytu na území ČR, a v neposlední řadě předložení dokladu o zdravotním pojištění.
3. Pobytovou kontrolou je zjišťováno dodržování právních norem cizincem, kdy je prověřováno, zda cizinec splňuje účel pobytu na území ČR, pro který mu byl pobyt na území povolen. V praxi to znamená, zda se cizinec zdržuje v místě pobytu, který uvedl v žádosti o povolení k pobytu, nebo zda jako zaměstnanec má platné povolení k zaměstnání, jež bylo taktéž důvodem k udělení pobytu.
4. Pobytovou kontrolou se také rozumí zjišťování dodržování zákona o pobytu cizinců na území ČR ubytovatelem, kterým může být jakákoli fyzická nebo právnická osoba poskytující ubytování cizinci za úhradu. Povinnosti ubytovatele stanoví § 99 a § 100 zákona o pobytu cizinců na území ČR. Pobytovou kontrolou se mimo jiné zjišťuje, zda ubytovatel vede domovní knihu v souladu se zákonem a zda ve stanovené době zasílá ubytovací lístky. Ubytovací lístky se zasílají na příslušný inspektorát cizinecké policie, která data o cizinci vkládá do cizineckého informačního systému. V ubytovacím zařízení může policie provést pobytovou kontrolu ubytovaných cizinců, ale i kontrolu ostatních osob dle oprávnění zákona o Policii ČR.

Dalším typem opatření je provádění kontrolních akcí s využitím většího počtu sil a prostředků na předem stanoveném teritoriu s vytvořením kontrolní clony s maximálním využitím mobilních hlídek, tzv. závoje, respektive schengenské vnitrostátní pátrání. Metoda závoje, jako jedno z kompenzačních opatření po vstupu ČR do schengenského prostoru, je prováděna jednotlivými oblastními ředitelstvími s různou intenzitou (vzhledem k plnění jiných úkolů, charakteru vhodnosti provádění, geografického a demografického hlediska a hustoty dopravní sítě; jakož i vyhodnocování zájmových směrů). Cílem uplatnění metody závoje je nalézt co nejefektivnější způsob jejího provádění. Tyto akce vyžadují důkladnou přípravu, jak ze strany účastníků se útvarů (tipování míst, vhodné doby k provedení akce, míst k bezpečnému zastavení vozidel, míst pro tipovací hlídku), tak ze strany Oblastních ředitelství SCP (oblast logistiky, vzájemné kooperace a organizace s dalšími složkami Policie ČR, popřípadě orgány státní správy). Velkým problémem se ukazuje nedostatek míst na svod a odstavení kontrolovaných vozidel z hlavních silničních tahů, vzhledem k bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Jako nejvhodnější forma se jeví provádět závoje v rámci součinnostní akce s jinými službami PČR (na různých úrovních rozsahu), přičemž SCP hraje dominantní roli, tj. roli koordinátora a garanta. Při těchto kontrolních akcích jsou plně a účinně využívána sváděcí vozidla se silnější motorizací a schengenbus, což je speciální vozidlo, jehož technické vybavení slouží k odhalování padělaných a pozměněných cestovních dokladů. V současné době jsou již vozidla dovybavena radiostanicemi MATRA, díky nimž je možná lustrace v některých policejních evidencích přímo z jedoucího vozidla.

4.2.3 Základní kategorie sledování nelegální migrace

Od roku 2008, tedy vstupu ČR do schengenského prostoru, jsou sledovány dvě základní kategorie nelegální migrace na území České republiky:

1. Nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR - v této kategorii jsou sledovány osoby, cizinci i občané ČR, které nedovoleně překročily nebo se pokusily o nedovolené překročení vnější schengenské hranice ČR (letišť).
2. Nelegální pobyt - v této kategorii jsou vykazováni cizinci zjištění na území České republiky, včetně tranzitního prostoru na letištích, kteří porušují zákonem předepsané podmínky pro pobyt cizince.

Vstupem ČR do schengenského prostoru se výrazně mění podmínky pro vstup cizinců do ČR vzhledem k situaci, kdy ČR nemá žádnou pozemní vnější schengenskou hranici. Dochází k odstranění nepřetržitých kontrol cizinců vstupujících do ČR z území sousedních států, a tím k podstatnému snížení kontrol cizinců. Těžiště kontrol je položeno na mezinárodní letiště, která se stávají jediným místem s vnější schengenskou hranicí, kde je prováděna pohraniční kontrola.

Tab. 5: Nelegální migrace v letech 2008 - 2010⁶⁷

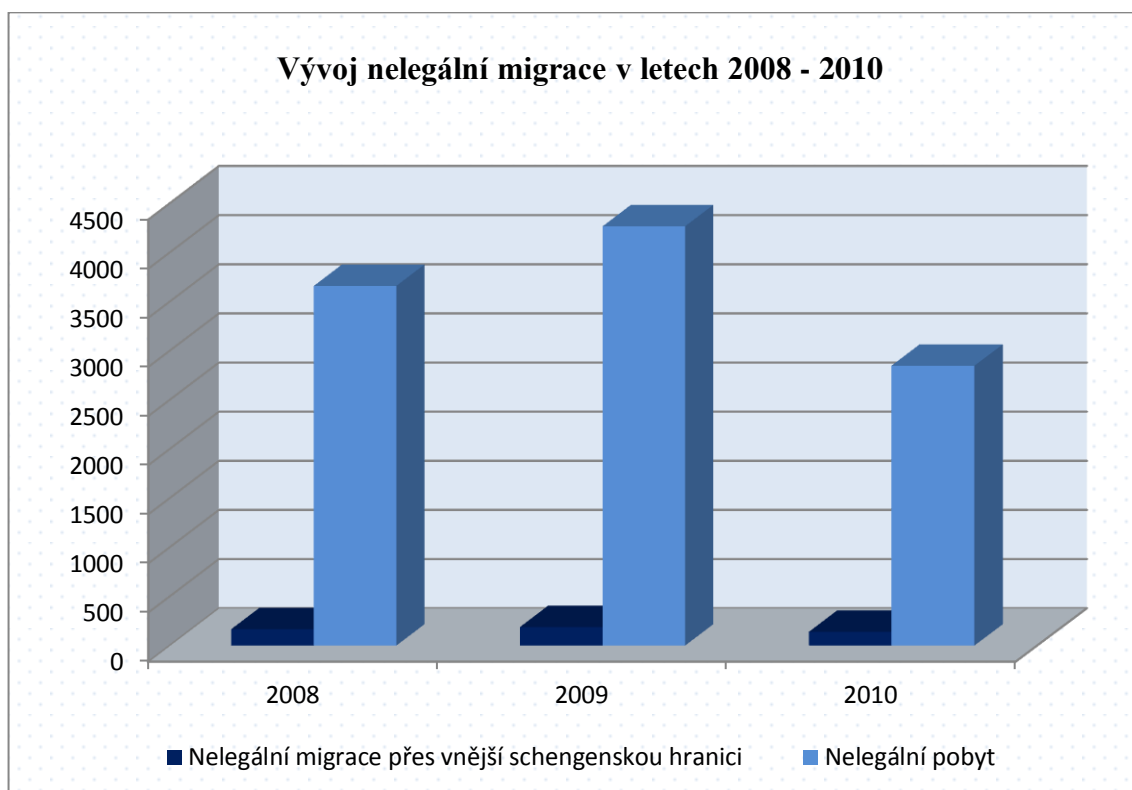
Rok	2008	2009	2010
Nelegální migrace CELKEM	3 829	4 457	2 988
Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici	168	190	140
Nelegální pobyt	3 661	4 267	2 848

V roce 2008 zaznamenává Ředitelství služby cizinecké policie 3 829 případů nelegální migrace cizinců. V následujícím období se tento počet nijak zvlášť nemění, jen nepatrně snižuje. Výrazně se snižuje počet cizinců nedovoleně překračující státní hranici, což je vzhledem k tomu, že ČR má státní hranici pouze na mezinárodních letištích, zcela pochopitelné. V roce 2008 překračuje nedovoleným způsobem vnější schengenskou hranici 168 cizinců a v roce 2010 140 cizinců. U nelegální migrace porušování pobytového režimu je v roce 2008 zaznamenáno 3 661 případů a v roce 2010 2 848 případů. Celkově se tedy počet případů nelegální migrace v těchto letech snižuje.

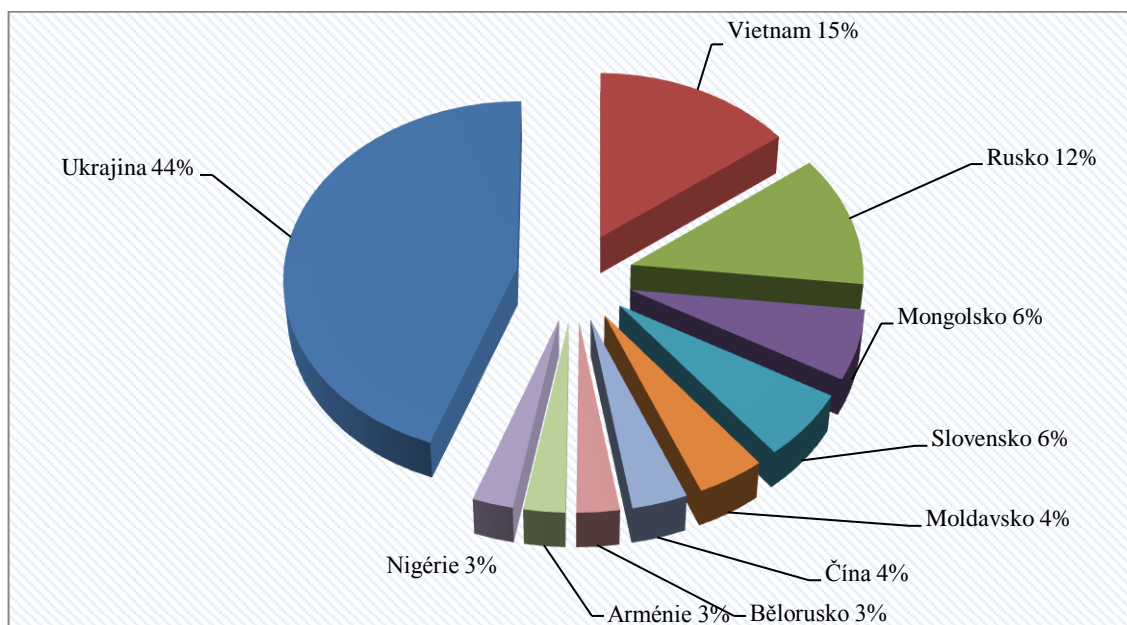
Nejpočetnější skupinu cizinců zjištěných při nelegálním pobytu tvoří tradičně občané Ukrajiny s 44%, a dále pak občané Vietnamu s 15% a občané Ruska s 12%.

⁶⁷ *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech republic.* Překlad Mgr. Milada Matoušová, Ing. Jiří Růžička, CSc. Praha: Český statistický úřad, 2011. s. 218, 219. ISBN 978-80-250-2139-2.

Graf 9: Vývoj nelegální migrace v letech 2008 - 2010⁶⁸

Graf 10: Nelegální migrace CELKEM - 10 TOP státních občanství v roce 2010⁶⁹

⁶⁸ *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech republic.* Překlad Mgr. Milada Matoušová, Ing. Jiří Růžička, CSc. Praha: Český statistický úřad, 2011, s. 218, 219. ISBN 978-80-250-2139-2.

⁶⁹ *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech republic.* Překlad Mgr. Milada Matoušová, Ing. Jiří Růžička, CSc. Praha: Český statistický úřad, 2011, s. 218, 219. ISBN 978-80-250-2139-2.

4.2.4 Legální migrace cizinců v letech 2008 – 2010

Léto 2008 je rekordní a průlomové v počtu cizinců žijících na našem území. Počet cizinců s dlouhodobým a trvalým pobytem převyšuje 4% populace. Ke konci roku 2008 pobývá na území ČR 438 301 cizinců. Evropa a celý svět však začíná pociťovat důsledky ekonomické krize. Česko, stejně jako ostatní země, se snaží chránit svůj pracovní trh. V jednom okamžiku interním předpisem doporučuje podnikům, aby nezaměstnávali cizince. Velké podniky začínají propouštět zaměstnance, a první na řadě jsou cizinci, což je od zaměstnavatelů logické z ekonomických důvodů. Pro cizince, kteří zůstávají bez práce to znamená šok, ocitají se v dluzích a bojí se vrátit domů.⁷⁰

Ministerstvo vnitra v roce 2009 začíná spouštět „Projekt dobrovolných návratů“. Toho mohou využít cizinci, kteří jsou v ČR legálně, mají všechna potřebná platná povolení. Ministerstvo vnitra, respektive cizinecká policie s takovým cizincem sepíše všechny potřebné dokumenty, ukončí pobyt na území ČR, zajistí letenky a vyplatí cizinci 500 EUR.

Českou republiku v rámci tohoto projektu opouští několik tisíc cizinců. V důsledku toho se počet cizinců žijících na našem území snižuje a v roce 2010 u nás pobývá 42 530 cizinců. K těmto údajům je však třeba podotknout, že se rok od roku zvyšuje počet cizinců s trvalým pobytem.

Tab. 6: Legální migrace v letech 2008-2010⁷¹

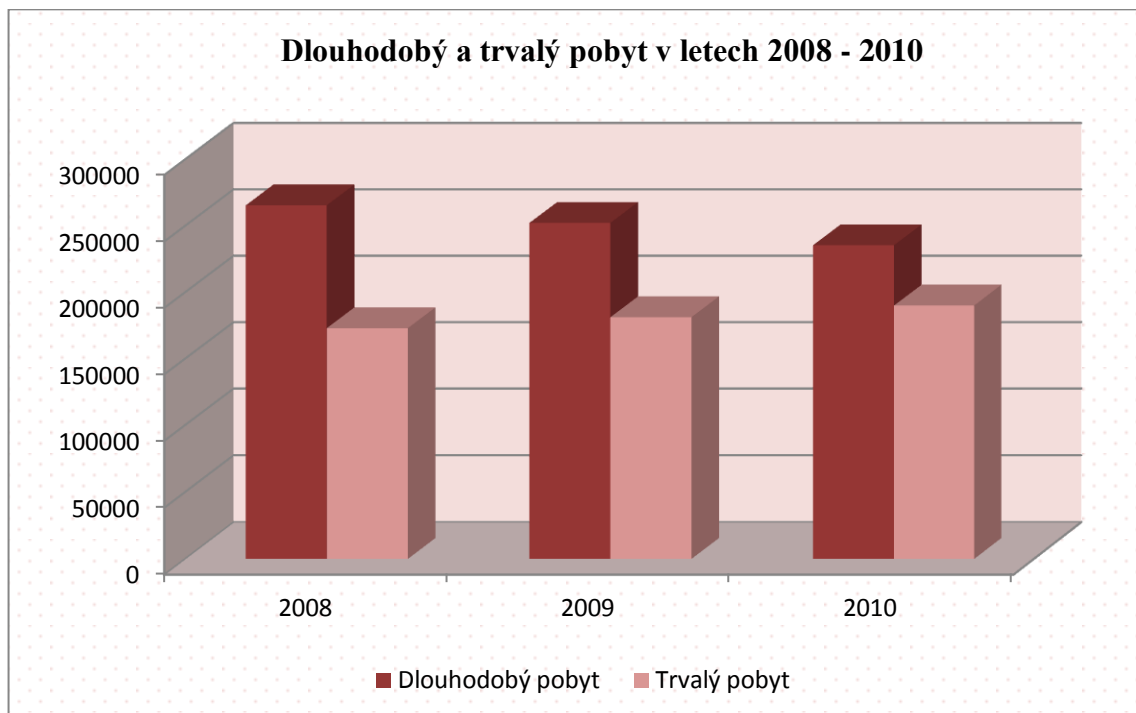
Rok	2008	2009	2010
CELKEM	438301	433303	425301
Trvalý pobyt	172927	181161	189962
Dlouhodobý pobyt	265374	252144	235339

Největší skupinu cizinců s povoleným pobytem na území ČR i nadále představovali státní příslušníci Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu, Ruska a Polska. Tito občané tvořili k 31. 12. 2010 více jak 70 % z celkového počtu cizinců s povoleným pobytem v ČR.

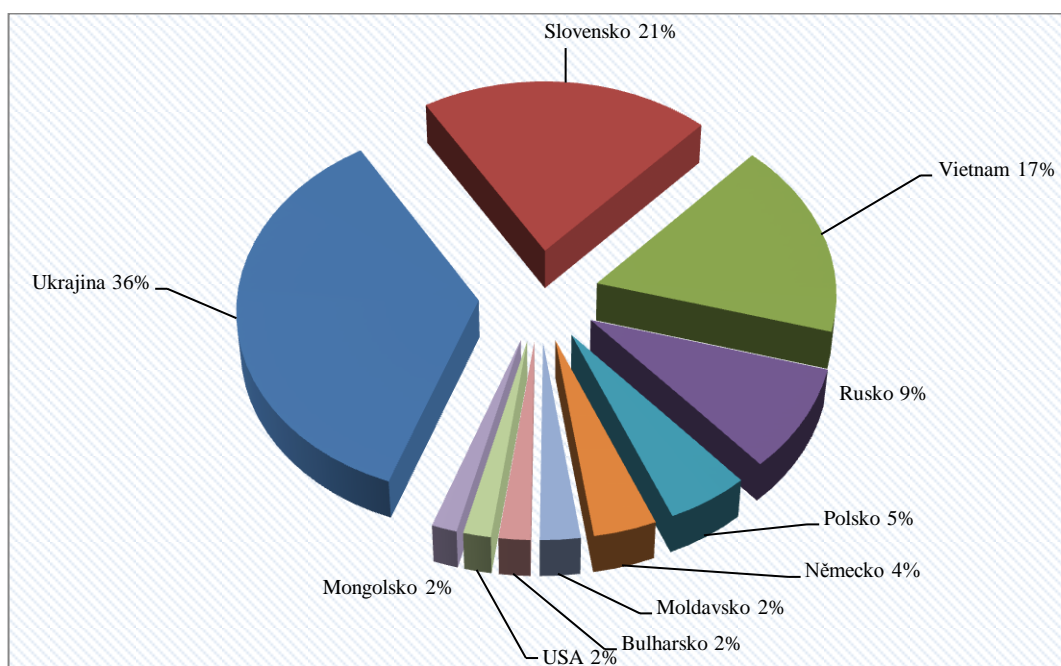
⁷⁰ SLOVO - Bulletin pro cizince a o cizincích. Občanské sdružení SLOVO 21. Redakce: Dragoljub Matić, Praha, 3/2011., s. 3.

⁷¹ ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky z pohledu služby cizinecké policie*. Praha, 2008, 2009, 2010. 165 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.

Graf 11: Vývoj legální migrace v letech 2008 - 2010⁷²

Graf 12: Legální migrace v roce 2010 - 10 TOP státních občanství⁷³

⁷² ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky z pohledu služby cizinecké policie*. Praha, 2008, 2009, 2010. 165 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.

⁷³ ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky z pohledu služby cizinecké policie*. Praha, 2008, 2009, 2010. 165 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.

4.3 Schengenský informační systém

Schengenský informační systém (dále jen „SIS“) je informační systém, jehož účelem je zajistit na území schengenských států vysokou úroveň bezpečnosti v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva Evropské unie, včetně udržování veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku a zajišťování bezpečnosti a národní bezpečnosti, a uplatňovat ustanovení hlavy IV, článků 92-119, Schengenské prováděcí úmluvy, pokud jde o pohyb osob na jejich územích, s využitím informací předávaných prostřednictvím tohoto systému. V současné době užívají schengenské státy SIS verze SIS1+R s webovým rozhraním existujícím v programovém vybavení SISone4ALL, což je rozšířená verze původního systému SIS I. SIS je nezbytnou součástí nejen pro činnost Policie ČR, ale i některých orgánů státní správy a samosprávy.

V úmluvě je stanoveno, že každá ze smluvních stran na svůj účet a ve své odpovědnosti udržuje soubor své vnitrostátní součásti SIS, což činí podle předem daných zásad a pokynů poskytovaných technickou podpůrnou jednotkou. Dohromady je tak vytvořen soubor dat, která slouží k rychlému automatickému vyhledávání údajů o osobách a předmětech.⁷⁴

SIS tvoří 3 základní složky:

- Centrální databáze nazývaná "Centrální schengenský informační systém" (dále jen "C-SIS").

Za centrální databázi C-SIS je odpovědná Francie, sídlo má ve Štrasburku a má především funkci technicky podpůrnou a soustřeďuje všechny informace, které je SIS zmocněn obsahovat.

- Národní informační systém SIS (dále jen "N-SIS").

Národní informační systém N-SIS provozuje každá ze smluvních stran jako přesnou kopii C-SIS. N-SIS je napojen na C-SIS.

- Systém SIRENE - spojivé infrastruktury mezi C-SIS a N-SIS

Systém SIRENE (Supplementary Information Request at the National Entry) byl zaveden jako doplňující technicko - organizační systém a není zakotven v Schengenské prováděcí úmluvě.⁷⁵

⁷⁴ FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010, s. 663-664. ISBN 978-807-3252-236.

SIS je informační systém, který slouží zejména pro pátrání po osobách (hledaných, pohřešovaných, nežádoucích) a věcech (vozidla, registrační značky, cestovní a osobní doklady, registrační doklady k vozidlům, bankovky, zbraně a další). Do systému přispívají všechny členské státy, zásadně přímo, ze svých národních pátracích databází. Záznamy v SIS jsou po vložení členským státem dostupné příslušníkům bezpečnostních složek ostatních států do 120 sekund. Záznamy jsou dostupné ve všech jazycích, tudíž srozumitelné pro všechny. Doplňující informace nad rámec záznamů (to, co nejde automatizovaně přeložit a není potřeba pro prvotní zásah policisty) zprostředkovává kancelář SIRENE. Členské státy mají povinnost kontrolovat osoby nebo věci v SIS kdykoliv tak činí vůči národním databázím. Policie, ale i ostatní bezpečnostní složky členských států mají povinnost neprodleně konat na základě záznamu v SIS (záznam v SIS se mimo jiné rovná evropskému zatýkacímu rozkazu).

V Schengenském prostoru je v současné době prováděno pátrání po následujících osobách a věcech. Jednotlivé druhy pátrání jsou zakotveny v příslušných ustanoveních Schengenské prováděcí úmluvy (dále jen SPÚ):

- **Čl. 96 SPÚ** – odepření vstupu cizinci ze třetího státu
- **Čl. 97 SPÚ** - pohřešované osoby, osoby, které je třeba umístit do ochranného zařízení
- **Čl. 98 SPÚ** - pátrání po pobytu pro justici - svědci, předvolané osoby, osoby, kterým je třeba doručit trestní rozsudek
- **Čl. 99 SPÚ** - utajené sledování, cílená kontrola osoby nebo vozidla
- **Čl. 100 SPÚ** - pátrání po věcech - motorová vozidla, zbraně, vyplněné doklady, bílé doklady, registrované bankovky

Stejně jako v současných schengenských státech, mají i v ČR přístup k datům SIS pouze vybrané orgány, které SIS potřebují pro výkon svých zákonem stanovených činností.

Nejvíce SIS při své každodenní činnosti využívá Policie ČR. Policie provozuje národní část N-SIS i Národní centrálu SIRENE, která poskytuje doplňující informace

⁷⁵ EUROPA. *Schengenský informační systém* [online]. 3. 8. 2009 [cit. 2011-02-05]. Dostupný z WWW <http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/133020_cs.htm>.

k záznamům vedeným v SIS a ulehčuje mezinárodní komunikaci. V rámci policie je také nejvíce uživatelů SIS.

Dalšími orgány, které získaly možnost lustrovat data v SIS, jsou Celní správa, Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR a Ministerstvo dopravy, respektive orgány registrující motorová vozidla.

Nepřímo, tj. zprostředkovaně přes policii, mají přístup k údajům v SIS justiční orgány v rámci trestního řízení, státní zastupitelství a zastupitelské úřady ČR během posuzování žádostí o víza.⁷⁶

4.3.1 Kancelář SIRENE

Podle schengenské prováděcí úmluvy určí členské státy orgán, který na ústřední úrovni odpovídá za údaje vkládané do SIS. Tento úřad je označován jako kancelář SIRENE. SIRENE plní všechny úkoly v oblasti získávání informací a jejich toku a koordinace, které souvisejí s pátráním, a je také kontaktním místem pro všechny ostatní národní kanceláře SIRENE. Posuzuje zákonnost a kvalitu záznamů vkládaných do SIS, zajišťuje jejich aktuálnost a vůči zahraničí posuzuje, zda jsou zasílané údaje legální po stránce obsahové, provádí opravu záznamů, řeší případy duplicity, zajišťuje výměnu informací atd.⁷⁷

V České republice je Národní centrála SIRENE (dále jen „NC SIRENE“) součástí Odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR spolu s Národní jednotkou Europolu a Národní ústřednou Interpolu. Stejně jako v ostatních členských státech schengenského prostoru je národním ústředním bodem pro výkonnou schengenskou spolupráci, především pro pátrání cestou Schengenského informačního systému (SIS).⁷⁸ V rámci policejní a justiční spolupráce v schengenském prostoru zprostředkovává výměnu kriminálně relevantních informací, kdy její povinností je co nejrychleji poskytnout součinnost a spolupráci ozbrojeným složkám a ostatním oprávněným orgánům.

⁷⁶ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Schengenský informační systém* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-02-05]. Dostupné z WWW <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen.html#pristup>>.

⁷⁷ MATĚS P., HORZINKOVÁ E., HRMÁDKA M., RAJMAN J. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009, s. 177.

⁷⁸ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Národní centrála SIRENE* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-05]. Dostupný z WWW <<http://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-sirene.aspx>>.

NC SIRENE plní úlohu ústředního místa pro přeshraniční sledování a pronásledování, kdy především zprostředkovává komunikaci a koordinuje příslušná opatření. V této oblasti je důležitá i úloha metodická a poradenská. NC SIRENE je zároveň povinným útvarem pro poskytování stanovených statistik orgánům EU.

NC SIRENE je spolu s Nejvyšším státním zastupitelstvím ČR a Ministerstvem spravedlnosti ČR oficiálním ústředním místem pro evropský zatýkací rozkaz v ČR. Po vydání evropského zatýkacího rozkazu NC SIRENE zajišťuje vyhlášení pátrání v SIS i ve státech uznávajících evropský zatýkací rozkaz do SIS nepřipojených. NC SIRENE také koná při zadržení hledané osoby, kdy předává nezbytné informace týkající se zaslání originálu evropského zatýkacího rozkazu i případných garancí. NC SIRENE zprostředkovává justičním orgánům prvotní informace ke stíhanému skutku i vydanému evropskému zatýkacímu rozkazu a spolu se záznamem v SIS je tak podkladem pro rozhodování o vzetí hledané osoby do vazby a zahájení předávacího řízení. Po rozhodnutí o předání hledané osoby pak NC SIRENE koordinuje zajištění eskorty a realizaci předání včetně následného odvolání pátrání.⁷⁹

NC SIRENE zajišťuje nepřetržitou službu a je tak neustále k dispozici pro potřeby orgánů činných v trestním řízení. NC SIRENE není dostupná přímo pro občany, a proto jakékoliv požadavky je třeba vždy realizovat cestou místně příslušného útvaru Policie ČR nebo jiných státních orgánů, např. pokud je třeba vyhlásit pátrání po odcizeném vozidle nebo pohřešované osobě.⁸⁰

⁷⁹ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Schengenský informační systém* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/schengensky-informacni-system.aspx>>.

⁸⁰ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Národní centrála SIRENE* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-05]. Dostupný z WWW <<http://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-sirene.aspx>>.

5 Ukončení činnosti oblastních ředitelství služby cizinecké policie

5.1 Obor cizinecké policie

Na konci září 2010 ministr vnitra Radek John oznamuje, že chce zrušit útvary cizinecké policie. Tento krok činí z důvodu úsporných opatření v resortu Ministerstva vnitra ČR. Podle stínového ministra vnitra Jeronýma Tejce je tento krok neuvážený a Radek John ho činí bez jakékoliv důkladné analýzy situace, která může mít dalekosáhlé negativní důsledky pro všechny občany naší země. V době, kdy se celá Evropa potýká s obrovskou migrací, nelegálním pobytem cizinců a také s jejich nelegálním zaměstnáváním, není možné uvažovat o kroku rušení cizinecké policie jako celku. Jedná se o odborně nepodložený krok, ke kterému neproběhla žádná diskuze a který může vést k navýšení počtu nelegálních cizinců na území České republiky. Díky tomu, že Česká republika nemá hranici, kterou by musela střežit, protože je součástí schengenského prostoru a všechny okolní státy také, by měli být zaměstnanci cizinecké policie využiti pro střežení vnitřního prostoru proti nelegální migraci. S pobytem nelegálních cizinců souvisí i kriminalita, neboť nelegální cizinci nebudou mít možnost si zajistit obživu legálně a budou se muset živit trestnou činností.⁸¹

Přes všechny výzvy ze strany stínové vlády a argumenty ze strany Ředitelství SCP je schválena novela zákona o pobytu cizinců na území ČR a dne 1. 1. 2011 dochází k transformaci služby cizinecké policie. Jsou zrušena všechna oblastní ředitelství SCP a jejich podřízené články. Na krajských ředitelstvích policie vzniká odbor cizinecké policie (dále jen „OCP“), což je provázeno značným snížením počtu policistů, a s tím spojené snížení možností potírání nelegální migrace a dodržování zákona o pobytu cizinců na území ČR. Agenda povolování dlouhodobých pobytů přechází z cizinecké policie, stejně tak jako v roce 2009 agenda trvalých pobytů, do kompetence Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky. Pro zajímavost uvádím, že novela uvedeného zákona byla prezidentem republiky schválena 21. prosince 2010, ve sbírce zákonů publikována 30. prosince 2010 a její účinnost byla 1. 1. 2011. Novela

⁸¹ I News. Jeroným Tejc. *Rušení cizinecké policie je neuvážené* [online]. Tisková konference 29. 9. 2010 [cit. 2011-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.videoworldonline.eu/video/-1igkn35TUQ/ruseni-cizinecke-policie-je-neuvazene.html>>.

zákonu přináší i další změny v oblasti vstupu a pobytu cizinců na území ČR. Mění se pracoviště, která vyřizují záležitosti spojené s pobytem cizinců.

Cizinecká policie zůstává i nadále příslušná pro:

- ohlašování místa pobytu na území po příjezdu do České republiky (následnou změnu místa pobytu, pokud jde o pobyt na území na základě dlouhodobého víza, povolení k dlouhodobému nebo trvalému se hlásí na regionálních pracovištích odboru azylové a migrační politiky)
- prodloužení doby pobytu na území na krátkodobé vízum
- vydání potvrzení o krátkodobém pobytu a bez ohledu na druh pobytu potvrzení o oprávněnosti pobytu na území vyžadovaného matričním úřadem před uzavřením manželství
- ověřování pozvání
- kontrolu legálnosti pobytu na území ⁸²

5.1.1 Legální migrace – rok 2011

V České republice se v roce 2011 snižuje počet legálně pobývajících cizinců. V porovnání s rokem 2010, ale i před tímto rokem, přibývá osob, které na území ČR získávají trvalý pobyt. V roce 2010 trvale v ČR pobývá 189 962 cizinců a v roce 2011 je cizinců s trvalým pobytem 208 327. Naopak je tomu u dlouhodobě pobývajících cizinců, tedy u cizinců s vízem nad 90 dnů. V roce 2010 na dlouhodobé vízum pobývá v ČR 235 339 a v roce 2011 pouze 197 884 cizinců, což je o 37 455 cizinců méně.

Tab. 7: Legální migrace – porovnání roku 2010 a 2011 (údaje k 31. 11. 2011)⁸³

Rok	2010	2011
CELKEM	425 301	406 211
Dlouhodobý pobyt	235 339	197 884
Trvalý pobyt	189 962	208 327

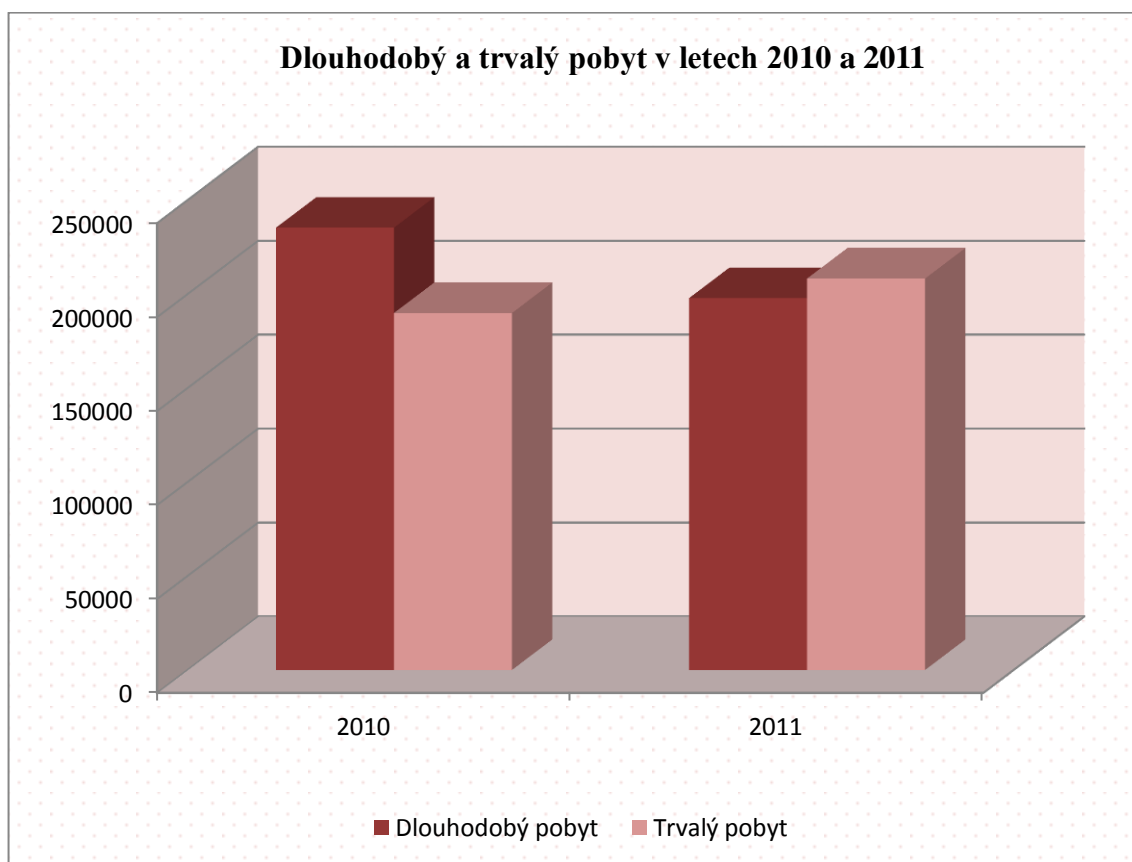
⁸² ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. Policie ČR – Služba cizinecké policie. *Informace pro pobyt cizinců* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/informace-pro-pobyt-cizincu.aspx>>.

⁸³ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Cizinci podle typu pobytu, pohlaví a státního občanství - k 30. 11. 2011* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/\\$File/c01t01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/$File/c01t01.pdf)>.

Snížující se počet dlouhodobě pobývajících cizinců může mít tyto aspekty:

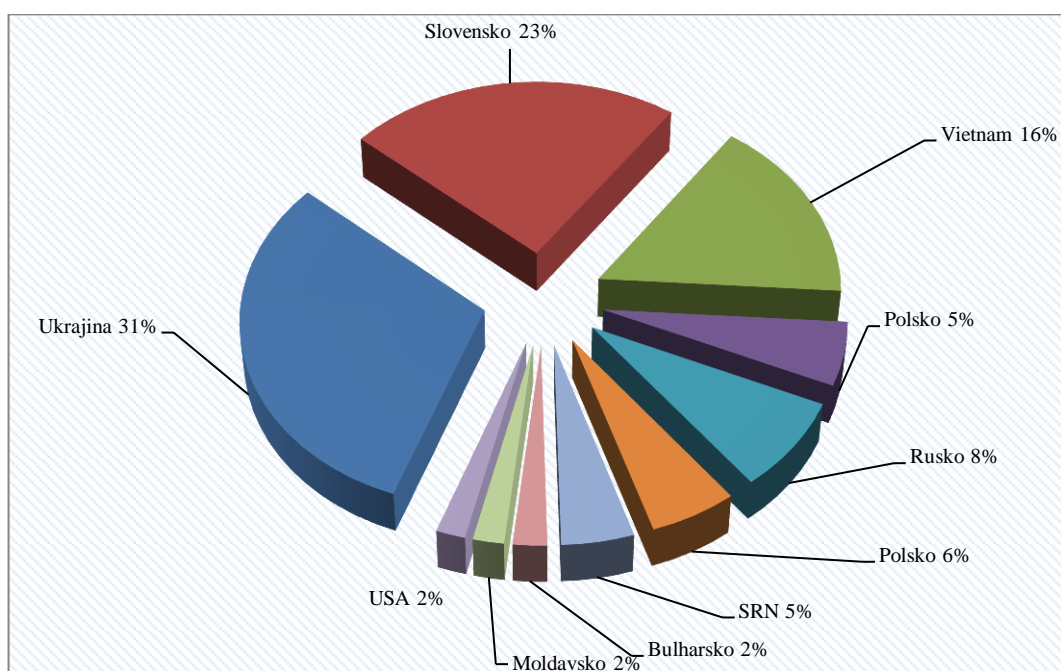
- cizinci na území ČR požádali o trvalý pobyt, ať už na základě pobytu na našem území delším jak 10 let nebo uzavřením manželství, sloučením rodiny atd.
- z důvodu celosvětové hospodářské krize nemají zaměstnání, které je důvodem jejich pobytu na našem území, a jsou proto nuceni odcestovat do svého domovského státu nebo jiného státu
- z důvodu skončení platnosti víza nad 90 dnů a nemožnosti obstarání prostředků k pobytu, a tím prodloužení platnosti k pobytu, musí cizinci rovněž opustit území ČR
- cizinci v ČR pobývají na základě skončení platnosti povolení k pobytu neoprávněně (nelegálně), a tudíž se o nich neví

Graf 13: Vývoj legální migrace v roce 2010 a 2011 (údaje k 31. 11. 2011)⁸⁴

⁸⁴ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Počet cizinců* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/\\$File/c01t01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/$File/c01t01.pdf)>.

Graf 14: Legální migrace v roce 2011 – 10 TOP státních občanství⁸⁵

5.1.2 Pobytová kontrola – kontrola zaměstnávání cizinců

Pracovní migrace do ČR má dlouhodobý charakter. Česká republika je ve stále větší míře cílovou zemí ekonomické migrace. Svou úlohu v tomto ohledu sehraává řada faktorů, přičemž dlouhodobě rostoucí ekonomická úroveň České republiky je jednou z hlavních hnacích sil tohoto vývoje. Jak vyplývá z následující tabulky a grafu, zaměstnání cizinců, ať už evidovaných na úřadech práce nebo cizinců s živnostenským oprávněním od roku 2004 (vstupu ČR do EU) neustále roste a v roce 2008 v České republice pracuje 361 709 cizinců. Ke dni 31. 12. 2011 je v České republice zaznamenáno 310 921 pracujících cizinců, což je pokles o více než 50 000 cizinců. Cizinců evidovaných na úřadu práce je 284 551 v roce 2008 a ke konci roku 2011 je evidovaných cizinců s povolením k zaměstnání 220 912, to je o 63 639 méně. Roste však počet cizinců, kteří požádali o vydání živnostenského oprávnění ze 77 158 v roce 2008 na 93 435 cizinců ke konci roku 2011. Jak z uvedených počtů vyplývá, ubývá cizinců evidovaných na úřadu práce, tedy cizinců s platným povolením k zaměstnání, ale přibývá cizinců s vydaným živnostenským oprávněním. Celkově však počet

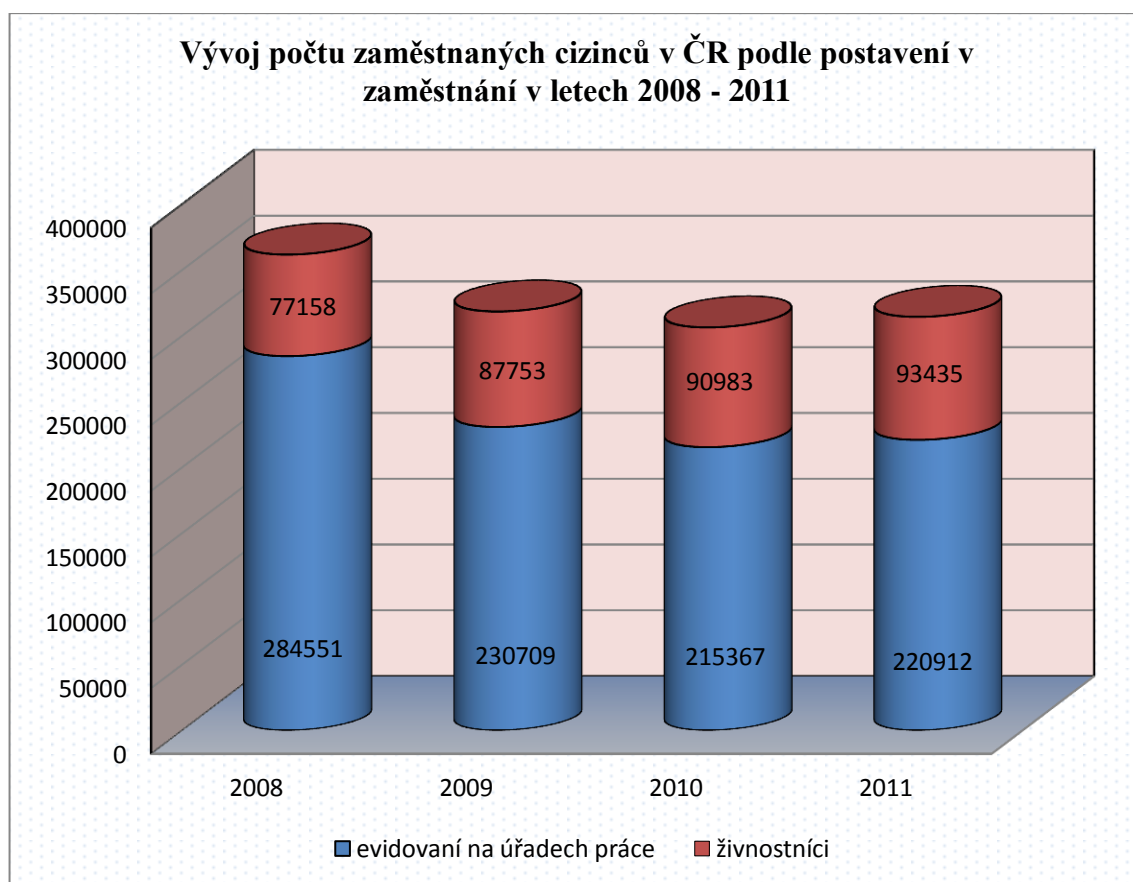
⁸⁵ ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Počet cizinců* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/\\$File/c01t01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/$File/c01t01.pdf)>.

pracujících cizinců na území ČR klesá, i když v porovnání s rokem 2010 je ke konci roku 2011 vidět stoupající tendence zaměstnaných cizinců.

Tab. 8: Zaměstnaní cizinci v ČR v letech 2008 - 2011⁸⁶

Rok	2008	2009	2010	2011
CELKEM	361 709	318 462	306 350	313 971
Cizinci evidovaní na úřadu práce	284 551	230 709	215 367	220 912
Živnostníci	77 158	87 753	90 983	93 435

Graf 15: Vývoj počtu zaměstnaných cizinců v letech 2008 - 2011⁸⁷

⁸⁶ 1) ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci. *Trendy a poznatky v oblasti migrace a ochrany hranic*. Praha, prosinec 2011. 30 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR.

2) *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech republic*. Překlad Mgr. Milada Matoušová, Ing. Jiří Růžička, CSc. Praha: Český statistický úřad, 2011. s. 109, 110. ISBN 978-80-250-2139-2.

⁸⁷ 1) ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci. *Trendy a poznatky v oblasti migrace a ochrany hranic*. Praha, prosinec 2011. 30 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR.

2) *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech republic*. Překlad Mgr. Milada Matoušová, Ing. Jiří Růžička, CSc. Praha: Český statistický úřad, 2011. s. 109, 110. ISBN 978-80-250-2139-2.

Výkon zaměstnání je předmětem poměrně častého zneužití, a to nejen ze strany cizinců, ale i zaměstnavatelů. Nelegální zaměstnávání patří v současné době mezi nejzávažnější a současně i často porušovaná ustanovení zákona o zaměstnanosti, a tím i zákona o pobytu cizinců na území ČR, neboť tímto cizinci porušují účel pobytu v ČR.⁸⁸

Kontrolní činnost v oblasti zaměstnávání cizinců spadá do kompetencí oblastních inspektorátů práce, úřadů práce, celní správy a služby cizinecké policie. Kontrolní činnost je zaměřena na kontroly zaměstnavatelů nebo zaměstnanců. Kontrolní činnost SCP probíhá buď samostatně, nebo spolu se zmíněnými orgány, jde-li o kontrolu účelu pobytu zaměstnání, tedy provádí bytovou kontrolu.

Cizinci, kteří nejsou občany EU a Švýcarska ani jejich rodinnými příslušníky, mohou vykonávat práci na území ČR za podmínky, že obdrží povolení k zaměstnání a povolení k pobytu. Povolení k pobytu vydává cizinecká policie po předložení všech potřebných náležitostí, mimo jiné i na základě předložení povolení k zaměstnání, které vydává Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, tedy příslušný úřad práce.

Úřad práce povolení k zaměstnání vydá cizinci, který na území ČR pobývá na krátkodobé či dlouhodobé vízum, a to:

- na pracovní místo, které je hlášeno zaměstnavatelem jako volné, a které nelze s ohledem na požadovanou kvalifikaci nebo nedostatek volných pracovních sil obsadit jinak
- s ohledem na situaci na trhu práce vydá též cizinci, který bude sezónním zaměstnancem na dobu 6 měsíců v kalendářním roce
- také jako společníkovi, statutárnímu orgánu nebo členu statutárního orgánu nebo členu jiného orgánu obchodní společnosti nebo družstva, který plní úkoly vyplývající z předmětu činnosti právnické osoby.

Kontrola plnění účelu pobytu orgány SCP je problematická z důvodu nepřesného stanovení výkonu zaměstnání, cizinci mohou v současné době pracovat kdekoli na území České republiky. Pohyb cizinců je tak prakticky nekontrolovatelný, jelikož není povinnost zaměstnavatele hlásit vyslání zaměstnance na služební cestu.

Některé útvary SCP zjišťují zneužívání dlouhodobých víz nad 90 dní, přičemž účelem pobytu je „výkonný manažer – účast v právnické osobě“. Jsou zakládána

⁸⁸ ČESKO. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Kontrolní činnost úřadů práce: Informace o výsledcích kontrolní činnosti úřadů práce v roce 2008* [online]. [2009] [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <http://www.noviny-mpsv.cz/files/clanky/7576/Zprava_o_kontrolni_cinnosti_UP_2008.pdf>.

družstva a společnosti s ručením omezeným, která nevyvíjí žádnou činnost kromě toho, že vyberou základní vklady od cizinců, a tím jim umožní dlouhodobý pobyt v České republice. Prováděné prověrky ukazují, že většina těchto firem je fiktivních a nevyvíjí žádnou hospodářskou nebo podnikatelskou činnost. Firmy často nesídlí na adresách uvedených v obchodním rejstříku a jejich členové nejsou plátcí sociálního ani zdravotního pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Pokud pak firma vyvíjí nějakou činnost, nejsou u ní kontrolované osoby zpravidla zaměstnané ani nekonají pro firmu funkci manažera. Tato činnost je ve správním řízení postižitelná pouze v případě úzké spolupráce s úřady práce a celními úřady.

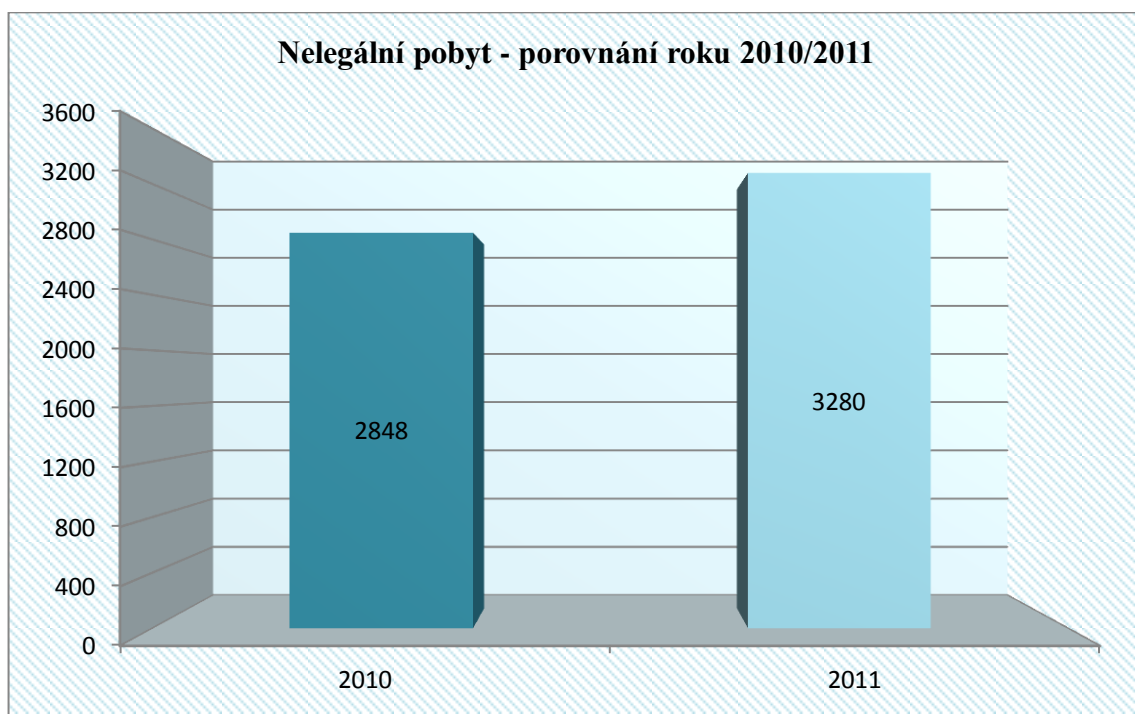
Dalším fenoménem souvisejícím s nedovoleným zaměstnáváním je provozování prostituce cizinkami zneužívajícími dlouhodobá víza. V tomto případě je zaměstnávání těžce prokazatelné a nejde o práci načerno v běžném slova smyslu.

Cizinci hledající pracovní uplatnění se ale mohou dostat do situací, kdy jsou vystaveni nátlaku či útisku ze strany zprostředkovatelských subjektů či samotných zaměstnavatelů. Nejen v členských státech EU, ale i v ČR se vyskytuje relativně početná skupina pracovních migrantů, která je z pohledu nucené práce nebo jiných forem vykořisťování potenciálně riziková (jedná se zejména o pracovníky s nízkou kvalifikací). ČR zůstává cílovou a částečně tranzitní zemí obchodování s lidmi za účelem nucené práce zejména pro osoby z Ruska, Ukrajiny, Rumunska, Bulharska, Vietnamu, Indie, Číny a Mongolska. Operativní poznatky policie poukazují na podezření z trestné činnosti související s nucenou prací, nicméně často chybí relevantní prostředky k jejímu objasnění.⁸⁹

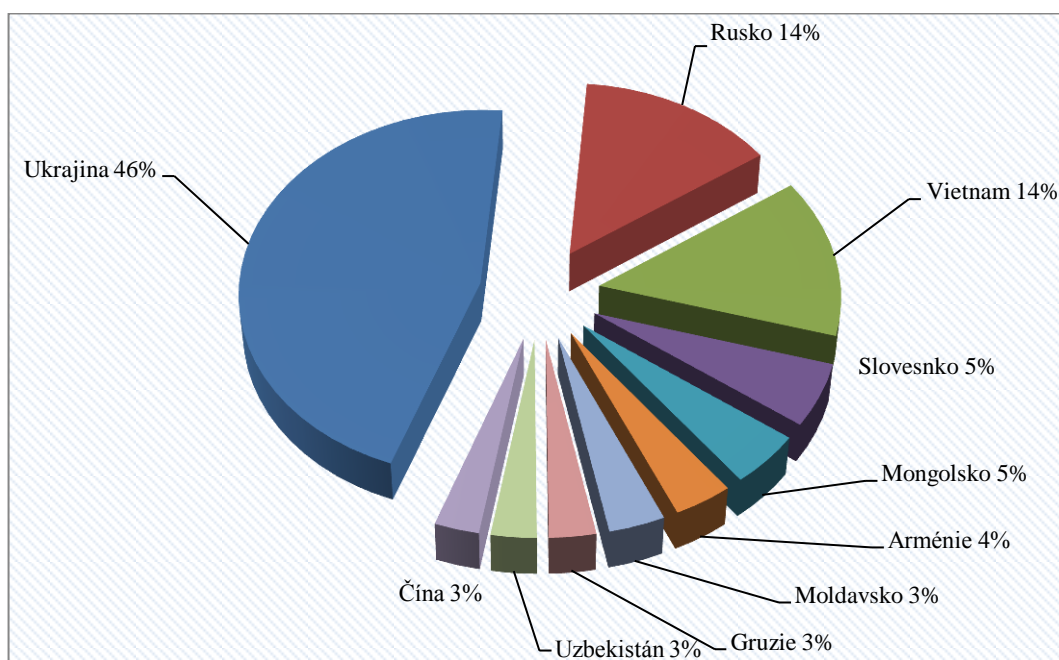
Neoprávněný pobyt cizince z důvodu pobytu na území ČR bez víza (tedy bez platného povolení k pobytu nebo na základě předložení neregulérního dokladu), ale i nelegální zaměstnání jsou nejčastější důvody porušení pobytového režimu podle cizineckého zákona. V roce 2011 dosahuje nelegální migrace – nelegální pobyt počtu 3280 osob, což je v porovnání s rokem 2010 o 432 cizinců více. Největší zastoupení v počtu zjištěných případů nelegálního pobytu mají dlouhodobě občané Ukrajiny, Ruska a Vietnamu.

⁸⁹ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR, Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci. *Pobyt a zaměstnání cizinců v ČR*. Praha, únor 2011. s. 17-21. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR.

Graf 16: Nelegální pobyt – porovnání roku 2010/2011⁹⁰

Graf 17: Nelegální pobyt v roce 2011 – 10 TOP státních občanství⁹¹

⁹⁰ ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky za rok 2011*. Praha, 2012. s. 4. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.

⁹¹ ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky za rok 2011*. Praha, 2012. s. 4. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.

Příklad odhalování nelegální migrace:

V době od pátku 16. 9. 2011 do neděle 18. 9. 2011 proběhla na celém území České republiky kontrolně bezpečnostní akce cizinecké policie. Nasazeným počtem sil a prostředků šlo o největší policejní akci tohoto typu v tomto roce.

Více než 900 policistů ze všech 14 Krajských ředitelství Policie ČR soustředilo svou pozornost na kontrolu cizinců, konkrétně na kontrolu legálnosti jejich pobytu na území ČR, platnosti dokladů a celkově dodržování pobytového režimu. Dalším dílčím cílem akce, bylo pátrání po pohřešovaných osobách a věcech.

Jako obvykle se policisté zaměřili na místa s největší koncentrací cizinců, tj. na ubytovny, stavby, tržnice, nádraží, stanice metra, ale i noční podniky a herny. Během akce bylo zkontrolováno 9 545 osob, z toho 3 189 cizinců ze třetích zemí. Bylo odhaleno 541 přestupků, 10 trestných činů, ve 28 případech bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění a rekordně vysoký byl počet vypátraných celostátně hledaných osob, a to 29.⁹²

5.2 Odbor cizinecké policie – Jihočeský kraj

Odbor cizinecké policie České Budějovice je začleněn pod Krajské ředitelství Policie ČR Jihočeského kraje. Vznik OCP České Budějovice je provázen značným snížením počtu policistů, kteří zůstávají začleněni u odboru. Z 324 plánovaných služebních míst Oblastního ředitelství SCP České Budějovice v roce 2010 zůstává u OCP zachováno 130 služebních míst. Tento jev se mimo jiné projevuje i na výsledcích z činnosti OCP v roce 2011, což je vidět v porovnání výsledků mezi roky 2010 a 2011.

Odbor cizinecké policie České Budějovice se dále člení:

- Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort – pracoviště České Budějovice, Strakonice a Tábor
- Oddělení pobytových agend – pracoviště České Budějovice, Jindřichův Hradec a Písek
- Oddělení dokladů a specializovaných činností – pracoviště České Budějovice, Strakonice a Tábor
- Oddělení dokumentace České Budějovice

⁹² ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. Celorepubliková akce cizinecké policie* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/celorepublikova-akce-cizinecke-policie.aspx>>.

Tab. 9: Přehled sledovaných činností OCP České Budějovice v roce 2011 a porovnání s Oblastním ředitelstvím SCP České Budějovice v roce 2010⁹³

Druh sledované činnosti	2010	2011
Zjištěné trestné činy	101	45
Počet zahájených řízení o správním vyhoštění	125	95
Počet správních deliktů dle § 157 zákona č. 326/1999 Sb.	210	178
Zjištěných přestupků dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR	3 930	1 614
Zjištěných přestupků dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích	5 074	1 362
počty provedených pobytových kontrol celkem	19 440	15 188
počet provedených kontrol ubytovacích zařízení (objektů)	5 509	13 571
počet provedených kontrol objektů pro výdělečnou činnost	3 945	1 617
Počet kontrolovaných cizinců	33 794	20 086
Počet osob zjištěných v PATROS	71	35
Počet zjištěných osob v SIS dle čl. 95 - pátrání po osobách	0	3
Počet zjištěných cizinců v SIS dle čl. 96 - odepření vstupu cizinci z třetích států	15	14
Počet zjištěných pohřešovaných osob, které byly zavedeny v SIS dle čl. 97	6	1
Počet zjištěných osob v SIS dle čl. 98 - pátrání po pobytu pro justici	70	54
Počet zjištěných věcí v SIS dle čl. 100 - pátrání po věcech (vozidla, doklady, ...)	97	56
Počet společných hlídek na území České republiky	173	53
Počet společných hlídek na území sousedního státu	168	56

Jak z uvedené tabulky vyplývá, boj s nelegální migrací u Odboru cizinecké policie Jihočeského kraje se vzhledem k transformaci cizinecké policie celkově snížil. Přes počáteční problémy spojené se vznikem nových pracovišť, snížení velkého množství policistů, však tento odbor dosáhl výborných výsledků.

Podstatně se však snížil počet společných hlídek, které jsou v rámci Jihočeského kraje vykonávány s rakouskými a německými policejními orgány. Tato skutečnost je dána tím, že se cizinecká policie přesunula z příhraničních oblastí do vnitrozemí a vzhledem k dojezdové vzdálenosti není možné, aby policisté cizinecké policie byly do těchto smíšených hlídek tak často nasazováni jako tomu bylo v uplynulých letech. Jak jsem již uvedla v předešlé kapitole, v současné době jsou do společných hlídek

⁹³ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. s. 1-2. Interní zdroj.

zapojování převážně policisté dopravní a pořádkové policie dislokované v příhraničních oblastech.

5.2.1 Trestné činy, přestupky a správní delikty zjištěné OCP České Budějovice

Trestné činy:

OCP šetří a prověřuje trestné činy, na které trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři roky, spáchané v souvislosti:

- a) s porušením režimu pobytu cizinců na území České republiky a napomáháním k neoprávněnému pobytu
- b) s poškozením zařízení určených k vyznačení a avizaci státních hranic a zařízení určených k zabránění nedovoleného překročení státní hranice,
- c) s přeshraniční trestnou činností
- d) s organizováním, umožněním či napomáháním k nedovolenému překročení státní hranice nebo napomáhání s přepravou přes území České republiky po nedovoleném překročení státní hranice

a dále ty trestné činy, které OCP odhalí v souvislosti:

- a) s protiprávním jednáním na úseku řízení motorového vozidla
- b) s provozováním prostituce a ohrožování mravnosti

V roce 2011 bylo OCP zjištěno a řešeno 45 trestných činů. Jednalo se o 26 případů „Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání“ dle § 337/1 trestního zákoníku, 15 případů „Padělání a pozměňování veřejné listiny“ dle § 348 trestního zákoníku, 2 případy „Napomáhání k neoprávněnému pobytu“ dle § 341/1 trestního zákoníku a 2 případy „Ohrožení pod vlivem návykové látky“ dle § 274 trestního zákoníku. Z těchto trestných činů se ve 3 případech se jednalo o souběh dvou trestných činů, a to „Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání“ a „Padělání a pozměňování veřejné listiny“.

Ze 45 trestných činů se v 35 případech dopustili trestných činů cizinci. Nejčastěji se trestné činnosti dopouštěli státní příslušníci Ukrajiny (v 16 případech), Slovenska (7 případů), Moldavska a Vietnamu (po 3 případech) a Makedonie, Mongolska, Rakouska, Rumunska, Senegalu, Uzbekistánu (po 1 případu).

OCP realizuje dva případy trestných činů dle § 341/1 trestního zákoníku „Napomáhání k neoprávněnému pobytu“. V jednom případě došlo ke sňatku občana ČR se státní příslušnicí Ukrajiny, v druhém případě ke sňatku občanky ČR a státního příslušníka Libanonu. V obou případech měli občané ČR z těchto sňatků majetkový či jiný prospěch.

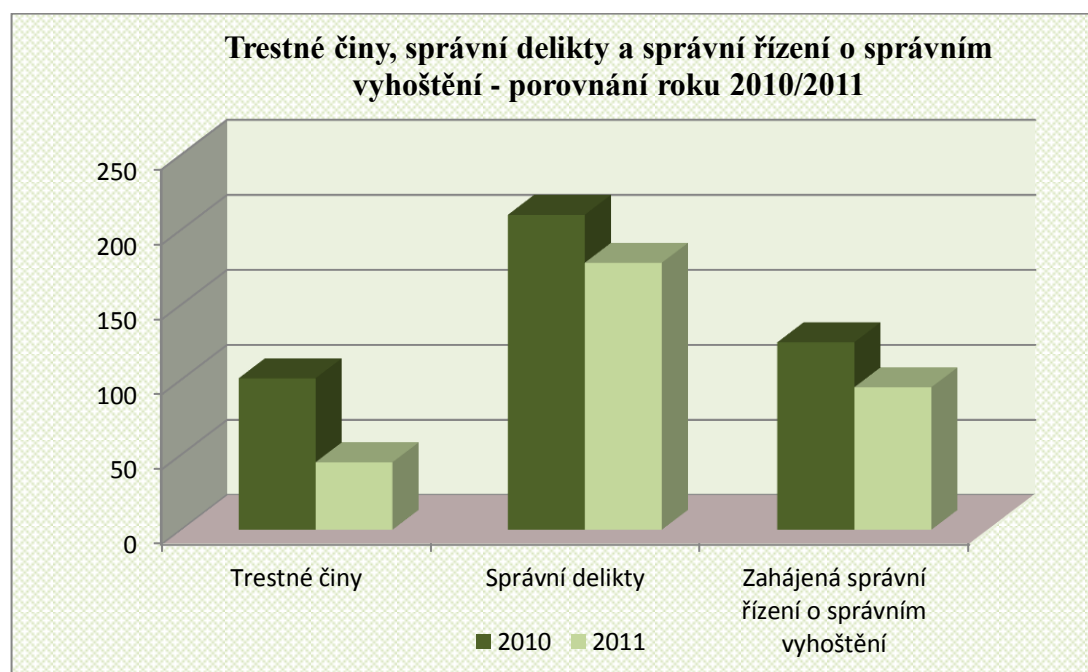
Proti roku 2010, kdy bylo zjištěno 101 trestných činů, dochází ke značnému poklesu zjištěných trestných činů.

Přestupky a správní delikty:

Za rok 2011 zjistil OCP 1 614 přestupků cizinců, kteří porušili ustanovení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a dále řešil 178 správních deliktů ubytovatelů dle §157 zákona č. 326/1999 Sb. Za přestupky celkově uložil pokuty v částce 1 056 100,- Kč a za správní delikty vybral 68 900,- Kč.

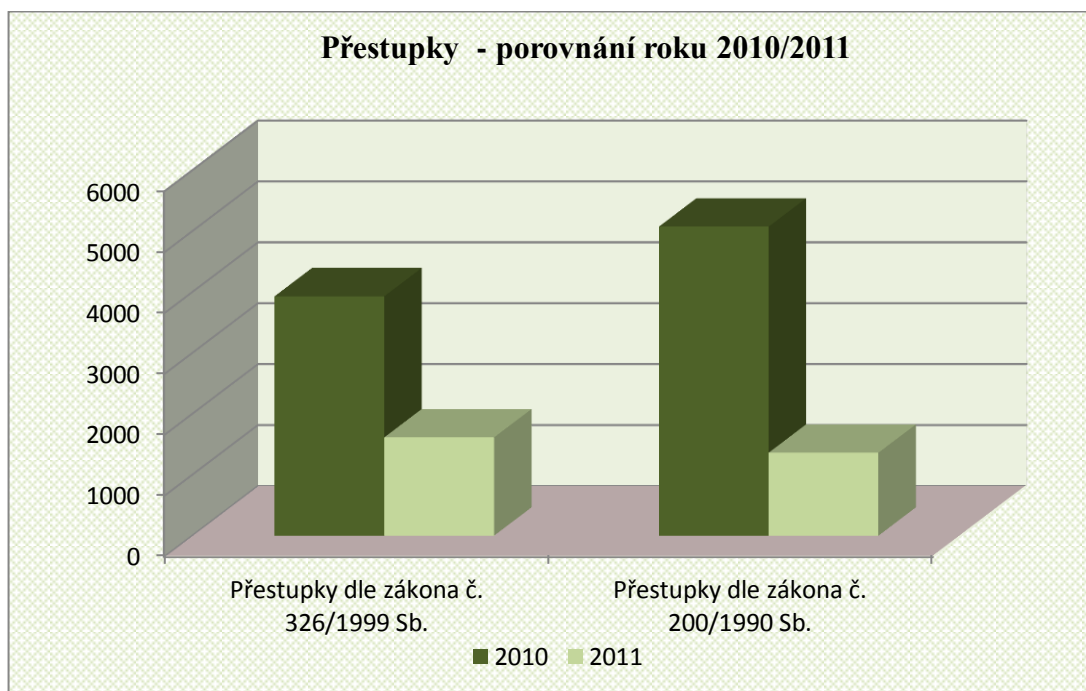
Též řešil 1 362 přestupků dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Za tyto přestupky celkově uložil pokuty ve výši 627 000,- Kč.

Graf 18: Zjištěné trestné činy, správní delikty a zahájené řízení o správním vyhoštění – porovnání roku 2010/2011⁹⁴

⁹⁴ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. s. 2-5. Interní zdroj.

Graf 19: Zjištěné přestupky – porovnání roku 2010/2011⁹⁵

5.2.2 Správní řízení o správním vyhoštění zahájené OCP České Budějovice

Policisté OCP zahájili v roce 2011 celkem 95 správních řízení o správním vyhoštění, to je o 35 zahájených správních řízení o správním vyhoštění méně, než bylo v roce 2010. V 85 případech bylo v roce 2011 vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, v 5 případech je od vydání správního rozhodnutí upuštěno z důvodu zásahu do soukromého života cizince. V 5 případech není správní řízení pro porušení cizineckého zákona doposud ukončeno.

K největšímu nárůstu, o 9 případů, dochází u vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění dle § 119 odst.1 písm. b) bod 1 (cizinec se prokázal padělaným dokladem) zákona o pobytu cizinců na území ČR. Tento nárůst koresponduje i s nárůstem zjištěných neregulérních dokladů, který bude podrobněji uveden v následující kapitole.

Při porovnání dalších skutkových podstat vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění v letech 2011 a 2010 můžeme konstatovat, že jsou kvantitativně relativně shodné.

⁹⁵ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. s. 2-5. Interní zdroj.

Nejčastější důvod vydání správního rozhodnutí v roce 2011 je stejný, jako byl v roce 2010 a to dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců na území ČR (neoprávněné zaměstnání cizinců).

K největšímu propadu řešených případů dochází u § 119 odst. 1 písm. a) bod 2 (narušení veřejného pořádku cizincem) a § 119 odst. 2 písm. b) (narušení veřejného pořádku občanem EU) zákona o pobytu cizinců na území ČR. V roce 2010 bylo řešeno 13 případů dle těchto paragrafů a v roce 2011 nebyl řešen ani jeden případ.

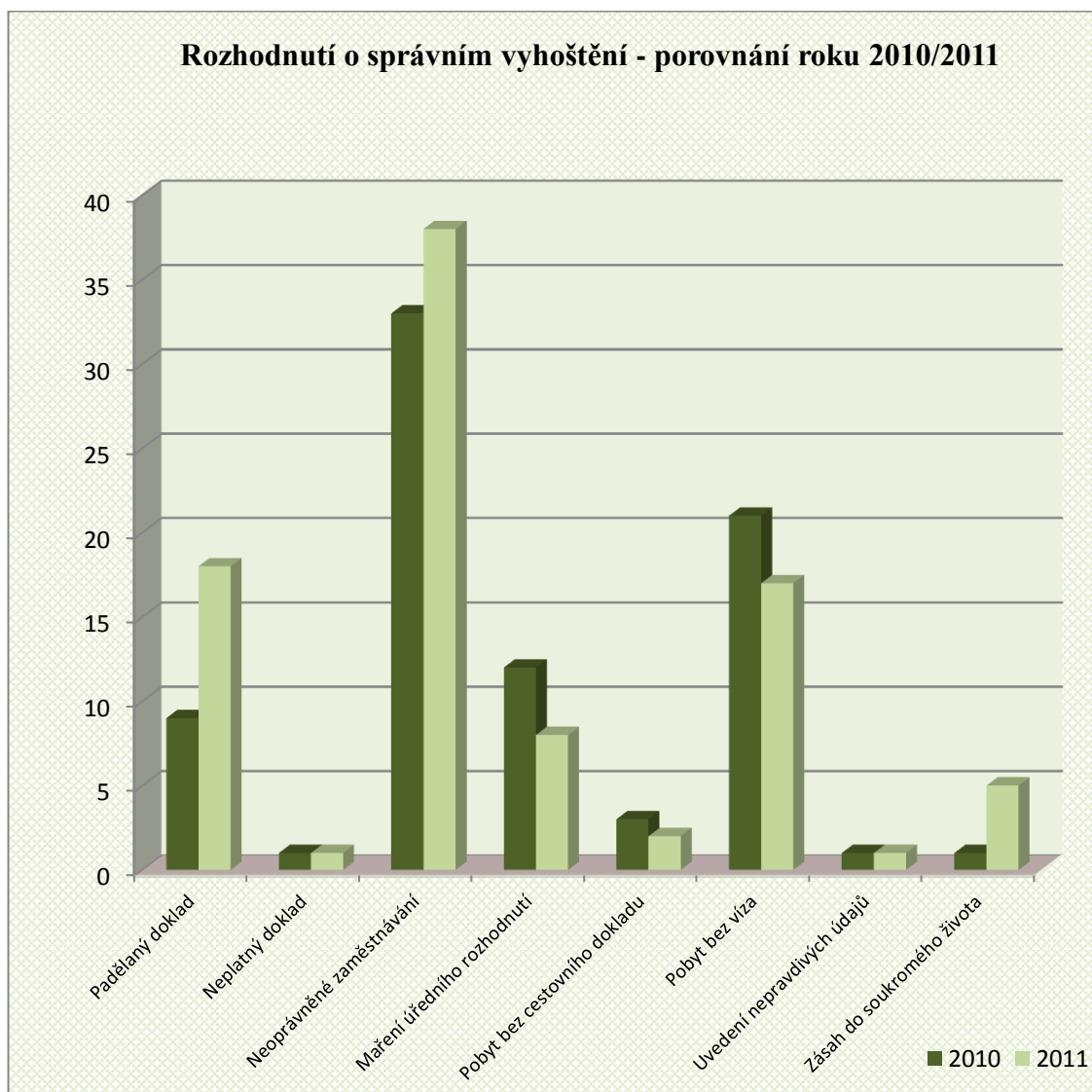
OCP v roce 2011 však šetří poznatky k účelovým pozváním pro občany Kosova, Uzbekistánu a Turecka ze strany státních příslušníků ČR a právnické osoby z Prahy. Takto pozvaní cizinci po vypršení platnosti krátkodobého víza zůstávají na území ČR a vykonávají ekonomické aktivity nebo migrují do dalších členských států. Pro zajímavost lze uvést, že k pozvání občanů Turecka dochází od roku 2009 a do současné doby bylo ověřeno 105 pozvání.

Tab. 10: Vydaná rozhodnutí o správním vyhoštění – porovnání roku 2010/ 2011⁹⁶

ROK	2010	2011
§ 119 odst. 1 písm. b) bod 1 padělaný doklad	9	18
§ 119 odst. 1 písm. b) bod 2 neplatný doklad	1	1
§ 119 odst. 1 písm. b) bod 3 neoprávněné zaměstnání	33	38
§ 119 odst. 1 písm. b) bod 9 maření úředního rozhodnutí	12	8
§ 119 odst. 1 písm. c) bod 1 pobyt bez CD	3	2
§ 119 odst. 1 písm. c) bod 2 pobyt bez víza	21	17
§ 119 odst. 1 písm. c) bod 3 uvedení nepravdivých údajů při podání žádosti	1	1
§ 118 odst. 4 zásah do soukromého života	1	5

⁹⁶ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. s. 2-5. Interní zdroj.

Graf 20 : Vydaná rozhodnutí o správním vyhoštění – porovnání roku 2010/2011⁹⁷

5.2.3 Neregulérní doklady

Policisté OCP odhalují v roce 2011 celkem 57 neregulérních dokladů. Jedná se o nárůst 26 neregulérních dokladů oproti roku 2010. Jedná se o padělané doklady, pozměněné doklady a doklady zneužitě „na podobu“ (majitel dokladu je podobný předkladateli, nejedná se o neoprávněný zásah do dokladu).

Největší nárůst oproti roku 2010 je zaznamenán u pozměněných dokladů - 15 případů (tj. nárůst o 16%) a u zneužitých dokladů „na podobu“ - 7 případů (o 3,5%).

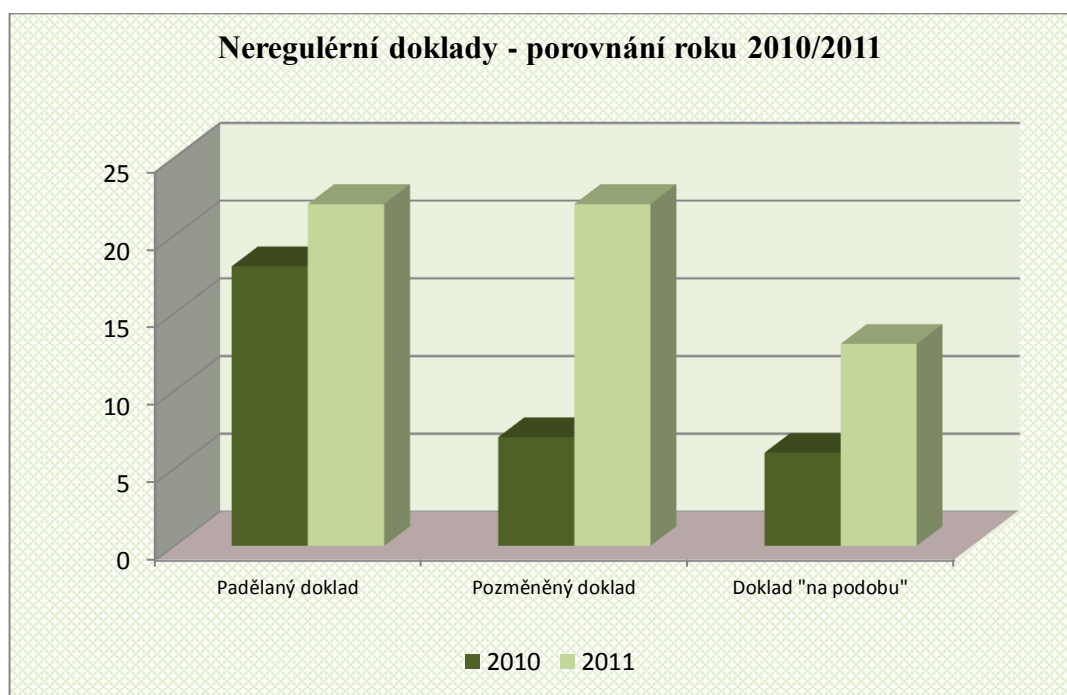
⁹⁷ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. s. 5. Interní zdroj.

Rozšiřujícím se trendem je, že osoby, prokazující se neregulárními doklady, předkládají při kontrolách najednou celé sady neregulárních dokladů (např. cestovní pas společně s řidičským průkazem nebo průkazem totožnosti občana). V minulosti tomu tak nebylo, cizinec při kontrole předkládal jen jeden neregulární doklad.

Tab. 11: Zjištěné neregulární doklady – porovnání roku 2010/2011⁹⁸

ROK	2010		2011	
	počty	tj. %	počty	tj. %
Celkem zjištěných neregulárních dokladů	31	100%	57	100%
Padělaný doklad	18	58,10%	22	38,60%
Pozměněný doklad	7	22,60%	22	38,60%
Doklad "na podobu"	6	19,30%	13	22,80%

Graf 21: Zjištění neregulární doklady – porovnání roku 2010/2011⁹⁹

⁹⁸ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. s. 5. Interní zdroj.

⁹⁹ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. s. 5. Interní zdroj.

Příklad zjištění neregulárního dokladu:

OCP České Budějovice zjistil jako první v České republice pozměněný průkaz totožnosti občana Litvy s biometriku (model 02- průkaz totožnosti občana). Jeho autentičnost byla na takové úrovni, že pro laickou veřejnost by byl velmi obtížně odhalitelný a pro policejní orgány, které mají technické vybavení pro odhalování padělaných dokladů, středně obtížně zjistitelný. Pozměnění průkazu totožnosti občana Litvy spočívalo v tom, že polykarbonátová karta byla neznámým způsobem rozvrstvena, pod několika vrstvami originálního průkazu ze směru identifikační strany byla odstraněna vrstva s personalizací dat o držiteli a došlo k jejímu nahrazení neoprávněným zápisem nové personalizace. Neoprávněná personalizace dat držitele byla provedena technikou na principu inkoustového tisku (skládání černobílého obrazu z barev). Dále byla zadní strana originální karty průkazu nahrazena kompletní imitací zadní strany průkazu totožnosti občana.

5.3 Ředitelství služby cizinecké policie

Pod Ředitelstvím služby cizinecké policie nadále zůstává 5 inspektorátů cizinecké policie na mezinárodních letištích, 2 záchytná zařízení Poštorná a Bělá Jezová, odbor doprovodů letadel, oddělení řízení šetření trestných činů a dokumentace a Příjímací středisko Zastávka. Služba cizinecké policie si díky ponechání těchto výkonných útvarů ponechává statut útvaru s celostátní působností. Neustále se však vedou diskuse, že tyto útvary z hlediska efektivnosti a hospodárnosti budou rovněž převedeny pod krajská ředitelství.

Ředitelství SCP je ve vymezeném rozsahu řídicím, metodickým a kontrolním pracovištěm s působností na celém území České republiky a je přímo podřízeno Policejnímu prezidiu České republiky.

Ředitelství SCP se podílí na plnění základních úkolů při ochraně vnějších hranic České republiky zejména:

- zabezpečuje plnění závazků vyplývajících z mezinárodních smluv
- provádí pobytovou kontrolu
- řídí a kontroluje činnost odborů cizinecké policie a jejich dislokovaná pracoviště.
- provozuje zařízení pro zajištění cizinců

- provádí eskortní činnost v souvislosti s vyhošťováním cizinců nebo v souvislosti s průvozem cizinců přes území
- provádí úkony v souvislosti se zajištěním za účelem správního vyhoštění, zjišťování totožnosti cizince nebo plnění závazku vyplývajícího z mezinárodní smlouvy
- rozhoduje o označení osoby za nežádoucí
- provozuje informační systémy v rozsahu své působnosti
- zabezpečuje cestovní a přepravní doklady a uděluje výjezdní vízum pro cizince vyhošťovaného z území
- rozhoduje o udělení víza nebo povolení vstupu na území v případech žádostí o odstranění tvrdosti správního vyhoštění¹⁰⁰

5.3.1 Oblast metodická a realizačně výkonná

Ředitelství služby cizinecké policie má v současné době 5 organizačních celků zabývajících se z velké části metodickou a koordinační činností.

V rámci odboru podpory výkonu služby má tuto činnost jako jednu z priorit oddělení pobytového režimu cizinců, oddělení metodiky a oddělení koordinace výkonu služby. Metodickou činnost dále vykonává oddělení ochrany vnějších hranic a oddělení řízení trestné činnosti a dokumentace.

Metodickou činnost má ve své působnosti také oddělení dokumentací dokladů. Toto oddělení má však vedle metodického zaměření i význam na poli mezinárodní spolupráce v oblasti problematiky regulérnosti cestovních a jiných dokladů. Jde totiž o významnou část know-how cizinecké policie, vytváří jakýsi vrchol linie této problematiky.

Do oblasti realizačně výkonné jsou zařazeny články zajišťující činnosti, které primárně produkují nějaké výsledky. Jde v zásadě o činnosti související se správním řízením a s plněním závazků České republiky v rámci Evropské unie, respektive činnosti na poli mezinárodní spolupráce. Patří sem oddělení VISION a rovněž oddělení pobytového režimu cizinců.

Druhým realizačně výkonným organizačním celkem je informační odbor (původně evidenční odbor), jehož opodstatnění je neoddiskutovatelné. Například při

¹⁰⁰ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. O nás.* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>>.

ztrátě či odcizení dokladu totožnosti cizince informační odbor zajišťuje jeho zavedení do SIS.¹⁰¹

5.3.2 Oddělení ochrany vnějších hranic

Oddělení ochrany vnějších hranic je jedním z útvarů organizačního článku Ředitelství služby cizinecké policie s celostátní působností na území České republiky. Oddělení ochrany vnějších hranic je řídicím, metodickým a kontrolním pracovištěm, koordinuje a kontroluje činnosti v oblasti ochrany vnějších hranic a jejich organizování a provádění inspektoráty cizinecké policie na mezinárodních letištích Praha Ruzyně, Karlovy Vary, Pardubice, Brno Tuřany, Ostrava Mošnov a na neveřejných mezinárodních letištích s vnější hranicí a vojenských mezinárodních veřejných a neveřejných letištích a veřejném mezinárodním letišti Mnichovo Hradiště, se zaměřením na organizační, technická a režimová opatření k zabránění nedovolenému překračování státních hranic České republiky.

Oddělení ochrany vnějších hranic zajišťuje kontrolu správného provádění schengenského *acquis* ve vymezených oblastech a zpracovává návrhy na optimalizaci postupu provádění hraniční kontroly v souladu s Schengenským hraničním kodexem. Hlavním účelem hraničních kontrol na hraničních přechodech je ověřit, že všechny osoby překračující hranici splňují podmínky pro překročení vnějších hranic schengenských států. Řeší obecné problémy vízové praxe na mezinárodních letištích se zřízenými hraničními přechody podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady číslo 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Oddělení ochrany vnějších hranic zadává požadavky na výrobu přechodových razítek schengenského typu a vede jejich evidenci.

Na mezinárodních letištích jsou přijímána bezpečnostní opatření k ochraně civilního letectví před protiprávními činy. Obecně lze říci, že bezpečnostní opatření jsou přijímána neprodleně po obdržení informací a jejich síla a intenzita je nastavena podle hrozby České republiky nebo jiného státu. Jsou vytipovány zájmové linky leteckých dopravců či destinací, ze kterých je možno očekávat případné riziko či útok. Zvýšená pozornost je věnována ochraně perimetru v době pohybu zájmové linky či dopravce. Pyrotechnická ochrana je prováděna, jak v objektu, zejména ve veřejné části letiště, tak

¹⁰¹ ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. *Struktura a organizace Ředitelství služby cizinecké policie – návrh*. Praha, 2011. s. 2-6. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy.

i při odbavení cestujících a jejich zavazadel. Kontroly objektů jsou prováděny i psovody se speciálně vycvičenými psy na vyhledávání výbušnin.

Policisté ICP na mezinárodních letištích rovněž vykonávají nepřetržitý dohled nad veřejnou částí letiště, kde probíhá celý odbavovací proces spojený s přílety i odlety. V nepravidelných intervalech během operačního dne kontrolují nenarušenost zázemí letiště. Při těchto kontrolách aktivně spolupracují s bezpečnostní složkou letiště. V rámci zvýšených preventivních bezpečnostních opatření jsou na mezinárodních letištích využívány policejní kamerové systémy. V případě mimořádných událostí policisté ICP postupují podle Typových plánů bezpečnostních akcí. Při plnění služebních úkolů je rovněž nutná spolupráce s ostatními bezpečnostními službami na letišti, ale také s policejními útvary Krajských ředitelství, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, Bezpečnostní informační službou a Armádou ČR.¹⁰²

5.3.3 Nelegální migrace - vnější schengenská hranice

Ochrana vnější schengenské hranice je v České republice zajišťována na mezinárodních letištích, kdy největší zatíženost, co se nejen velikosti a významu, ale také počtu zjištěných případů nelegální migrace týká, připadá na Inspektorát cizinecké policie Praha Ruzyně.

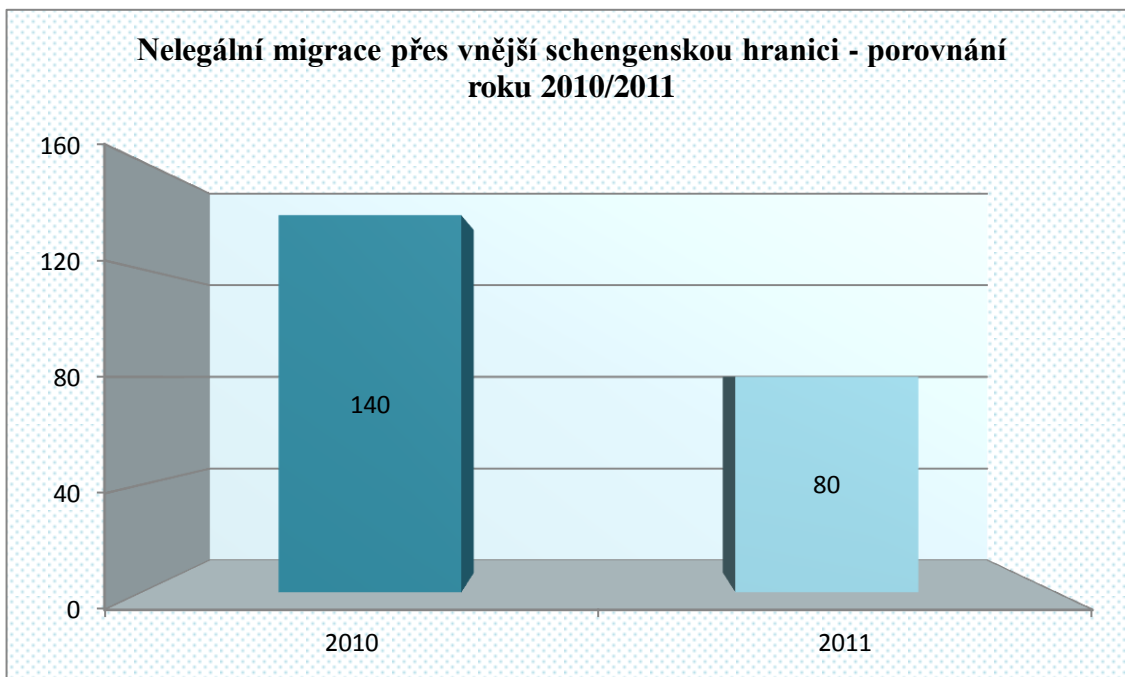
V období od 1. 1. do 31. 12. 2011 je nahlášeno cestou informačního systému UDÁLOST 80 osob, které byly odhaleny při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR. V meziročním porovnání shodných období je vykázán výrazný pokles, a to o 60 osob.

Většina osob (69 osob) je odhalena ve směru do ČR. Nejvíce osob je zjištěno na příletu z Moskvy (13 osob), z Taškentu (11 osob, jednalo se o jednu skupinu) a Istanbulu (7 osob). Drtivá většina osob je hlášena z ICP Letiště Praha – Ruzyně (77 osob), pouze 2 osoby jsou zjištěny na ICP Letiště Pardubice a jedna osoba na ICP Letiště Brno – Tuřany. Při nelegálním překročení vnější schengenské hranice nejsou zjištěni žádní občané EU.

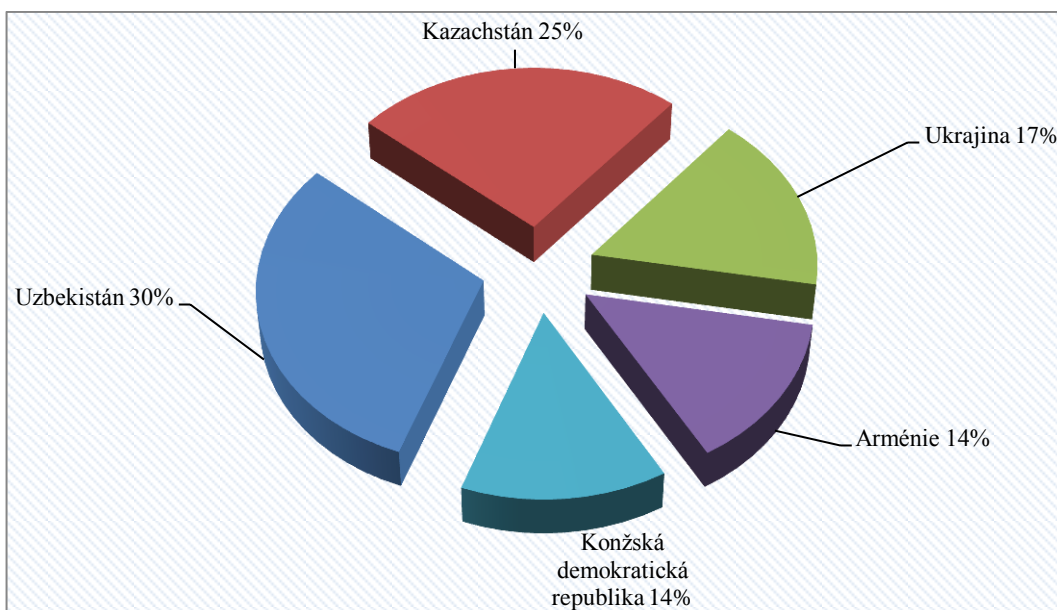
Výčet státních příslušností je velmi rozmanitý, celkem je zjištěno 29 státních příslušností, ale většinou se jedná o početně nízké zastoupení. Nejvíce je zadrženo 11 občanů Uzbekistánu, 9 občanů Kazachstánu a 6 občanů Ukrajiny.

¹⁰² ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. Oddělení ochrany vnějších hranic* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/oddeleni-ochrany-vnejsich-hranic.aspx>>.

Graf 22: Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici – porovnání roku 2010/2011¹⁰³

Graf 23: Nelegální migrace na vnější schengenské hranici v roce 2011 - 5 TOP státních občanství¹⁰⁴

¹⁰³ ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky za rok 2011*. Praha, 2012. s. 1-2. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.

¹⁰⁴ ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky za rok 2011*. Praha, 2012. s. 1-2. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.

5.3.4 Neregulární doklady - vnější schengenská hranice

V roce 2011 je na vnější schengenské hranici odhaleno celkem 62 neregulárních dokladů u 55 osob.

Nejvíce jsou zneužívány doklady Itálie (průkazy totožnosti občana), Spolkové republiky Německo (pobytové tituly a vízové štítky), Belgie (pobytové tituly) a Francie (vízové štítky). Neregulární české doklady jsou zachyceny v 5 případech (2 průkazy povolení k pobytu, občanský průkaz, řidičský průkaz a razítko).

Neregulární doklady nejvíce používali státní příslušníci Ukrajiny (zejména polské průkazy totožnosti a izraelské pasy). Příkladem jsou 2 státní příslušníci Ukrajiny, muž a žena, kteří se z ruzyňského letiště pokusili vycestovat do Velké Británie s cizími průkazy totožnosti - polskými občanskými průkazy. Policisté podrobili předložené doklady podrobnější kontrole a zjistili, že polské ID karty jsou sice pravé, ale nepatří osobám, které se jimi prokázaly. Osoby cestovaly tzv. „na podobu“.¹⁰⁵

Dalším příkladem je pozměněný doklad Kamerunu, kterým se prokazovala žena na pražském ruzyňském letišti, když přicestovala linkou OK 927 ze Lvova. Při pobytové kontrole policisté důkladným prozkoumáním zjistili, že doklad obsahuje neoprávněně provedené změny. Řecké povolení k pobytu vylepené v tomto pase totiž neslo známky padělání. Vzhledem k tomu, že se cizinka prokázala cestovním dokladem, který je neplatný, protože v něm byly provedeny neoprávněné změny a pobývala na území bez platného víza či oprávnění k pobytu, byla téhož dne zajištěna a bylo zahájeno správní řízení za účelem správního vyhoštění, během kterého požádala o mezinárodní ochranu v ČR.¹⁰⁶

¹⁰⁵ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. Ukrajinci zneužili polské ID karty* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/ukrajinci-zneužili-polske-id-karty.aspx>>.

¹⁰⁶ ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. Pozměněný doklad Kamerunu* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/letiste.aspx>>.

Závěr

K významným funkcím demokratických států patří bezpochyby zajištění vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, ale také ochrana hranic. Zabezpečení ochrany hranic je důležitým a účinným nástrojem v boji proti nedovolenému přistěhovalectví a obchodování s lidmi, má zabránit jakékoliv hrozbě pro vnitřní bezpečnost, veřejný pořádek a veřejné zdraví.

Bezpečnost na vnějších hranicích Schengenského prostoru a ve vnitrozemí je považována za jeden z nejdůležitějších úkolů zejména v oblasti justice a vnitřních věcí států Evropské unie. V souvislosti se členstvím České republiky v Evropské unii a s přistoupením k Schengenské úmluvě pokládá Vláda České republiky za jednu ze svých priorit řešení mezinárodní migrace, a to zejména v souvislosti s bezpečnostními a zahraničněpolitickými dopady mezinárodní migrace na Českou republiku.

Česká republika má zájem o bezproblémovou integraci cizinců do společnosti a podniká veškeré kroky k naplnění tohoto cíle, neboť se i nadále potýká s nepříznivou demografickou situací. Pro Českou republiku je nezbytné, aby počet cizinců, kteří se do země přistěhují, byl vyšší než počet cizinců, kteří ji opustí. Proto Česká republika vytváří podmínky a předpoklady pro bezproblémovou integraci cizinců. Zájmem státu je, aby se Česká republika stala pro cizince zemí cílovou a ne tranzitní. Legální migrace však sebou přináší i potencionální bezpečnostní rizika, protože se v některých případech může snadno propojit s nelegální migrací. Zneužívání forem legálního vstupu na území ČR, po kterém následuje nelegální pobyt na území nebo snaha o legalizaci pobytu či pokus o nelegální překročení hranic, je běžnou formou nelegální migrace.

Hypotéza 1 „*Migrace do České republiky je z hlediska bezpečnostní situace vnímána pozitivně*“ se dle odborných knih, článků a mého názoru potvrdila částečně. Snahou státu je k migraci přistupovat pozitivně, ale v současné době nejsou, vzhledem k vysoké nezaměstnanosti, vytvářeny podmínky k zaměstnání cizinců, tudíž ani podmínky k pobytu v České republice, což v některých případech vede ke zneužívání forem legální migrace.

Posledních několik let se hovoří o zrušení cizinecké policie ve vnitrozemí a její transformaci k pořádkové policii. Tento krok by však znamenal rizika, která by mohla

ovlivnit bezpečnost na území České republiky. Z hlediska cizinecké problematiky se jedná o následující rizika:

- Nelegální pobyt cizinců po skončení platnosti víza, cestování na podobu nebo s padělanými doklady.
- Nelegální pobyt na území a s tím spojené zvýšené nebezpečí nárůstu majetkové a násilné trestné činnosti.
- Nelegální zaměstnání cizinců bez povolení úřadu práce.
- Nelegální migrace cizinců do západní Evropy za pomoci převaděčských organizací, které využívají k převádění cizinců úkryty v zájezdových autobusech, vlacích a nákladních automobilech.
- Narůstající zapojování cizinců do výroby omamných a psychotropních látek a následný prodej těchto látek na tržnicích v příhraničí.

Hypotéza 2: „*Po přistoupení České republiky k schengenskému prostoru neexistují rizika, která mohou ovlivnit bezpečnost státu z hlediska cizinecké problematiky*“ se vzhledem k výše uvedenému nepotvrdila. Rizika jsou a tento negativní jev je třeba sledovat, analyzovat a eliminovat. Nelegální forma migrace je Vládou ČR dlouhodobě řazena mezi priority bezpečnostní politiky v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.

V návaznosti na transformaci cizinecké policie dochází u Odboru cizinecké policie České Budějovice ke značnému snížení počtu policistů. Dochází ke vzdálení služeben od státních hranic a výraznému omezení některých kompenzačních opatření nahrazujících odstranění kontrol na vnitřní schengenské hranici. Snižuje se počet schengenských pátrání, společných hlídek, policejních akcí v součinnosti se zahraničními partnery, v některých místech jsou přerušeny informační toky výkonných útvarů (pravidelné porady vedoucích výkonných útvarů), realizovaná opatření za účelem zamezení přeshraniční trestné činnosti atd.

Provádění pobytových kontrol, které významným způsobem ovlivňuje boj s nelegální migrací na území Jihočeského kraje, je uskutečňováno zpravidla v místě útvaru nebo v jeho blízkém okolí. Vzhledem k úsporným opatřením v podobě nedostatku finančních prostředků na pohonné hmoty není možné častější provádění pobytových kontrol v místech vzdálenějších. Dochází ke snížení počtu zjištěných

trestných činů a přestupků, k mírnému snížení správních deliktů a zahájených správních řízení o správním vyhoštění, avšak výrazným způsobem stoupá počet zjištěných neregulérních dokladů. Používání neregulérních cestovních dokladů je v současné době obrovským trendem.

Hypotéza 3: „*Snížení počtu policistů cizinecké policie na území Jihočeského kraje má negativní vliv na potírání nelegální migrace a kontrolu dodržování zákona o pobytu cizinců na území ČR*“ se nepotvrdila. I když Odbor cizinecké policie České Budějovice nedosahuje v mnoha oblastech takových výsledků jako v předcházejícím roce, ve stěžejní činnosti, jako je správní řízení o správním vyhoštění a odhalování neregulérních dokladů, dosahuje standartních výsledků. Další snížení počtu policistů by však mohlo váženě ohrozit existenci cizinecké policie jako celku.

V boji s nelegální migrací je do budoucna nezbytná a nutná spolupráce Policie ČR s celními úřady a úřady práce. Problémem je však skutečnost, že i v těchto institucích dochází k reorganizacím spočívajících mimo jiné ve snižování počtu pracovníků zabývajících se nelegální zaměstnaností. Důležitou roli sehrává spolupráce i s orgány sousedních států v duchu uzavřených mezinárodních smluv.

V rámci činnosti OCP je důležité plně využívat možností své místní znalosti a provádět kontrolní činnost ve vnitrozemí a na vytipovaných komunikacích. Kontrolní činnost ve vnitrozemí je nutné nadále provádět se zaměřením na vyhledávání nelegálně se zdržujících osob a důsledně prověřovat legálnost pobytu kontrolovaného cizince na území ČR. V případě, že cizinec nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky pro pobyt na území ČR, musí OCP důsledně uplatňovat kontrolní a sankční mechanismy dané zákonem o pobytu cizinců na území ČR. Je naprosto jednoznačné a ze statistických údajů odvoditelné, že legální migrace má stoupající tendenci.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. MATES P., HORZINKOVÁ E., HROMÁDKA M., RAJMAN J. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*. Praha: Linde, 2009. 338 s. ISBN 978-807-2017-430.
2. MARTÍNKOVÁ, Š., PECHOVÁ, E., FEISTINGEROVÁ, V., LEONTIYEVA, Y., HIRT, T. *Vietnamci, Mongolové a Ukrajinci v ČR: Pracovní migrace, životní podmínky, kulturní specifika*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2009. 80 s. ISBN 978-80-7312-063-4.
3. ČESKO. *Ústava České republiky: Listina základních práv a svobod, Parlament, Ministerstva, Ombudsman, Antidiskriminační zákon*. ÚZ. Ostrava-Hrabůvka: Sagit, 2009. 208 s. ISBN 978-80-7208-755-6.
4. BÍLEK, P., DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Policie a lidská práva*. 1. vyd. Praha: Themis, 2000. 143 s. ISBN 80-858-2194-X.
5. TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem k 1. 1. 2007*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2007, 511 s. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-385-2.
6. PŘIBYL, K., HEJDA, J. *Správní právo II: vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006. 191 s. ISBN 80-867-0823-3.
7. JEMELKA, L. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář. Beckovy malé komentáře*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 534 s. Beckovy malé komentáře. ISBN 978-807-4003-554.
8. HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Správní právo procesní*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2010. 360 s. ISBN 978-808-7212-349.
9. HEJDA, J., PŘIBYL, K. *Správní právo*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2005. 101 s. ISBN 80-867-0808-X.
10. VLČKOVÁ, A. *Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a související předpisy (s výkladem)*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003, 416 s. ISBN 80-7317-024-8.

11. PROUZA, D., ZAJÍČKOVÁ, E. *Dokumenty ke studiu práva EU, 2. díl*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 376 s. ISBN 978-80-86708-60-7.
12. BALABÁN, M. *Bezpečné Česko v bezpečné Evropě*. 1. vyd. Editor Libor Stejskal. Praha: Úřad vlády České republiky. 152 s. ISBN 978-80-87041-17-8.
13. *Mezinárodní konference "Bezpečné příhraničí": 1. 3. 2007, Prachatice, Česká republika*. 1. vyd. Praha: Police History. 64 s. ISBN 978-80-86477-39-8.
14. *Schengenské dohody*. Editor Iva Weidenhofferová. Překlad Zdeněk Masopust. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v edičním oddělení Ústavu mezinárodních vztahů, 2001. 72 s. ISBN 80-85864-64-9/ÚMV.
15. DANICS, Š. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 99 s. ISBN 978-80-86708-38-6.
16. PROUZA, D., ZAJÍČKOVÁ, E. *Základy práva Evropské unie*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 156 s. ISBN 978-80-86708-45-4.
17. *Svoboda, bezpečnost a spravedlnost pro všechny: spravedlnost a vnitřní záležitosti v Evropské unii. Evropa v pohybu*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, ©2005. 22 s. ISBN 92-894-6711-8.
18. FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009. 803 s. ISBN 978-807-3252-236.
19. *Cizinci v České republice. Foreigners in the Czech republic*. Překlad Mgr. Milada Matoušová, Ing. Jiří Růžička, CSc. Praha: Český statistický úřad, 2011. 258 s. ISBN 978-80-250-2139-2.
20. *SLOVO - Bulletin pro cizince a o cizincích*. Občanské sdružení SLOVO 21. Redakce: Dragoljub Matić, Praha, 3/2011. 26 s.

Elektronické zdroje

1. GOTVALD, J. *Gotiskův historický web. Právo a policie* [online]. 31. 5. 2009 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <http://www.gotisek.estranky.cz/clanky/pravo-a-policie/zakon-c_-333_1991-sb_-o-federalnim-policejnim-sboru-a-sboru-hradni-policie.htm>.
2. Magazín SPECIALISTA. *Policie ČR – organizační složky* [online]. 2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://magazin.specialista.info/view.php?cislocclanku=200509021>>.
3. EPRAVO.CZ. *Služba cizinecké a pohraniční policie* [online]. 12. 1. 2001 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/sluzba-cizinecke-a-pohranicni-policie-708.html>>.
4. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv - červen 2008: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie - Statistiky* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/statistiky/ileg2002/migr02.pdf>>.
5. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv – červen 2008: Oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha* [online]. MVČR, ©2002 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/aktualit/regiony/ciz_praha/o_nas.html>.
6. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv - 2008: Imigrace* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-10-20]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/migrace.html#zrusenivp>>.
7. ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Počet cizinců* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/datove_udaje/ciz_nelegalni_migrace>.
8. ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_nelegalni_migrace>.
9. EUROPA. Portál Evropské unie. *Úřední věstník Evropské unie C 83/391. Listina základních práv Evropské unie* [online]. 2010 [cit. 2011-11-10]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:CS:P DF>>.

10. ČESKO. Vláda ČR. EUROSKOP.cz. *Postupné zavádění schengenských standardů* [online]. ©2005 [cit. 2011-11-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8751/sekce/postupne-zavadeni-schengenskych-standardu/>>.
11. ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Počet cizinců podle státního občanství* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/\\$File/c01r02.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/B900334BBE/$File/c01r02.pdf)>.
12. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie - Migrace* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-11-13]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/2003/statistiky/cpp2005/migrace04_policie.html>
13. ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Nelegální migrace* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-11-13]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/\\$File/c09r01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/42004427F8/$File/c09r01.pdf)>.
14. Hrudka, J., JUDr. *Otázky a odpovědi – Je Policie ČR represivní složkou státu?* [online]. [cit. 2011-11-15]. Dostupné z WWW: <http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/1-2011/je_policie_cr_represivni_slozkou_statu.pdf>.
15. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv – červen 2008. Ředitelství služby cizinecké policie* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-11-15]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/402/9221.html>.
16. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Schengen. Česká republika se stala součástí schengenského prostoru* [online]. MVČR, ©2010 [cit. 2011-11-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/eu-schengen-ceska-republika-se-stala-soucasti-schengenskeho-prostoru.aspx>>.
17. Aktuálně .cz. *Rakousko znovu obsadí hranice. Kvůli fotbalu* [online]. 2. 6. 2008 [cit. 2011-11-21]. Dostupné z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/sportplus/fotbal/euro2008/evropa/clanek.phtml?id=606988>>.
18. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Ředitelství služby cizinecké policie* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/policie/prezidium/cizina/prezentace/48965.html>.

19. EUROPA. *Schengenský informační systém* [online]. 3. 8. 2009 [cit. 2011-02-05]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/l33020_cs.htm>.
20. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Archiv-2008: Schengenský informační systém* [online]. MVČR, ©2005 [cit. 2011-02-05]. Dostupné z WWW <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/azyl/schengen.html#pristup>>.
21. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Národní centrála SIRENE* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-05]. Dostupný z WWW <<http://www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-sirene.aspx>>.
22. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Schengenský informační systém* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/schengensky-informacni-system.aspx>>.
23. I News Jeroným Tejc. *Rušení cizinecké policie je neuvážené* [online]. Tisková konference 29. 9. 2010 [cit. 2011-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.videoworldonline.eu/video/-1igkn35TUQ/ruseni-cizinecke-policie-je-neuvazene.html>>.
24. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. Policie ČR – Služba cizinecké policie. *Informace pro pobyt cizinců* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/informace-pro-pobyt-cizincu.aspx>>.
25. ČESKO. Český statistický úřad. *Cizinci: Cizinci podle typu pobytu, pohlaví a státního občanství - k 30. 11. 2011* [online]. ČSÚ, ©2011 [cit. 2011-10-25]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/\\$File/c01t01.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/84003FF6B6/$File/c01t01.pdf)>.
26. ČESKO. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Kontrolní činnost úřadů práce: Informace o výsledcích kontrolní činnosti úřadů práce v roce 2008* [online]. [2009] [cit. 2012-02-08]. Dostupný z WWW: <http://www.noviny-mpsv.cz/files/clanky/7576/Zprava_o_kontrolni_cinnosti_UP_2008.pdf>.
27. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. Policie ČR – Služba cizinecké policie. *Celorepubliková akce cizinecké policie* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/celorepublikova-akce-cizinecke-policie.aspx>>.

28. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. O nás.* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>.
29. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. Oddělení ochrany vnějších hranic* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/oddeleni-ochrany-vnejsich-hranic.aspx>.
30. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. Ukrajinci zneužili polské ID karty* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/ukrajinci-zneuuzili-polske-id-karty.aspx>.
31. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Policie ČR – Služba cizinecké policie. Pozměněný doklad Kamerunu* [online]. Policie ČR, ©2010 [cit. 2011-02-12]. Dostupný z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/letiste.aspx>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 216/2002 Sb., o ochraně státní ochraně státních hranic České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 83. Dostupný z WWW: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-216>.
2. ČESKO. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů [online]. Obsah a text 326/1999 Sb. - stav k 31. 12. 2011. In *ASPI. Česká republika*. 2011. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – ASPI.

Ostatní zdroje

1. Karlova univerzita Praha. Fakulta sociálních věd. *Kapitoly o bezpečnosti. Kapitola 3.2. Policie České republiky*, s. 20.
2. NETOPILÍK, P. *Nelegální migrace, její příčiny a sociální důsledky z pohledu zařízení pro zajištění cizinců v regionu Břeclav*. Brno 2010, Diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, fakulta humanitárních studií.

3. *První zkušenosti ze schengenského prostoru v Česko – rakouském pohraničí. Erste Erfahrungen mit den Abläufen des Schengenraumes im Tschechisch Österreichischen Grenzgebiet. 1998 – 2008. 10 let IPA Slavonice.* Slavonice: IPA Slavonice, IPA místní skupina Gmünd – Weidhofen/Th, Jihočeská Silva Nortica, 2008. 18 s.
4. ČESKO. Policie ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2004, kterým se upravuje postup při provozování informačního systému Policie České republiky služby cizinecké a pohraniční policie.* In Sbíрка interních aktů řízení Policejního prezidia ČR. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – ESIAR.
5. ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. *Reorganizace služby cizinecké policie.* Praha, 2008. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.
6. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *SMLOUVA mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o policejní spolupráci a o druhém dodatku k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959.* Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Policejní prezidium ČR.
7. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. *Národní plán řízení ochrany státních hranic ČR.* Praha, 2008. 49 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR.
8. ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky z pohledu služby cizinecké policie.* Praha, 2008, 2009, 2010. 165 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.
9. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci. *Trendy a poznatky v oblasti migrace a ochrany hranic.* Praha, prosinec 2011. 30 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR.
10. ČESKO. Ministerstvo vnitra ČR. Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci. *Pobyt a zaměstnání cizinců v ČR.* Praha, únor 2011. 41 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ministerstvo vnitra ČR.

11. ČESKO. Policie ČR. Ředitelství služby cizinecké policie. Skupina analýzy rizik. *Zpráva o migraci na území České republiky za rok 2011*. Praha, 2012. 5 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Ředitelství služby cizinecké policie.
12. ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Odbor cizinecké policie České Budějovice. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti na území Jihočeského kraje za rok 2011*. České Budějovice, 2012. 5 s. Interní zdroj.
13. ČESKO. Policie ČR. Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy. *Struktura a organizace Ředitelství služby cizinecké policie – návrh*. Praha, 2011. 8 s. Dostupné z vnitřního internetu Policie ČR – Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy.

Seznam příloh

Příloha č. I – Nelegální migrace v roce 2000 - nedovolené překročení státní hranice

Příloha č. II – Nelegální migrace v roce 2011 - nelegální pobyt a prokazování se padělaným dokladem

Seznam zkratk

ČR – Česká republika

SCPP – Služba cizinecké a pohraniční policie

Policie ČR – Policie České republiky

EU – Evropské unie

CIS – cizinecký informační systém

SCP – služba cizinecké policie

SIS – schengenský informační systém

C-SIS - centrální schengenský informační systém

N-SIS - národní informační systém SIS

SIRENE - Supplementary Information Request at the National Entry

NC SIRENE – Národní centrála SIRENE

OCP – odbor cizinecké policie

zákon o Policii ČR – zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

zákon o přestupcích – zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

správní řád – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

trestní zákoník – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek:

Tab. 1: Legální migrace v letech 1993 – 2003	19
Tab. 2: Nelegální migrace v letech 1993 – 2003.....	21
Tab. 3: Legální migrace – dlouhodobý a trvalý pobyt v letech 2004 – 2007.....	38
Tab. 4: Nelegální migrace v letech 2004 – 2007.....	41
Tab. 5: Nelegální migrace v letech 2008 – 2010.....	55
Tab. 6: Legální migrace v letech 2008-2010.....	57
Tab. 7: Legální migrace – porovnání roku 2010 a 2011 (údaje k 31. 11. 2011).....	64
Tab. 8: Zaměstnaní cizinci v ČR v letech 2008 – 2011	67
Tab. 9: Přehled sledovaných činností OCP České Budějovice v roce 2011 a porovnání s Oblastním ředitelstvím SCP České Budějovice v roce 2010	72
Tab. 10: Vydaná rozhodnutí o správním vyhoštění – porovnání roku 2010/ 2011	76
Tab. 11: Zjištěné neregulérní doklady – porovnání roku 2010/2011	78

Seznam grafů:

Graf 1: Vývoj legální migrace v letech 1993 – 2003.....	19
Graf 2: Legální migrace – 10 TOP státních občanství v roce 2003.....	20
Graf 3: Vývoj nelegální migrace cizinců v letech 1993 – 2003.....	22
Graf 4: Nelegální migrace CELKEM - 10 TOP státních občanství v roce 2003	23
Graf 5: Vývoj legální migrace v letech 2004 - 2007	38
Graf 6: Legální migrace – 10 TOP státních občanství v roce 2007.....	39
Graf 7: Vývoj nelegální migrace cizinců v letech 2004 – 2007.....	41
Graf 8: Nelegální migrace CELKEM - 10 TOP státních občanství v roce 2007	42
Graf 9: Vývoj nelegální migrace v letech 2008 – 2010	56
Graf 10: Nelegální migrace CELKEM - 10 TOP státních občanství v roce 2010	56
Graf 11: Vývoj legální migrace v letech 2008 – 2010.....	58
Graf 12: Legální migrace v roce 2010 - 10 TOP státních občanství	58
Graf 13: Vývoj legální migrace v roce 2010 a 2011 (údaje k 31. 11. 2011).....	65

Graf 14: Legální migrace v roce 2011 – 10 TOP státních občanství.....	66
Graf 15: Vývoj počtu zaměstnaných cizinců v letech 2008 - 2011	67
Graf 16: Nelegální pobyt – porovnání roku 2010/2011	70
Graf 17: Nelegální pobyt v roce 2011 – 10 TOP státních občanství	70
Graf 18: Zjištěné trestné činy, správní delikty a zahájené řízení o správním vyhoštění – porovnání roku 2010/2011	74
Graf 19: Zjištěné přestupky – porovnání roku 2010/2011	75
Graf 20: Vydaná rozhodnutí o správním vyhoštění – porovnání roku 2010/2011	77
Graf 21: Zjištěné neregulérní doklady – porovnání roku 2010/2011	78
Graf 22: Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici – porovnání roku 2010/2011	83
Graf 23: Nelegální migrace na vnější schengenské hranici v roce 2011 - 5 TOP státních občanství	83

Příloha č. I:

Nelegální migrace v roce 2000 - nedovolené překročení státní hranice.

Postup při řešení ze strany Policie ČR Správy jihočeského kraje České Budějovice, Služby cizinecké a pohraniční policie, Referátu cizinecké policie Nová Bystřice.

V prosinci 2000 byla rakouskými policejními orgány v blízkosti státních hranic kontrolována skupina 48 osob (z toho 5 dětí ve věku 2 měsíců až 10 let) rumunské národnosti. Jak bylo poté zjištěno, tato skupina překročila státní hranice mezi Českou republikou a Rakouskou republikou, a to mimo hraniční přechod. Tato početná skupina Rumunů byla ke státní hranici dovezena několika osobními automobily. Osoby – převaděči dostali zapláceno za každou osobu cca 5.000,- Kč. Převaděči je vysadili téměř u státní hranice s tím, že v daném místě překročí státní hranici do Rakouska pěšky a počkají na převaděče na rakouské straně a poté budou pokračovat do Itálie. Převaděči měli překročit hranice přes hraniční přechod a ve sjednaném místě skupinu vyzvednout. To se však nestalo a Rumuni se ocitli téměř bez prostředků na rakouském území.

Samozřejmě tak početné skupiny, která se rozhodla pokračovat pěšky, si všimli místní obyvatelé, kteří hned informovali rakouskou policii. Vzhledem k tomu, že Rumuni překročili státní hranice z České republiky v místě spadající do věcné a místní příslušnosti Referátu cizinecké policie Nová Bystřice, byli podle readmisní dohody mezi Českou a Rakouskou republikou předáni zpět do České republiky. Předání osob z Rakouska proběhlo v pozdních večerních hodinách. Na českém území byli Rumuni podle § 15 odst. 2 zákona 283/1991 Sb., o Policii ČR, zajištěni, tedy na 48 hodin. Bylo totiž jisté, že bude rozhodováno o správním vyhoštění z území České republiky. Běženci byli vyčerpaní, unavení, a bylo tedy nutné, umístit je do prostor, kde si budou moci odpočinout a zároveň, kde bude možnost osoby střežit. Prostory poskytl Oddělení pohraniční policie v Nové Bystřici.

Druhý den ráno bylo nejprve nutné zajistit tlumočnicka z rumunského do českého jazyka. Dále musela být zajištěna strava ze strany policie, a teprve poté mohlo ve věci začít správní řízení o správním vyhoštění z důvodu nedovoleného překročení státní hranice. Stejně tak jako ostatní migranti prchající ze své země z politických či ekonomických důvodů, i Rumuni doma prodali téměř veškerý majetek, aby měli

finanční prostředky na cestu za „lepším životem“. Většinou už neměli žádné prostředky ani na jídlo, všechno vydali za cestu a zaplatili převaděčům.

V této době byl ještě v platnosti zákon č. 71/1967, správní řád, který nebyl tak obsáhlý jako současný správní řád. V platnosti však již byl zákon 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

1. Zahájení správního řízení o správním vyhoštění podle § 18 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).
2. Ustanovení tlumočnicka podle § 36 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, (správní řád) a § 24 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.
3. Vyjádření účastníka řízení podle § 22 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, (správní řád).
4. Vydání rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 7 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území ČR.

Zákon 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v § 169 stanoví odchylku od správního řádu, a to ve lhůtě vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, která je 7 dnů od zahájení řízení a v odvolací lhůtě, která je v řízení o správním vyhoštění 5 dnů.

Po všech těchto provedených úkonech správního řízení ve věci správního vyhoštění byla řešena otázka, jakým způsobem Rumuny odvézt zpět do jejich vlasti. Do celé záležitosti bylo angažováno vedení Služby cizinecké a pohraniční policie v Českých Budějovicích. To zajistilo autobus, který následující den odjel za doprovodu několika policistů se všemi zajištěnými Rumuny do jejich vlasti.

Nutno podotknout, že v této době nebyla tak obsáhlá legislativa, a hlavně nebylo moc případů, kdy by se cizinci proti vydaným rozhodnutím odvolávali, navíc v případech nedovoleného překročení státní hranice byl vyloučen odkladný účinek rozhodnutí; nebylo tedy možné se proti uvedenému rozhodnutí odvolat. V současné době je naprosto běžné, že se cizinci proti vydaným rozhodnutím odvolávají.

Příloha č. II

Nelegální migrace v roce 2011 - nelegální pobyt - prokazování se padělaným dokladem

Postup při řešení ze strany Odboru cizinecké policie České Budějovice Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort pracoviště Tábor.

V dubnu 2011 kontrolovala hlídka OCP České Budějovice, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort pracoviště Tábor, 6 mužů, prokazující se cestovními pasy Litvy.

Fotografie v cestovních pasech souhlasila s jeho držiteli, avšak cestovní pasy jevíly známky padělání. Vizuelní kontrolou, která spočívá v prostém pozorování objektu zrakem za případného bílého, umělého světla, bylo zjištěno, že do pasů byly provedeny hrubé zásahy. Policista musí mít znalost, jak má doklad vypadat – rozměr, provedení desek, použité materiály a technologie při výrobě. V případě pochybností může být využit elektronický systém DATEX.

1. Muži byli předvedeni na oddělení pobytové kontroly pátrání a eskort v Táboře dle § 63 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., ke zjištění totožnosti.
2. Byla provedena bezpečnostní prohlídka, zda u sebe nemají nějaký nebezpečný předmět.
3. Cestovní pasy byly předány Odboru cizinecké policie, Oddělení dokladů a specializovaných činností Tábor, které vypracovalo odborné vyjádření o posouzení pravosti dokladu.

Při zkoumání byly použity fyzikálně – optické, nedestruktivní metody zkoumání. Bylo využito zařízení: DOCUBOX, Regula, digitální mikroskop, stereomikroskop ZEISS Stemi 2000, Scanner HP Scanjet G4010, fotoaparát SONY DSC-S85, policejní informační systém evidence dokladů Datex, Argus.

Zkoumáním bylo zjištěno, že uvedené cestovní pasy byly neoprávněně pozměněny, a to tak, že původní personalizace a fotografie byla odstraněna a nahrazena pomocí odlišné techniky personalizací a fotografií osob, které doklady předložily.

4. Byla provedena kontrola otisků prstů v systému AFIS a EURODAC. V AFISu byla zjištěna totožnost 2 mužů. Jednalo se o státní příslušníky Ukrajiny, kteří jsou v současné době, podle provedené lustrace v CIS, zařazeni v evidenci nežádoucích osob, neboť jim bylo před 2 lety ve správním řízení uloženo správní vyhoštění na dobu 3 let.

5. Ostatní muži poté sdělili svoji pravou totožnost – jednalo se také o státní příslušníky Ukrajiny.

Byla porovnána identita osob s údaji uvedenými v CIS (fotografie, jméno, příjmení, datum narození).

V CIS bylo zjištěno, že již dříve pobývali na území České republiky, ale v současné době neměli platné povolení k pobytu.

6. Byl ustanoven tlumočnick podle § 28 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, podle § 16 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a podle § 24 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

7. Muži byli zajištěni dle § 27 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., zákona o Policii ČR.

8. Se souhlasem státního zástupce byly zahájeny úkony trestní řízení ve věci:

Muž č. 1 a 2

a) Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. b), trestního zákoníku.

b) Padělání a pozměňování veřejné listiny dle § 348 odst. 1, trestního zákoníku.

Muž č. 3 – 6

a) Padělání a pozměňování veřejné listiny dle § 348 odst. 1, trestního zákoníku.

9. Současně bylo zahájeno správní řízení podle ustanovení § 46 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve věci správního vyhoštění z území členských států Evropské unie podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů.
10. Byl sepsán protokol o podání vysvětlení podle § 158 odst. 5 zákona č. 141/1967 Sb., trestní řád.
11. Byl sepsán protokol o vyjádření účastníka řízení podle § 18 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
12. Na žádost policie bylo doručeno písemné vyjádření Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky Praha k otázce možnosti vycestování cizinců z České republiky, které je jedním z podkladů pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění.
13. Bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění:

Muž č. 1 a 2

podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1 a 9 a dále podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území ČR.

Správní vyhoštění stanoveno na 5 let.

Muž č. 3 - 6

podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 1, dále podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území ČR.

Správní vyhoštění stanoveno na 3 roky.

Rozhodnutím o správním vyhoštění byla podle § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců na území ČR, stanovena doba k vycestování z území členských států EU do 30 dnů od vydání rozhodnutí.

14. Muži byli propuštěni na svobodu s vylepeným výjezdním příkazem na hraniční průvodce s tím, že do doby odjezdu z České republiky si musí obstarat cestovní doklady na Zastupitelském úřadě svého domovského státu.

15. Po lhůtě dané pro odvolání proti vydanému rozhodnutí o správním vyhoštění (15 dnů) byla usnesením podle § 159a odst. 3, trestního řádu, s přihlédnutím k ustanovení § 172 odst. 2 písm. b), trestního řádu, byla věc podezření z přečinu Padělání a pozměňování veřejné listiny a Maření výkonu úředního rozhodnutí **odložena**, neboť o skutku již bylo rozhodnuto jiným orgánem a toto rozhodnutí lze považovat za dostačující.